

Analyseinstitut for Forskning

Offentligt forskningsbudget 2003

**Analyseinstitut for Forskning
Offentligt forskningsbudget 2003
Forskningsstatistik**

Offentligt forskningsbudget 2003 er udgivet af:

Analyseinstitut for Forskning

Finlandsgade 4

8200 Århus N

Tlf.: 8942 2394

Fax: 8942 2399

Email: afsk@afsk.au.dk

Rapporten kan rekvireres ved henvendelse til
Analyseinstitut for Forskning.

Pris: kr. 150,00 inkl. moms.

Publikationen kan desuden hentes på
Analyseinstitut for Forsknings hjemmeside:
<http://www.afsk.au.dk>.

Tryk: GP-TRYK A/S, Grenaa

Oplag: 750

ISBN: 87-90698-74-6

Offentligt forskningsbudget 2003

Forord

Med denne publikation foreligger *Offentligt Forskningsbudget 2003*, der er en opgørelse over samtlige offentlige bevillinger til forskning og udvikling i Danmark.

Af publikationen fremgår det, at de samlede offentlige bevillinger til forskning i 2003 er vurderet til at være på godt 10,8 milliarder kroner. I forhold til opgørelsen for år 2002 er der tale om et beskedent fald på 0,4 procent, regnet i faste priser. Det er således 5. år i træk, at der er stagnation eller beskeden tilbagegang i det offentlige bevillinger til forskning og udviklingsarbejde. Ses der fremad mod 2005, udviser budgetoverslagene mindre fald end normalt, men for 2006 er der et kraftigt fald, da en række ekstra midler til forskningsråd og universiteter udløber.

Det er tredje gang, at Analyseinstitut for Forskning har det fulde ansvar for opgørelsen af det offentlige forskningsbudget. Sidste år blev valideringen af indrapporteringerne optimeret, og i år er der blevet givet indrapportørerne nye oplysninger på indrapporteringsskemaerne, bl.a. hver kontos forskningsprocent i 2002 og fordelingen på formål. Også i år har Analyseinstitut for Forskning udarbejdet et *Foreløbigt Forskningsbudget* (se AFSK-notat 2002/5) og derved afsløret en række nye konti med forskningsindhold. Det er vores vurdering, at disse ændringer tilsammen har betydet en forbedret kvalitet af forskningsbudgettet i forhold til tidligere år.

Sammenlignet med de offentlige forskningsmidlers andel af bruttonationalproduktet (BNP) i andre lande betød Danmarks forøgede investeringer i offentlig forskning i 90'erne, at Danmark nåede op på EU-gennemsnittet i 1999. Stagnationen i de offentlige forskningsbudgetter i 1999-2003 har allerede i 2000 bragt Danmark under EU-gennemsnittet igen og denne placering må forventes at være yderligere forringet i 2001-03.

Publikationen er udarbejdet af Analyseinstitut for Forskning på vegne af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Afdelingsleder Peter S. Mortensen har været ansvarlig for statistikken og tekstafsnittene. Projektmedarbejder Louise Funch Sørensen har stået for udsendelsen af indberetningsskemaer, tilretningen af programmer til udskrift af indrapporteringsskemaer samt udarbejdelsen af tabeller og figurer.

Århus, marts 2003

Karen Siune

Direktør

Signaturforklaring

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Indholdsfortegnelse

1. Offentlige midler til forskning og udvikling 1995-2003.....	7
1.1. Indholdet i det offentlige forskningsbudget.....	7
1.2. De samlede offentlige midler til forskning og udvikling	8
1.3. Finanslovens forsknings- og udviklingsbevillinger	10
1.4. Midler fra internationalt forskningssamarbejde	12
1.5. Midler fra amter og kommuner	13
1.6. Midler fra Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden	14
1.7. Offentlige forskningsmidler i Danmark og andre lande	15
1.8. Sammenfatning	17
2. Finanslovens fordeling af forskningsmidler	19
2.1. FoU-bevillingernes fordeling på ministerieområder.....	19
2.2. Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på modtagers hovedsektor	24
2.3. FoU-bevillingernes fordeling på forskningsformål	28
2.4. FoU-bevillingernes fordeling på forskningsformål i Danmark og andre lande	32
2.5. FoU-bevillingernes fordeling på bevillingsart	34
2.6. Program- og basisbevillinger.....	35
2.7. Budgetoverslaget for 2004	37
2.8. Sammenfatning	40
3. Beskrivelse af FoU-indsatsen i ministerierne	43
§ 6. Udenrigsministeriet.....	43
§ 7. Finansministeriet	44
§ 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet	45
§ 12. Forsvarsministeriet	46
§ 15. Socialministeriet	47
§ 16. Indenrigs- og Sundhedsministeriet.....	49
§ 17. Beskæftigelsesministeriet.....	51
§ 18. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.....	53
§ 19. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.....	54
§ 20. Undervisningsministeriet	56
§ 21. Kulturministeriet.....	56
§ 23. Miljøministeriet.....	59
§ 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	61
§ 28. Trafikministeriet	63

4. Dokumentation	67
4.1. Datagrundlag	67
4.2. Ressortomlægnings	71
4.3. Hovedsektorer	72
4.4. Forskningsformål	74
4.5. Udgiftsart	74
4.6. Pris/løn-indeks	75
4.7. Database til Offentligt forskningsbudget.....	75
Bilag A: Tabeller	81
Bilag B: Tilskudspuljer	115
Bilag C: Vejledning	117
Bilag D: Indberetningsskema fra ministerierne	127

1. OFFENTLIGE MIDLER TIL FORSKNING OG UDVIKLING 1995-2003

1.1. Indholdet i det offentlige forskningsbudget

Nærværende statistik er en opgørelse over de samlede offentlige bevillinger til forskning og udvikling (FoU) i 2003. Statistikken udarbejdes hvert år, fra 2000 af Analyseinstitut for Forskning. Det sker på baggrund af indberetninger fra ministerier og fonde samt vurderinger af internationale og lokale myndigheders budgetter.

Forskningsbudget-statistikken er en del af den samlede forskningsstatistik, der udarbejdes af Analyseinstitut for Forskning. Der indgår yderligere to publikationer: *Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor* og *Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde*. Den seneste publikation for den offentlige sektor dækker 2000, mens den seneste for erhvervslivet dækker 1999¹. Der udarbejdes desuden en specialpublikation vedr. sundhedssektoren, *Forskning og udviklingsarbejde i sundhedssektoren*². Disse publikationer komplementerer hinanden, og kortlægger hver især FoU-indsatsen i Danmark ud fra forskellige vinkler og på forskellige stadier af FoU-processen, jf. boks 1.1.

Boks 1.1. Oversigt over FoU-statistik for Danmark

Publikation	Offentlige forskningsbudget	Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor	Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde	Output-baserede statistikker	Effekt-baserede statistikker
Måleparametre	FoU-bevillinger	Udgifter til FoU FoU-årsværk FoU-personale	Udgifter til FoU FoU-årsværk FoU-personale	Publikationer Patentansøgninger Ph.d. og doktorgrader	Citations-indeks Patenter Spin-offs Innovationer
Udgivelsessted	Analyseinstitut for Forskning	Analyseinstitut for Forskning	Analyseinstitut for Forskning	EUROSTAT	EUROSTAT
Udgivelsesfrekvens	Årligt	Årligt	Årligt	Årligt	Årligt
Perspektiv	Fremadrettet	Bagudrettet	Bagudrettet	Bagudrettet	Bagudrettet
Input-/output baseret	Planlagt input	Forbrugt input	Forbrugt input	Output	Effekt af output

Det offentlige forskningsbudget er baseret på de bevillinger og forventede budgetter, som de forskellige offentlige myndigheder har afsat til forskning og udvikling det pågældende år. Dermed bliver statistikken fremadskuende, mens de øvrige statistikker nærmere er bagudskuende, idet de er en slags FoU-regnskaber med mål for en given periodes faktiske FoU-aktiviteter og de med aktiviteterne forbundne udgifter. Det offentlige forskningsbudget viser således bevillingshavernes intentioner med den enkelte FoU-bevilling, men derfor kan de faktiske aktiviteter og det faktiske forbrug til FoU godt ende med at afvige fra det budgetterede. Desuden indgår institutionernes andre finansieringskilder (erhvervslivet, fonde, andre offentlige myndigheder m.m.) ikke i forskningsbudgettet. Til gengæld giver det offentlige forskningsbudget et overblik over, hvordan de offentlige FoU-bevillinger er prioriteret på forskningsformål, institutionstyper og en række andre variable.

¹ Der blev i 2000 ikke indsamlet selvstændige oplysninger om erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde. Der blev i stedet gennemført en undersøgelse af erhvervslivets innovationsaktiviteter. 2001-statistikkerne forventes publiceret i 2. kvartal 2003.

² Forskning og udviklingsarbejde i sundhedssektoren bygger på data fra de to statistikker *Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde* samt *Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor*. Den seneste publikation er fra 2000, og 2001-statistikken forventes publiceret i 2. kvartal 2003.

Gennem OECD bliver der gennemført sammenligninger mellem medlemlandenes FoU-indsats, herunder også det offentlige indsats. Sammenligningen er baseret på data, der vedrører afholdte udgifter i de pågældende lande, så denne analyse må betegnes som bagudskuende, jf. ovenstående. OECD indsamler og offentliggør dog også budgettal for landene for at gøre det muligt at sammenligne udviklingen i medlemlandenes intentioner. EUROSTAT indsamler lignende data fra EU-medlemslandene og kandidatlandene.

De nævnte statistikpublikationer er baseret på input-siden af FoU-processen, idet de måler bevillinger, udgifter og årsværk, der anvendes på FoU. Ingen af publikationerne belyser de faktiske resultater, der kommer ud af den udførte forsknings- og udviklingsindsats. Dertil kræves en outputbaseret statistik, for eksempel i form af opgørelser over antallet af forskningspublikationer, antallet af ph.d.- og doktorgrader samt antallet af ansøgte patenter. Ligeledes belyses FoU-indsatsens effekt ikke; her kan mål som antal citationer, spin-offs, innovationer og bevilgede patenter bringes i anvendelse.

En komplet FoU-statistik skal således ideelt set omfatte hele forskningens fødekæde, fra bevillinger over faktiske udgifter og aktiviteter til indikatorer for forsknings- og udviklingsarbejds resultater og effekter. Til dato er der imidlertid ikke i Danmark udviklet outputbaserede statistikker, der giver et samlet og dækkende billede af foU-aktiviteternes resultater på tværs af forskellige fag, videnskabelige hovedområder og institutionstyper. Derimod opgør EUROSTAT en række output- og effekt-baserede indikatorer for medlemslandene fra internationale databaser over publikationer, citationer og patenter, se boks 1.1.

1.2. De samlede offentlige midler til forskning og udvikling

Det offentlige forskningsbudget indeholder som nævnt en opgørelse over de samlede offentlige midler, som forventes at blive anvendt til forskning og udvikling. De offentlige midler kan stamme fra flere forskellige kilder. Ved opgørelsen af det offentlige forskningsbudget er medtaget følgende finansieringskilder, jf. tabel 1.1:

- Finanslovsbevillinger
- Midler fra internationalt FoU-samarbejde (EU og Nordisk Ministerråd)
- Kommunale og amtskommunale FoU-bevillinger
- Midler fra Danmarks Grundforskningsfond
- Midler fra VækstFonden

Tallene til det offentlige forskningsbudget fremkommer til en vis grad vha. skøn. Midlerne for finansloven fås ved at finde alle de konti, der helt eller delvist finansierer forskning og udvikling. Det skønnes derefter for hver konto, hvor stor en del af budgettet der vil blive anvendt til aktiviteter, der falder ind under Frascati-manualens³ definition af forskning og udvikling. Udgangspunktet er sidste års konti med FoU-indhold. Dertil lægges nye konti, der identificeres ved opstilling af det foreløbige forskningsbudget samt konti, som indberettes af ministerierne selv.

Midlerne fra Danmarks Grundforskningsfond, VækstFonden og Nordisk Ministerråd er vurderet af kilderne selv, mens midlerne fra EU og de (amts)kommunale kilder er beregnet som en procentdel af 2003-budgettet. Derved bliver disse kilder de mest usikre, se omtalen af indsamlings- og beregningsmetoderne i kapitel 4.

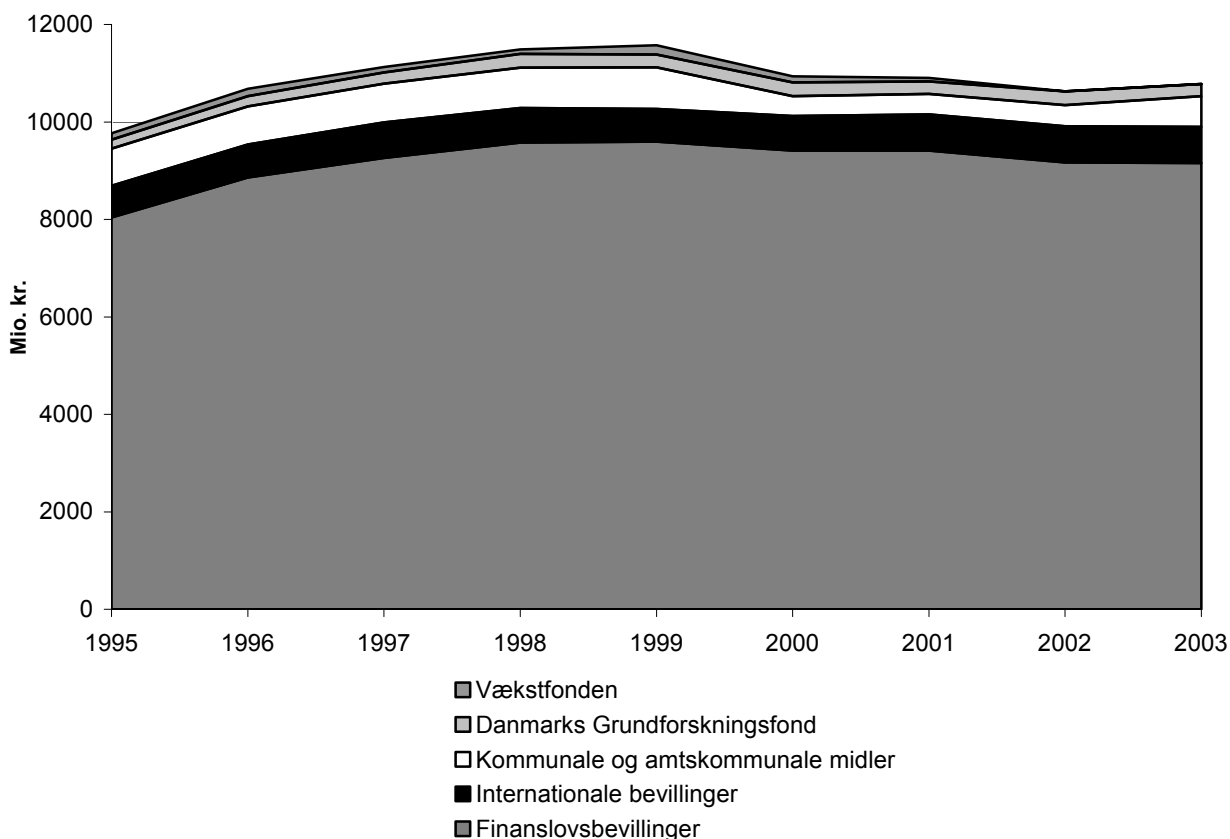
Af tabel 1.1. ses, at de samlede bevilgede midler til forskning og udvikling i 2003 er på 10,84 mia. kr. Det betyder, at FoU-midlerne er faldet med 45 mio. kr., svarende til 0,4 procent i forhold til 2002, regnet i faste priser. Faldet er dog større for finanslovsbevillingerne, nemlig 2,6 procent, mens omlægningen af

---

³ "Research and experimental development (R&D) comprise creative work undertaken on a systematic basis in order to increase the stock of knowledge, including knowledge of man, culture and society, and the use of this stock of knowledge to devise new applications". Frascati-manualen, 2002.

Figur 1.1 Offentlige midler til FoU 1995-2003, mio. kr. i 2003-priser

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger.

Note: Faldet fra 1999 til 2000 skyldes bl.a. ændret grundlag for vurdering af bevillingerne fra (amts)kommunerne.

1.3. Finanslovens forsknings- og udviklingsbevillinger

I dette afsnit behandles hovedtrækkene i finanslovens FoU-bevillinger. Derudover gives der i kapitel 2 en nærmere belysning af finanslovsmidlernes fordeling på ministerier, formål, sektor mm. I kapitel 3 beskrives de enkelte ministerieområdernes finanslovsbevillinger til forskning og udvikling.

Oplysningerne om finanslovens FoU-bevillinger er baseret på indberetninger fra de ministerier, der har fået midlerne bevilget. Disse data har karakter af budgetoplysninger, der hverken hjemler afholdelse af udgifterne eller begrænser de disponerende myndigheders bevillingsanvendelse. Derimod afspejler tallene bevillingshavers intentioner på bevillingstidspunktet og kan anvendes til at sige noget om, hvordan finanslovsbevillingerne til FoU prioriteres – hvor meget og til hvilke formål.

Som nævnt er størsteparten af de offentlige bevillinger til forskning og udvikling bevillinger over finansloven. Således er de budgetterede midler fra finansloven til forskning og udvikling i 2003 skønnet til 9,15 mia. kr. Det fremgår af tabel 1.2, hvor udviklingen i finanslovens bevillinger siden 1995, opgjort i 2003-priser, vises. Desuden gives finanslovens budgetoverslag for de kommende 3 år.

Finanslovens FoU-bevillinger har været stigende op gennem 90'erne, men i de seneste fem år har der været stagnation og svagt fald i bevillingerne. I 1995-96 var der tale om en kraftig realvækst på op imod 10 procent, mens væksten i årene 1997 og 1998 var noget mere moderat. I 1999 stagnerede finanslovsbevillingerne til FoU og i 2000 var der et beskedent fald på knap 2 procent. Mellem 2000 og 2001 er der et vist databrud på grund af overgangen til et nyt princip om tilsagnsbudgettering i Finansloven. Både i 2002 og i 2003 må konstateres et fald på ca. 250 mio. kr., svarende til 2,6 procent. Mens den offentlige forskning således blev kraftigt udbygget i 1995-1997, er de seneste års svage fald en konsekvens af de besparelser, der er blevet

pålagt det samlede offentlige budget samtidig med, at der nok er satset på en yderligere udbygning af det offentlige forsknings- og udviklingsindsats, men ikke i fornødent omfang. Der er dog den forskel for finanslov 2003, at faldet næsten udelukkende vedrører anlægsbudgettet, der er faldet med knap 37 procent, mens det var drifts- og tilskudskontiene, der faldt i 2002.

Budgetoverslaget for 2004 udviser et betydeligt lavere fald end i de foregående års finanslove, nemlig 2 procent – og endnu mindre for drifts- og tilskudskontiene, mens der i 2005 er en tilsvarende stigning. Det skyldes blandt andet aftalerne om brug af en stor del af UMTS-midlerne til FoU-formål. Disse aftaler rækker ikke ind i 2006, hvorfor der er et fald i forhold til FL2003 på ca. 2 mia. kr., svarende til 22 procent. Denne nedgang rammer især forskningsrådene og universiteterne, men kan dog ikke vurderes at være et korrekt udtryk for, hvordan midlerne til forskning og udvikling vil udvikle sig, men mere et udtryk for, hvilken tidshorisont forskningsråd og universiteter kan planlægge efter. Generelt gælder det, at der må forventes et vist fald i budgetoverslagsårene, da tidsbegrænsede bevillinger til bl.a. forsknings-programmer samt nye bygninger og anlæg afsluttes, og der endnu ikke er taget stilling til, hvilke nye programmer og byggerier der skal iværksættes; for eksempel falder anlægsbudgettet fra knap 400 mio. kr. i 2003 til kun knapt 200 mio. kr. i 2006.

Faldene i budgetoverslagene sammenholdt med de sidste to års fald peger dog ikke henimod en opfyldelse af EU-statsledernes målsætning fra Barcelona om en FoU-indsats på 3 procent af BNP i 2010, hvoraf den offentlige sektor forventes at dække den ene procent. For 2002 blev forsknings-budgettets andel af BNP skønnet til 0,678 procent⁴ og for 2003 vil et tilsvarende skøn bringe procenten ned på 0,661 procent. Midlerne skal således øges med ca. 50 procent inden år 2010, hvis Danmark skal nå Barcelona-erklæringens mål.

Tabel 1.2 Finanslovens FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr. i 2003-priser.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Drift og tilskud	8.083,2	8.822,1	8.866,2	9.345,9	9.259,6	9.037,9	9.056,2	8.794,3	8.773,4	8.652,1	8.971,9	6.987,5
Anlæg	160,0	260,2	623,1	471,3	573,0	612,1	590,4	602,0	381,2	342,1	250,8	188,3
Brutto-udgifter i alt	8.243,2	9.082,3	9.489,3	9.817,2	9.832,6	9.650,0	9.646,6	9.396,3	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8
Indeks 100=2003	90,0	99,2	103,7	107,2	107,4	105,4	105,4	102,6	100,0	98,2	100,7	78,4
Årlig ændring, pct.	.	10,2	4,5	3,5	0,2	-1,9	0,0	-2,6	-2,6	-1,8	2,5	-22,2

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger.

Anm: Tallene vedrørende årene 2004-2006 er budgetoverslag

Finanslovens bevillinger til FoU omfatter både drifts- og tilskudsbevillinger samt anlægsbevillinger. Tabel 1.2 viser, at drifts- og tilskudsbevillingerne tilsammen tegner sig for 8,77 mia. kr., mens anlægsbevillingerne udgør 381 mio. kr. i 2003. Fra 2002 til 2003 er drifts- og tilskudsbevillingerne faldet ubetydeligt (0,2 procent), mens anlægsbevillingerne som nævnt er faldet med knap 37 procent, altså tilsammen det nævnte fald i finanslovsbevillingerne på 2,6 procent.

Drifts- og tilskudsbevillingerne udgør i 2003 95,8 procent af finanslovens samlede FoU-bevillinger. Driftsbevillingerne dækker over udgifter til løn, vedligeholdelse og øvrige driftsudgifter forbundet med opretholdelse af forskningsaktiviteter på forskningsinstitutioner og universiteter m.v. Tilskudsbevillingerne er

⁴ BNP for 2002 – og 2003 – er meget forsigtigt skønnet til samme niveau som 2001, dvs. uden realvækst.

midler, der er givet som direkte tilskud til forskningsaktiviteter. For at undgå dobbelttælling er tilskudsbevillingerne som hovedregel regnet med hos den primære bevillingshaver, men ikke hos den udførende institution. Det er gjort sådan for at vise, hvem der har intentionen om forskning på området. Af samme årsag er FoU-bevillingerne på finansloven opgjort uden institutionernes eksterne bevillinger (indtægtsdækket virksomhed, indtægtsgivende forskningsvirksomhed og tilskudsfinansierede aktiviteter).

Anlægsbevillingerne dækker over anlægsprojekter vedr. bygninger, laboratoriefaciliteter o. lign., der knytter sig til forskningsaktiviteterne. Anlægsbevillingerne har et noget mindre jævnt udviklingsforløb end drifts- og tilskudsbevillingerne, hvilket skyldes, at de enkelte anlægsprojekter kan være af et betydeligt omfang og i sagens natur er tidsbegrænsede. De er derfor udeladt i visse af tidsserierne i kapitel 2.

1.4. Midler fra internationalt forskningssamarbejde

Under overskriften *Internationalt forskningssamarbejde* hører EUs rammeprogrammer samt Nordisk Ministerråds bevillinger til forskningsrelaterede formål.

Midlerne fra **EU's rammeprogrammer** til forskning og teknologisk udvikling udgør langt størstedelen af midlerne fra offentligt internationalt forskningssamarbejde. Udgangspunktet for skønnet over EU-midlerne til forskning og udvikling er EU's forskningsbudget, hvor tidligere undersøgelser viser, at danske ansøgere modtager omkring 3 procent af de frie midler, se kapitel 4. Til sammenligning bidrager Danmark med cirka 2 procent af EU's samlede budget.

Tabel 1.3 Midler fra internationalt forskningssamarbejde 1995-2005, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Mio. kr.												
EUs rammeprogrammer	603,5	626,2	690,2	676,9	644,2	655,6	695,8	694,8	743,3	...	...	...
Nordisk Ministerråd	63,1	66,7	58,3	49,8	47,8	66,8	65,0	65,5	63,7	65,1	...	...
I alt	666,6	692,9	748,5	726,7	692,0	722,4	760,8	760,3	807,0	.	.	.
Årlig ændring, pct.												
EUs rammeprogrammer	.	3,8	10,2	-1,9	-4,8	1,8	6,1	-0,1	7,0	...	...	...
Nordisk Ministerråd	.	5,7	-12,6	-14,6	-4,0	39,7	-2,7	0,8	-2,7	2,2	...	...
I alt	.	3,9	8,0	-2,9	-4,8	4,4	5,3	-0,1	6,1	.	.	.

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Der skønnes kanaliseret ca. 743 mio. kr. til dansk forskning i 2003, hvilket er en stigning på ca. 50 mio. kr, svarende til 7 procent, se tabel 1.3. I perioden frem til 1997 har der været jævnt stigende forskningsbevillinger i EU, men denne udvikling vendte til mindre fald i 1998-99. I 2001 steg de forventede bevillinger og nu igen i 2003 på grund af opstarten af det 6. rammeprogram.

Skønnet over Danmarks andel af **Nordisk Ministerråds bevillinger** til forsknings- og teknologirelaterede formål blev kraftigt opjusteret i 2000, efterfulgt af beskedne fald. Også i 2003 ventes et beskedent fald på knap 3 procent.

Nordisk Ministerråds samlede forskningsbevillinger er i 2003 budgetteret til cirka 268 mio. kr. stigende til 272 mio. kr. i 2004. Der er ikke modtaget noget skøn for 2005-06.

Bevillingen er fordelt på fire kategorier:

- Nordisk Industrifond
- Nordisk Forskeruddannelsesakademi (NorFa)
- Diverse forsknings- og udredningsinstitutioner under Nordisk Ministerråd
- Tidsbegrænsede programmer

Nordisk Industrifond støtter fællesnordiske forskningsprojekter og programmer inden for teknisk videnskab og industriel udvikling med det formål at bidrage til at frembringe internationalt konkurrencedygtige produkter, processer og serviceydelser. Desuden er der under Nordisk Ministerråd cirka 20 forsknings- og udredningsinstitutioner, som har varierende omfang af forskningsaktiviteter og som er meget uensartede i formål, struktur og opbygning. Det skønnes, at Danmark vil deltage i aktiviteter for omkring 64 mio. kr. i 2003.

Set over hele perioden har forskningsbevillingerne fra Nordisk Ministerråd været ret konstante, bortset fra et dyk i 1997-99. Denne udvikling afspejler, at der indtil videre er fundet et niveau for det nordiske forsknings samarbejde, der passer med de øvrige internationale aktiviteter, primært i EU-regi.

1.5. Midler fra amter og kommuner

De kommunale og amtskommunale FoU-bevillinger blev i 1995-2000 skønnet på baggrund af forskningsstatistikens oplysninger fra 1995 (*Forskning og udviklingsarbejde i den offentlige sektor, 1995* og *Erhvervslivets forskning og udviklingsarbejde, 1995*) samt den Kommunale Budgetoversigt. Dette medførte en overvurdering af omfanget – se kapitel 4 - som det vha. forskningsstatistikkerne for 1999 var muligt at rette op på sidste år. I år bygger skønnet på 2001-statistikken, hvor opgørelsen af amtskommunale udgifter til primært sundhedsforskning er blevet mere valid.

Den absolut væsentligste andel - ca. 90 procent - af de amtskommunale FoU-bevillinger vedrører aktiviteter i tilknytning til sundhedssektoren, dels på hospitaler og dels på særlige institutioner som DSI - Institut for Sundhedsvæsen. Endvidere omfatter en del af bevillingerne Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut (AKF). Endelig finansierer amter og kommuner FoU-aktiviteter i forbindelse med lokal museumsvirksomhed o.lign.

Tabel 1.4 FoU-bevillinger i amter og kommuner 1995-2003, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Mio. kr.	778,9	804,4	819,7	850,4	871,3	419,6	431,4	446,5	628,7
Årlig ændring, pct.	.	3,3	1,9	3,7	2,5	..*	2,8	3,5	40,8

Note: Se beregningen i kapitel 4's afsnit om bevillinger uden for finansloven

* Den årlige ændring i procent er ikke angivet pga. korrektioner i beregningsgrundlaget, se kapitel 4.

I 2003 stiger de skønnede (amts)kommunale forskningsbevillinger med 40 procent til ca. 630 mio. kr. Skønnet er baseret på den generelle udgiftsvækst i den kommunale sektor og oplysninger fra forskningsstatistikkerne. Jf. ovenfor skyldes denne kraftige stigning bl.a. en bedre registrering af finansieringskilderne ved de danske hospitaler.

1.6. Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden

Danmarks Grundforskningsfond blev etableret i oktober 1991 med det formål at støtte Danmarks forskningsmæssige udviklingsevne på højt internationalt niveau gennem større, længerevarende satsninger. Fonden har gjort dette gennem oprettelse af en række forskningscentre og har siden 1993 forpligtet sig til at opruste dansk grundforskning med mere end 2,5 mia. kr. Ved udgangen af 2002 har fonden en samlet kapital på 2 mia. kr. I 2003 forventes uddelt ca. 255 mio. kr.

Tabel 1.5 FoU-bevillinger i Danmarks Grundforskningsfond og VækstFonden 1995-2006, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Mio. kr.												
Danmarks Grundforskningsfond	189,6	212,1	235,9	284,2	271,7	287,3	264,7	287,0	255,0	180,0	180,0	180,0
Vækstfonden	131,2	154,1	110,4	98,6	195,4	129,3	73,1	-	-	-	-	-
I alt	320,8	366,2	346,3	382,8	467,1	416,6	337,8	287,0	255,0	180,0	180,0	180,0
Årlig ændring, pct.												
Danmarks Grundforskningsfond	.	11,9	11,2	20,5	-4,4	5,8	-7,9	8,4	-11,1	-29,4	-	-
Vækstfonden	.	17,4	-28,4	-10,7	98,2	-33,8	-43,5	-100,0	-	-	-	-
I alt	.	14,2	-5,4	10,5	22,0	-10,8	-18,9	-15,0	-11,1	-29,4	-	-

Note: Se beregningen i kapitel 4's afsnit om bevillinger uden for finansloven

Det gældende lovgrundlag tillader uddelinger, der overstiger realforrentningen af fondens grundkapital. Derved vil fondens kapital gradvist blive reduceret. Et nyt lovgrundlag for Danmarks Grundforskningsfond forventes at gælde fra den 1. juli 2003.

Fondens uddelinger forventes at blive 180 mio. kr. i hvert af årene 2004, 2005 og 2006, idet en række centerbevillinger udløber omkring årsskiftet 2003/04. Såfremt det fremsatte lovforslag vedtages, forventes uddelingerne fra og med 2007 årligt at udgøre 216 mio. kr. (opgjort i jan.-2001-priser).

I 1998 blev der givet tilsagn om fortsættelse af 16 ud af de oprindelige 23 centre for yderligere en femårs periode. Kort forinden var 9 nye centre blevet igangsat for en femårs periode, således at der i de efterfølgende år frem til 2001 var 25 centre i gang. I 2001/02 igangsattes yderligere 12 centre.

VækstFonden blev etableret i 1992 efter ønske fra blandt andet erhvervslivet og dets organisationer. Fonden har en grundkapital på cirka 2 mia. kr. og kan yde risikovillig finansiering til især små og mellemstore virksomheders udviklingsaktiviteter og eksportmarkedsprojekter. VækstFondens udbetalinger sker i form af lån og egenkapitalindskud. Fra 2001 indgår kun de forventede tab i det offentlige forskningsbudget, men ændringen er ført tilbage til 1994, så tallene i tabel 1.5 er sammenlignelige. VækstFonden meddeler, at de fra 2002 har omlagt deres strategi, så der fremover ikke forventes tab. Det ses, at der har været betydelige udsving i tabene gennem årene, både på grund af lånebeløbenes størrelse og graden af tab. De realiserede tab for de kommende år af indeværende års udlån og egenkapitalindskud kan derfor nok tænkes at afvige fra de skønnede 0 mio. kr.

1.7. Offentlige forskningsmidler i Danmark og andre lande

Danmarks offentlige forskningsbudget kan sammenlignes med andre landes i det omfang landene indrapporterer til OECD eller EUROSTAT. Som sammenligningsmål anvendes de offentlige forskningsmidlers andel af bruttonationalproduktet (BNP). For at kunne beskrive den tidsmæssige udvikling vises også her data tilbage fra 1995. Det har dog kun været muligt at få data fra alle lande frem til 2001.

Tabel 1.6 og figur 1.2 illustrerer de offentlige forskningsmidlers andel af BNP i Danmark, i EU og et par andre vestlige lande. Det ses, at Danmark har haft et vist efterslæb sammenlignet med EU-gennemsnittet helt frem til 1998, men at væksten i de offentlige danske forskningsbevillinger i 90'erne betød, at Danmark i 1999 nåede op på EU-gennemsnittet med hensyn til omfanget af de offentlige forskningsmidler i procent af bruttonationalproduktet. Det er sket til trods for, at der har været en relativ kraftig vækst i BNP i den samme periode. Det skyldes dog også, at der har været tale om en markant reduktion i visse af de øvrige EU-lande, som har trukket det samlede EU-gennemsnit nedad. Også Norge og USA har oplevet fald i perioden, mens Japan har en støt stigende andel offentlige forskningsmidler, set i forhold til deres BNP.

Tabel 1.6 Offentlige forskningsmidler i Danmark og i udvalgte lande i pct. af BNP 1995-2003

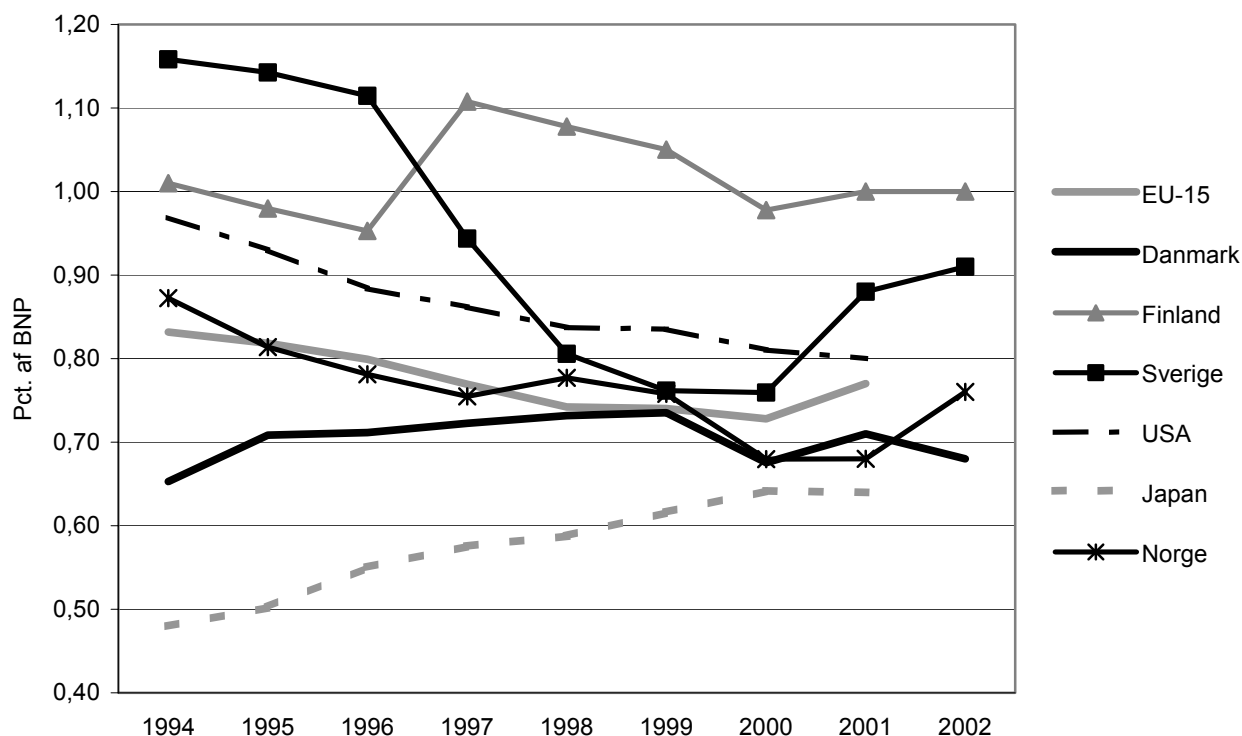
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
EU-15	0,82	0,80	0,77	0,74	0,74	0,73	0,77		
Danmark	0,71	0,71*	0,72	0,73	0,74	0,68	0,71	0,68	0,66
Finland	0,98	0,95	1,11	1,08	1,05	0,98	1,00	1,00	
Frankrig	1,12	1,08	1,00	0,97	0,95	0,93	0,99		
Holland	0,76	0,77	0,79	0,79	0,80	0,74	0,74		
Storbritannien	0,78	0,76	0,73	0,67	0,69	0,66	0,69		
Sverige	1,14	1,11	0,94*	0,81	0,76	0,76	0,88	0,91	0,99
Tyskland	0,90	0,90	0,85	0,83	0,82	0,80	0,82		
Norge	0,81	0,78	0,75	0,78	0,76	0,68	0,68	0,76	0,79
USA	0,93	0,88	0,86	0,84	0,84	0,81	0,80		
Japan	0,50	0,55	0,58	0,59	0,62	0,64	0,64		

* Bemærk tallet for Danmark i 1996 og Sverige i 1997 er estimeret.

Kilde: *Research and Development: Annual Statistics Data 1990-2000 (Eurostat), tabel 2A side 67 og tabel 35 side 158. 2002-03: Analyseinstitut for Forskning, NIFU, Finlands Statistik og Sveriges Statistik.*

Allerede i 2000 ses effekten af de stagnerende og svagt faldende forskningsbudgetter: Danmark ligger igen klart under EU-gennemsnittet og denne udvikling må formodes at være forstærket i 2001-2003. I hele perioden er der en række EU-lande samt USA, som anvender en markant større andel af BNP på bevillinger til offentlig forskning med Finland og Frankrig i top. Tilsvarende nærmer Japan sig det danske niveau efter den nævnte konstante stigning op gennem 90'erne.

Figur 1.2 Offentlige forskningsbevillinger i udvalgte lande i pct. af BNP 1995-2002

Kilde: Tabel 1.6.

En væsentlig årsag til de høje offentlige forskningsbevillinger i en række af de lande, som Danmark sammenlignes med, er FoU-aktiviteter i tilknytning til forsvaret. En del af forskningsindsatsen i forsvaret smitter nok af på det civile samfund, men en stor del gør ikke. I tabel 1.7 er forskningsbevillingerne derfor korrigeret for FoU-bevillinger til militære formål.

Tabel 1.7 Civile offentlige forskningsbevillinger i udvalgte lande i pct. af BNP 1995-2002

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
EU-15	0,68	0,66	0,64	0,63	0,63	0,62		
Danmark	0,71	0,71*	0,72	0,73	0,73	0,67	0,71	0,68
Finland	0,96	0,93	1,09	1,06	1,04	0,96	0,98	0,98
Frankrig	0,78	0,76	0,75	0,75	0,74	0,72		
Holland	0,73	0,74	0,76	0,77	0,78	0,72		
Storbritannien	0,50	0,48	0,44	0,42	0,43	0,45		
Sverige	0,90	0,88	0,81*	0,75	0,71	0,71	0,75	0,74
Tyskland	0,82	0,81	0,77	0,76	0,75	0,74		
Norge	0,77	0,74	0,71	0,73	0,72	0,65	0,65	0,72
USA	0,43	0,40	0,39	0,38	0,39**	0,38**		
Japan	0,47	0,52	0,54	0,56	0,59	0,62		

* Bemærk tallet for Danmark i 1996 og Sverige i 1997 er estimeret.

** Tallet for USA i 1999 og 2000 er estimeret vha. Appendiks tabel 4-42 fra Sciences and Engineering Indicators 2002.

Kilde: Research and Development: Annual Statistics Data 1990-2000 (Eurostat), tabel 2B side 67 og tabel 35 side 158. 2002-03: Analyseinstitut for Forskning, NIFU, Finlands Statistik og Sveriges Statistik

I denne opgørelse af de civile offentlige forskningsbevillinger klarer Danmark sig væsentligt bedre i konkurrencen med de øvrige EU-lande – og især USA. Mens Danmarks civile offentlige FoU-bevillinger udgør 0,67 procent af BNP i 2000, falder EU-gennemsnittet til 0,62 procent af BNP. I USA udgør de forsvarsrelaterede FoU-bevillinger 0,43 procent, mens de udgør 0,21 procent i Storbritannien og Frankrig.

1.8. Sammenfatning

Det samlede offentlige forsknings- og udviklingsbudget skønnes at udgøre ca. 10,84 mia. kr. i 2003 mod 10,89 milliarder kroner i år 2002, hvilket giver et fald i FoU-bevillingerne på 0,4 procent. Finanslovens bevillinger er på 9,15 mia. kr. og udgør 84½ procent af det samlede offentlige forskningsbudget, men er faldet mere end hele budgettet, nemlig 2,6 procent. Grundforskningsfonden forventer et mindre fald, mens VækstFondens ændrede strategi betyder et budgetteret tab på 0 kr. er dermed helt udgået af statistikken. EU-bevillingerne samt de (amts)kommunale bevillinger forventes at stige betydeligt.

De samlede offentlige midler til FoU er i perioden fra 1995 til 1998 steget med ca. 19 procent, men er så faldet med 7 procent frem til 2003. Budgetoverslagene for 2004/05 ender på niveau med forskningsbudget 2003, men budgetoverslaget for 2006 falder brat, således at der i 2006-finansloven skal nybevilges ca. 2 mia. kr. for at fastholde 2003-niveauet.

Danmark anvendte i 2000 ca. 0,68 procent af BNP på offentlige forskningsbevillinger. Det er igen under EU-gennemsnittet efter at Danmark tangerede EU-gennemsnittet i 1999. Hvis de forsvarsrelaterede FoU-bevillinger holdes udenfor, så er Danmark over EU-gennemsnittet, men stadig har en række af de lande, vi normalt sammenligner os med, højere BNP-andele for forskningsbevillingerne. Samtidig kan den danske andel skønnes til højst at være 0,66 procent af BNP i 2003.

2. FINANSLOVENS FORDELING AF FORSKNINGSMIDLER

I det følgende belyses udviklingen i FoU-bevillingerne på finansloven i perioden 1995 til 2003 samt FoU-bevillingernes fordeling på en række variable, nemlig ministerieområde, hovedsektor, forskningsformål, basis- og programmidler samt bevillingsart. Der vil endvidere blive foretaget en sammenligning af forskningsmidlernes fordeling på formål i Danmark, EU og et par andre lande. Endelig vises budgetoverslagenes fordeling for 2004. Alle beløbs- og procentangivelser er beregnet i faste priser. I bilag A er beløbene også angivet i løbende priser.

2.1. FoU-bevillingernes fordeling på ministerieområder

Ved regeringsskiftet ultimo 2001 gennemførtes en større ændring i ministeriestrukturen og de tilhørende ressortområder. Det betød for forskningsbudgettet, at et stort antal konti ændrede ministerium og i visse tilfælde blev opdelt i flere nye eller delvist nedlagt. Ved hjælp af en såkaldt *kontobro* fra Finansministeriet var det imidlertid muligt at følge kontiene, så det ikke blev nødvendigt at starte forfra med identifikation af konti med FoU-indhold. Der har ikke været ressortændringer fra 2002 til 2003.

14 ministerier er i 2003 blevet bedt om at oplyse deres bevillinger til forskning og udvikling. De øvrige ministerier vurderes at have ingen eller så lidt forskning, at det kan udelades. Af tabel 2.1 fremgår det, hvorledes FoU-bevillingerne er fordelt mellem de 14 ministerier i perioden 1995 til 2003, sorteret efter bevillingens størrelse i 2003.

Tabel 2.1 Finanslovens bevillinger til FoU fordelt på ministerområder 1995-2003, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Ændring i pct. 2002-03
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	5.151,5	5.900,1	6.321,1	6.399,8	6.394,3	6.012,4	6.270,1	6.412,5	6.586,3	2,7
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	763,5	811,2	931,2	941,3	968,6	997,4	815,4	789,4	683,8	-13,4
§21 Kulturministeriet	419,5	439,2	456,7	501,1	480,9	485,1	464,8	468,6	429,2	-8,4
§20 Undervisningsministeriet	202,5	283,3	352,5	339,4	314,8	415,9	500,9	395,3	352,9	-10,7
§23 Miljøministeriet	361,1	375,6	393,4	408,3	407,5	375,9	375,0	341,5	261,2	-23,5
§ 6 Udenrigsministeriet	217,9	218,6	291,6	269,2	278,1	329,8	324,6	295,9	191,1	-35,4
§17 Beskæftigelsesministeriet	254,5	341,9	142,1	247,6	257,4	299,5	210,6	176,2	183,6	4,2
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	373,6	397,7	291,9	324,2	321,6	315,1	252,0	122,1	159,7	30,8
§15 Socialministeriet	54,1	55,0	59,2	73,3	79,7	90,1	87,4	91,6	89,1	-2,7
§28 Trafikministeriet	135,4	113,2	98,5	93,3	96,4	103,9	133,1	113,4	82,1	-27,6
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	255,8	93,7	94,8	162,5	149,9	115,5	110,3	117,3	67,3	-42,6
§12 Forsvarsministeriet	51,3	51,6	53,9	54,9	55,5	54,7	50,5	50,8	50,9	0,1
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	2,5	1,2	2,4	2,3	27,9	54,7	51,9	18,1	13,8	-23,8
§ 7 Finansministeriet	...	...	...	...	...	...	...	3,6	3,6	-
I alt	8.243,2	9.082,3	9.489,3	9.817,2	9.832,6	9.650,0	9.646,6	9.396,3	9.154,6	-2,6

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Kontiene er opsummeret sådan, at hvert ministeriums sammensætning af forskningsinstitutioner, forskningspuljer og andre konti med forskningsindhold på finansloven for 2003 udgør sammensætningen af det pågældende ministeriums FoU-bevilling i alle årene tilbage til 1995. På den måde har ressortændringer ingen indflydelse på det enkelte ministeriums FoU-bevillinger i perioden 1995-2003, hvorved udviklingen over tid kan illustreres. Ændringer i størrelsen af FoU-bevillingerne mellem ministerierne skyldes nemlig alene nye eller opprioriterede forskningsaktiviteter samt afvikling eller nedskæring af andre forskningsaktiviteter. Tallene for ministerierne kan derfor ikke umiddelbart sammenlignes med de tilsvarende tabeller i forskningsbudgetterne før 2002, selv om ministeriet skulle hedde det samme. Især den store ressortændring mellem Undervisningsministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling vedrørende universiteterne slår kraftigt igennem mellem 2001 og 2002. Denne omlægningerne betød, at der er sket en forøget koncentration af forskningsbevillingerne ved Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. I 2003 bevilges således knap 72 procent af midlerne fra finansloven fra dette ministerium, hvilket er en yderligere stigning i forhold til de godt 68 procent i 2002.

Udviklingen i bevillingerne til forskning og udvikling fra 2002 til 2003 kan kun betegnes som stabil for fem ministeriers vedkommende, dvs. under 5 procents udsving, ellers er der tale om betydelige omprioriteringer fra en række af fagministerierne til Videnskabsministeriet. Kun *Økonomi- og Erhvervsministeriet* oplever en modsat udvikling med 31 procent stigning, der dog skal ses i lyset af halveringen sidste år. For en række fagministerier er beskæringen en fortsættelse af sidste års beskæringer. Det gælder *Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration* (24 procent i 2003 og 65 procent i 2002), *Udenrigsministeriet* (35 og 9 procent), *Trafikministeriet* (28 og 15 procent), *Miljøministeriet* (24 og 9 procent) samt *Undervisningsministeriet* (11 og 21 procent). Desuden indberetter *Indenrigs- og Sundhedsministeriet* et fald på 42½ procent, mens *Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri* melder om 100 mio. kr. mindre til forskning og udvikling, svarende til 13½ procent. Der er forskellige årsager til disse store udsving, så derfor gennemgås hvert ministerium nedenfor.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling blev dannet sidste år ved fusion af universitetsområdet fra Undervisningsministeriet, innovationsdelen fra det tidligere Erhvervsministerium, det tidligere IT- og Forskningsministerium samt enkelte andre ressortområder. Derved skete der en samling af det offentlige indsats på forsknings- og innovationsområdet. Sidste år blev der tilført de nævnte områder ca. 140 mio. kr. og i år tilføres yderligere 170 mio. kr., svarende til årlige realstigninger på 2-3 procent. I 2003 udgør den samlede bevilling 6.586 mio. kr. Der er dog betydelige udsving inden for dette store ressortområde, herunder fald i bevillingerne inden for visse områder. Bygge- og anlægsbevillingerne, primært til universiteterne, falder med 211 mio. kr. og der er ikke som sidste år afsat en generel reserve (410 mio. kr.). Det sidste er der kompenseret for ved at der under *Fællesbevillinger* indgår en reserve på ca. 200 mio. kr. til ekstra FoU-indsats på universitetsområdet i forbindelse med universitetsreformen, ligesom forskningsrådenes konti er forøget med 336 mio. kr. i forhold til 2002.

På en række enkeltområder er der betydelige forskelle fra 2002 til 2003. Der er betydelige fald vedrørende:

- Andre programaktiviteter, især Innovative universiteter og forskerparker (fra 47 til 15 mio. kr.)
- Forskeruddannelsesrådet (fra 98 til 61 mio. kr.)
- Forskningens Højhastighedsnet (fra 31 til 23 mio. kr.)

Omvendt er der forøgede/nye forskningsbevillinger til:

- Universiteternes driftsbevillinger, især Aalborg Universitet (+25 mio. kr.), Syddansk og Århus Universitet (hver +40 mio. kr.) samt Københavns Universitet (+115 mio. kr.)
- Netværkssamfundet (fra 11 til 61 mio. kr.)
- Udvikling af kompetencer og teknologi (+ 33 mio. kr.)
- Arktisk forskning – FN's Havretskonvention (fra 15 til 30 mio. kr.)

Ca. 85 procent af Videnskabsministeriets budgetterede FoU-udgifter ligger i formålet *Almen videnskabelig udvikling*. Det resterende vedrører primært *Industri, håndværk & bygge og anlæg* samt *Rumforskning*.

Fødevarerministeriets FoU-bevillingerne er budgetteret til at falde ca. 100 mio. kr., svarende til 13½ procent. Langt de fleste midler er placeret under formålet *Land- & Skovbrug, jagt og fiskeri*, der derfor også er faldet med ca. 100 mio. kr. Der er også i år sket ved en reduktion af tilskudspuljemidlerne, nemlig med ca. 25 mio. kr., svarende til ca. 13 procent. Ministeriets sektorforskningsinstitutioner har dog ikke i år fået forøget bevillingerne tilsvarende. Der er tværtimod indrapporteret et fald for *Danmarks Veterinærinstitut*⁵ på 45 mio. kr., ligesom der er beskedne fald for de øvrige institutter.

Kulturministeriets samlede forskningsbudget falder med ca. 40 mio. kr., svarende til 8½ procent. Heraf falder de 25 mio. kr. i formålet *Kultur, massemedier og fritid* og 11 mio. kr. inden for humanistisk grundforskning ved *Andre forskningsinstitutioner*. Den eneste større stigning i de forventede FoU-aktiviteter er ved *Kunstakademiets Arkitektskole* (fra 14 til 19½ mio. kr.), mens der kan noteres vigende bevillinger til:

- Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek (fra 39 til 11½ mio. kr.)
- Statsbiblioteket og Statens Avissamling i Århus falder med 6½ procent til 65½ mio. kr.
- Tilskuddene til folkebiblioteksformål falder med 26 procent til 15 mio. kr.

Udover dette er der en række mindre beskæringer.

Undervisningsministeriet opregner et fald på godt 40 mio. kr., svarende til 12 procent i forhold til 2002. Faldet rammer en række af ministeriets puljer til forsøgs- og udviklingsarbejde inden for folkeoplysningen og anden voksenuddannelse (fra 73 til 25½ mio. kr.) samt de erhvervsrettede ungdomsuddannelser fra (118½ til 91½ mio. kr.). Omvendt stiger midlerne til forsøgs- og udviklingsarbejde ved de gymnasiale uddannelser (fra 12 til 17 mio. kr.) og de videregående uddannelser ved CVU'erne (fra 21 til 38 mio. kr.).

Miljøministeriets bevillinger til FoU-aktiviteter er reduceret med 80 mio. kr., svarende til 23½ procent. Det skyldes fald i forskningsbevillingerne til sektorforskningsinstitutionerne under ministeriet. Størst fald oplever *Danmarks Miljøundersøgelser* med 51½ mio. kr. svarende til 36½ procent samt *Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse* med 24 mio. kr. svarende til 27 procent. Også *Kort- og Matrikelstyrelsen* har reducerede forskningsbevillinger, nemlig et fald på 2½ mio. kr., svarende til 22 procent. Endelig reduceres *Miljøstyrelsens* FoU-aktiviteter fra godt 3 til 1 mio. kr. Der budgetteres heller ikke i år med forskningsaktiviteter ved det nye Institut for Miljøvurdering.

I **Udenrigsministeriet** er der ligeledes et budgetteret fald i FoU-aktiviteterne fra 2002 til 2003 på 105 mio. kr., svarende til godt 35 procent. Den særlige projektbistand vedrørende forskning (ca. 60 mio. kr. i 2002) er nu overført til *Øvrige bilaterale aktiviteter*, men denne er yderligere reduceret (fra 119 til 78 mio. kr.) udover de nævnte 60 mio. kr. Indeholdt i dette beløb er nedgange i forskningsbevillingerne til Frøpatologisk Institut, Dansk Bilharziose Laboratorium og Skovfrøcentret. De fleste formål får mindre bevillinger. Det drejer sig især om landbrugsområdet - *Land- & Skovbrug, jagt og fiskeri* samt *Jordbrugs- og Veterinærvidenskab* – med 34 mio. kr. og sundhedsområdet – *Sygdomsbekæmpelse og forebyggelse* samt *Sundhedsvidenskab* – med 10 mio. kr. Den tværgående eller puljebaserede støtte til grundforskningen – *FoU som ikke kan fordeles* – falder med 43 mio. kr.

Beskæftigelsesministeriet kan notere sig en beskedne stigning i forskningsbevillingerne efter den betydelige reduktion sidste år, nemlig på godt 4 procent. Der ligger dog en række forskydninger bag den beskedne ændring, der bl.a. betyder, at formålet *Arbejdsbetingelser* får øget bevillingerne fra 93 til 155 mio. kr., mens *Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning* falder fra 77½ til 23 mio. kr. Mellem de enkelte konti er forskydningerne også betydelige:

---

⁵ Omfatter også de tidligere *statens Institut for Virusforskning* og *Statens Veterinære Serumlaboratorium*.

- Arbejdsmiljøforskningsfonden, nyoprettet med 42 mio. kr.
- Arbejdsmiljøhandlingsplan 99: arbejdsmiljøovervågning og sundhedsfremme (+12½ mio. kr.)
- Arbejdsmiljøinstituttets bevilling til forskningsformål (+6½ mio. kr.)
- Forskningsdelen af driftsudgifterne til *Aktiv arbejdsmarkedspolitik*: fald fra 51 til 14 mio. kr.
- *Forsøgsordninger på beskæftigelsesområdet* er bortfaldet (20 mio. kr.)

FoU-bevillingerne i **Økonomi- og Erhvervsministeriet** udviser en stigning på 37,5 mio. kr., men det skyldes alene en nybevilling under *Erhvervsfremmemidler* på 60 mio. kr. til Danmarks deltagelse i udviklingen af Joint Strike Fighter-projektet. For de øvrige konti er der status quo eller beskedne fald, dog er forskningsdelen af *Danmarks Statistiks* bevilling nedskrevet fra 12 mio. kr. i 2002 til 2 mio. kr., mens *Støtte til nye boligtyper til særligt udsatte grupper* er halveret til 5 mio. kr. i 2003. De øvrige forskningsmidler til erhvervsfremme vedrører iværksættere og regional erhvervsudvikling.

Socialministeriet indberetter et fald på 2½ mio. kr. i forskningsbevillingerne ud af 89 mio. kr. Det dækker dog over en række større forskydninger. Forskningsmidlerne til *Projekter på det børne- og familiepolitiske område* er reduceret med 23 mio. kr. til 8 mio. kr., mens et nyt område – *Udvikling af socialt arbejde og brugerinddragelse* – har fået en forskningsbevilling på 25½ mio. kr. *John F. Kennedy Instituttets* bevilling til forskning er halveret til knap 4 mio. kr., mens *Center for Selvmordsforskning* for første gang indberetter forskning. Støtten til forskning i *Frivilligt socialt arbejde* er reduceret til en tredjedel (0,7 mio. kr.).

Trafikministeriets bevillinger falder igen i år, denne gang med 27½ procent til 82 mio. kr. En stor del af faldet skyldes dog, at Banestyrelsen i år ikke indberetter nogen af deres anlægsbevillinger som forskning. Der er derudover beskedne fald på de fleste af ministeriets øvrige konti med forsknings-indhold.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet oplever det største relative fald i forskningsbevillingerne blandt ministerierne, nemlig 42½ procent, svarende til 50 mio. kr. Det skyldes, at *Sundhedsstyrelsen* ikke har indberettet forskningsbevillinger i år (sidste år: 34 mio. kr.) samt at en række puljeordninger på i alt 20 mio. kr. er bortfaldet, herunder godt 9 mio. kr. til MTV- og evalueringsprojekter ved *Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering*.

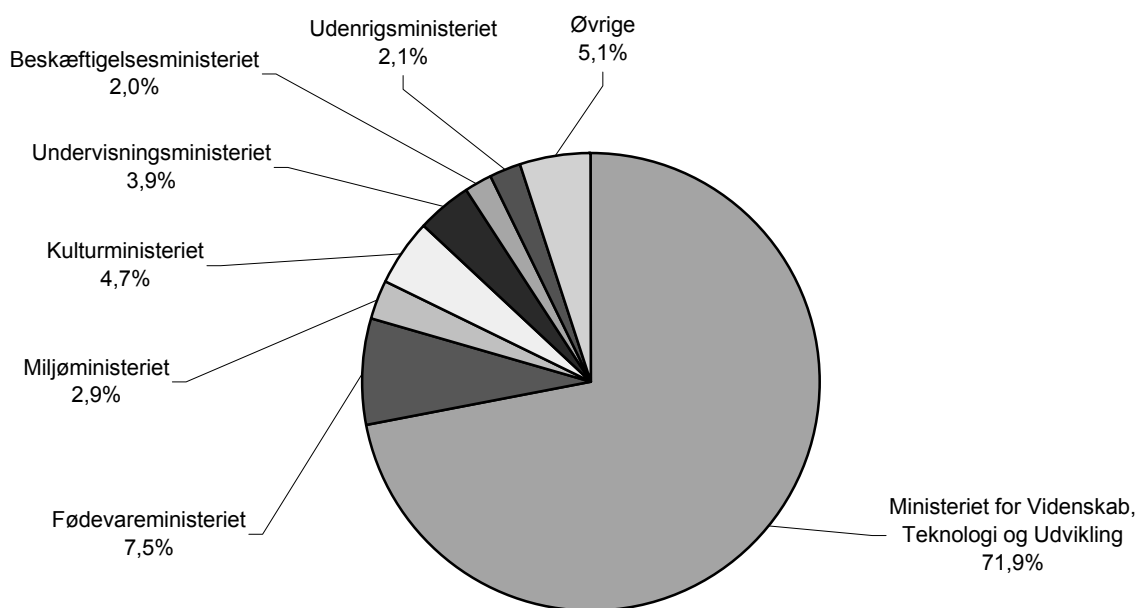
Forsvarsministeriet har en uændret bevilling til Forsvarets Forskningstjeneste og internationalt forskningssamarbejde gennem WEAG og WEAO på i alt 51 mio. kr.

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration har også i år et betydeligt fald i forskningsbevillingerne, nemlig på 24 procent, så der i 2003 er afsat knap 14 mio. kr. Årsagen er primært et fald i forskningsmidlerne til bypolitiske initiativer til integration og til familierelateret vold og tvangsægteskaber på samlet 6 mio. kr.

Finansministeriet indberetter uændret forskningsaktivitet.

Figur 2.1 Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på ministerområder 2003

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

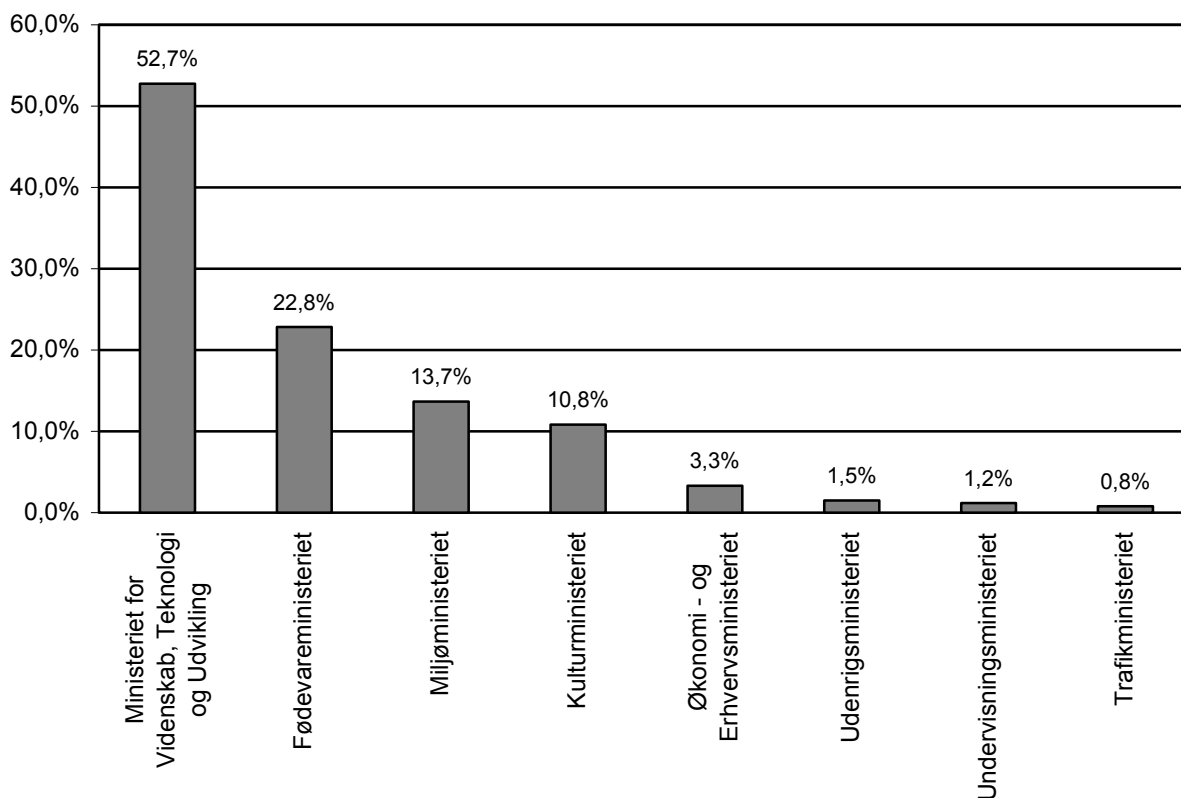
Figur 2.1 illustrerer, hvorledes Finanslovens samlede FoU-bevillinger fordeles mellem de 14 ministerier, idet dog de 7 mindst forskningstunge ministerier er slået sammen til *Øvrige*. Efter den nævnte koncentration af forsknings- og innovationsaktiviteter hos *Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling* udgår knap 72 procent af alle forskningsbevillingerne i Staten nu fra dette ministerium, nemlig 6,59 mia. kr. Næste kommer *Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri* med 7½ procent af de samlede forskningsbevillinger, hvilket er et procentpoint lavere end sidste år. Efter disse to ministerier er der en gruppe på 3 ministerier med mellem knap 3-5 procent, nemlig *Kultur-, Undervisnings- og Miljøministeriet*. Der er for alle tre ministerier tale om fald i forhold til 2002. Som de mindste af de viste ministerier har *Udenrigs- og Beskæftigelsesministeriet* knap 2 procent af midlerne, hvilket for *Beskæftigelsesministeriet* er en stigning, men for *Udenrigsministeriet* et fald i forhold til sidste år. Næst efter følger *Økonomi- og Erhvervsministeriet* med 160 mio. kr., mens de sidste ministerier er under 1 procent af de samlede forskningsbevillinger, se tabel 2.1.

En anden synsvinkel er at se, hvor meget hvert ministeriums FoU-bevilling udgør af ministeriets samlede udgiftsbevilling. Dette er illustreret i figur 2.2 for de mest forskningstunge ministerier.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling er klart det mest forskningstunge ministerium. FoU-bevillingerne udgør 53 procent af ministeriets samlede udgiftsbevilling. I *Fødevarerministeriet* går knap 23 procent af udgiftsbevillingerne til forskning, hvilket er lidt mere end sidste år. *Miljø- og Kulturministerierne* har også relative høje andele, nemlig knap 14 procent og knap 11 procent. For *Økonomi- og Erhvervsministeriet* er der tale om klare fald i forhold til 2002, nemlig ned på 3,3 procent. Også *Udenrigs- og Undervisningsministeriet* har mærkbare fald i forhold til 2002, sådan at andelen i 2003 er nede på hhv. 1½ procent og 1,2 procent. For *Trafikministeriet* er der tale om et mindre fald til 0,8 procent. Andelen for de resterende ministerier er under 1 procent.

En mere fyldestgørende beskrivelse af de enkelte ministeriers FoU-bevillinger fremgår af kapitel 3.

Figur 2.2 FoU-bevillingernes andel af de forskningstunge ministeriers samlede bruttoudgifter, 2003

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger.

2.2. Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på modtagers hovedsektor

Tabel 2.2 viser finanslovens FoU-bevillinger opdelt på hovedsektorer, som i denne statistik omfatter en række institutionstyper og en række tilskudspuljer. Der er fire institutionstyper, nemlig

- Universiteter m.v.
- Sektorforskningsinstitutioner
- Andre forskningsinstitutioner
- Forskningsråd

Andre forskningsinstitutioner omfatter forskningsudførende institutioner, som hverken hører under sektorforsknings-loven eller universitetsloven og som ikke har undervisningsforpligtelser. Kategorien omfatter blandt andet en række sektorforskningslignende institutioner samt nogle arkiver, biblioteker og museer.

Tilskudspuljerne er delt op i *Andre større tilskudspuljer* (over 25 mio. kr.) og *Andet*, og de omfatter en række tilskudsbevillinger på finansloven, som udbetales udenom regeringens centrale forskningsrådgivende system (forskningsrådene). Endelig er den sidste "sektor" benævnt *Internationale aktiviteter*. Den dækker over bevillinger med relation til udlandet, og der indgår både institutioner og tilskud, herunder Danmarks bidrag til internationale forskningssamarbejder.

I år har sektoren for hver konto været anført på indrapporteringskemaet for at sikre korrekt placering. Det har dog ikke givet anledning til nævneværdige ændringer. Det har derfor i år kun været nødvendig med et par mindre ændringer i listerne over institutioner under de tre første sektorer, se kapitel 4. Også i år er det tilsikret, at der ikke indgår tilskudspuljer, der i finanslov 2003 er under grænsen på 25 mio. kr. i sektoren

Andre større tilskudspuljer uanset beløbsstørrelsen i tidligere år. En nærmere definition af hovedsektorerne og ændringerne fremgår af kapitel 4.

Tabel 2.2 Finanslovens FoU-bevillinger fordelt på hovedsektorer, 1995-2003, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Ændring i pct. 2002-03
Sektorforsknings- institutioner	1.090,2	1.279,1	1.209,2	1.202,3	1.277,8	1.225,4	1.332,5	1.311,7	1.163,6	-11,3
Universiteter mv.	2.981,8	3.355,9	3.803,2	3.927,3	3.972,0	3.931,5	4.020,1	4.063,9	4.284,6	5,4
Andre forsknings- institutioner	404,7	428,9	458,5	486,5	454,6	566,4	533,8	509,6	400,0	-21,5
Forskningsrådene	1.067,5	1.290,6	1.195,2	1.116,7	1.148,7	759,2	755,6	723,2	1.058,7	46,4
Andre større tilskudspuljer	1.742,0	1.886,7	1.625,6	1.887,4	1.714,1	2.012,4	1.888,8	1.735,4	1.326,2	-23,6
Internationale aktiviteter	506,7	496,2	753,1	694,2	662,9	734,9	671,8	609,8	583,9	-4,2
Andet	450,3	344,9	444,5	502,8	602,5	420,3	444,0	442,7	337,6	-23,7
I alt	8.243,2	9.082,3	9.489,3	9.817,2	9.832,6	9.650,0	9.646,6	9.396,3	9.154,6	-2,6

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger.

FoU-bevillingerne til **Sektorforskningsinstitutioner** er den tredjestørste blandt hovedsektorerne og udgør knap 13 procent af de samlede FoU-bevillinger på finansloven. Sektorforskningsinstitutionerne er hovedsagelig knyttet til Fødevarerministeriet med 33 procent samt Miljøministeriet med 20 procent og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling med 24 procent af sektorens midler. Formålene for forskningsindsatsen er tilsvarende koncentreret om *Land- & skovbrug, jagt og fiskeri* (34 procent) og *Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse* (13½ procent) samt *Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse* (9,5 procent). *Udforskning og udnyttelse af jorden, Produktion og fordeling af energi* samt *Arbejdsbetingelser* tegner sig for hver 5-7 procent.

Sektorforskningsinstitutionernes FoU-bevillinger var relativt konstante på 1,2-1,3 mia. kr. i perioden 1996-2002, men i år er der et fald på godt 11 procent, svarende til ca. 150 mio. kr. Der er en række små, fortrinsvis negative ændringer i forskningsbevillingerne, mens et par enkelte institutter er hovedårsag til det samlede fald, nemlig Danmarks Veterinærinstitut (fra 105½ til 60 mio. kr.), Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (fra 88 til 64 mio. kr.) og Danmarks Miljøundersøgelser (fra 142 til 90 mio. kr.). Omvendt har Arbejds miljøinstituttet fået øget forskningsbevillingerne – fra 52½ til 59 mio. kr. I A-tabel 12 er givet en oversigt over hver sektorforskningsinstitutions budgetmæssige udvikling vedrørende forskningsmidler fra 2002 til 2003.

Universiteter m.v. omfatter universitetslovsinstitutioner, andre højere læresteder og ph.d.-bevillinger. Sektoren tegner sig for den største del af finanslovsbevillingerne, nemlig knap 47 procent, se figur 2.3. Langt den største del af FoU-bevillingerne til *Universiteter m.v.* stammer fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, nemlig godt 97 procent. Den resterende del kommer fra Kulturministeriet (1½ procent) og Undervisningsministeriet (godt 1 procent). Efter en betydelig vækst i 1995-98 holdt bevillingerne sig på nogenlunde samme niveau i 1998-2002, mens der er en stigning i år på 5½ procent, der er sammensat af en stigning i drifts- og tilskudsmidlerne på 431 mio. kr. og et fald i anlægsgudgifterne på 211 mio. kr. De 200 mio. kr. af stigningen indgår på en *Fællesbevilling* med følgende bemærkning i Finansloven:

I forbindelse med aftalen om en ny universitetslov er der afsat 196,0 mio. kr. i 2003, 253,6 mio. kr. i 2004 og 531,4 mio. kr. i 2005 til initiativer primært inden for forskning, men også ny ledelsesstruktur og vejledning. Midlerne fordeles til universiteterne efter nærmere aftale med forligspartierne. Bevillingen i 2003 fordeles til universiteterne på forslag til lov om tillægsbevilling 2003.

Derudover er der stigninger til nogle af universiteterne, men dog i forskellig grad. Skønnet over forskningsbevillingerne er steget med 121 mio. kr. for Københavns Universitet, med ca. 40 mio. kr. for både Syddansk Universitet og Århus Universitet, med 24 mio. kr. for Aalborg Universitet samt med ca. 10 mio. kr. for både Danmarks Farmaceutiske Højskole og Danmarks Tekniske Universitet. Skønnet over de øvrige universitetslovsinstitutioners forskningsbevillinger er stort set uændrede.

Andre forskningsinstitutioner omfatter i 2003 4 færre enheder, nemlig to centre under *Indenrigs- og Sundhedsministeriet*, *Center for IT-forskning* og *Center for Menneskerettigheder* - det sidstnævnte er en del af det nye sektorforskningsinstitut under Udenrigsministeriet, se kapitel 4. Sektoren omfatter i 2003 400 mio. kr. af Statens FoU-bevillinger, hvilket er et fald på 110 mio. kr. svarende til 21½ procent. Det betyder, at sektorens relative andel falder 1 procentpoint til 4½ procent. Sektoren er domineret af institutioner under Kulturministeriet med godt 360 mio. kr., svarende til 90½ procent af hele sektoren. Det er dog et fald på 40 mio. kr., primært forårsaget af nedgangen i forskningsbevillingen til Danmarks elektroniske Forskningsbibliotek på 27½ mio. kr.

Trafikministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling tegner sig hver for ca. 3 procent, svarende til 11-13 mio. kr., mens Finans- og Undervisningsministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet har hver ca. 1 procent af midlerne.

Forskningsrådene (Forskningsforum) får allokert 11½ procent af finanslovens FoU-bevillinger⁶, hvilket er en betydelig stigning i forhold til 2002, hvor der dog efterfølgende blev tilført Forskningsrådene ekstra ressourcer fra UMTS-midlerne. Der bevilges tre typer af midler:

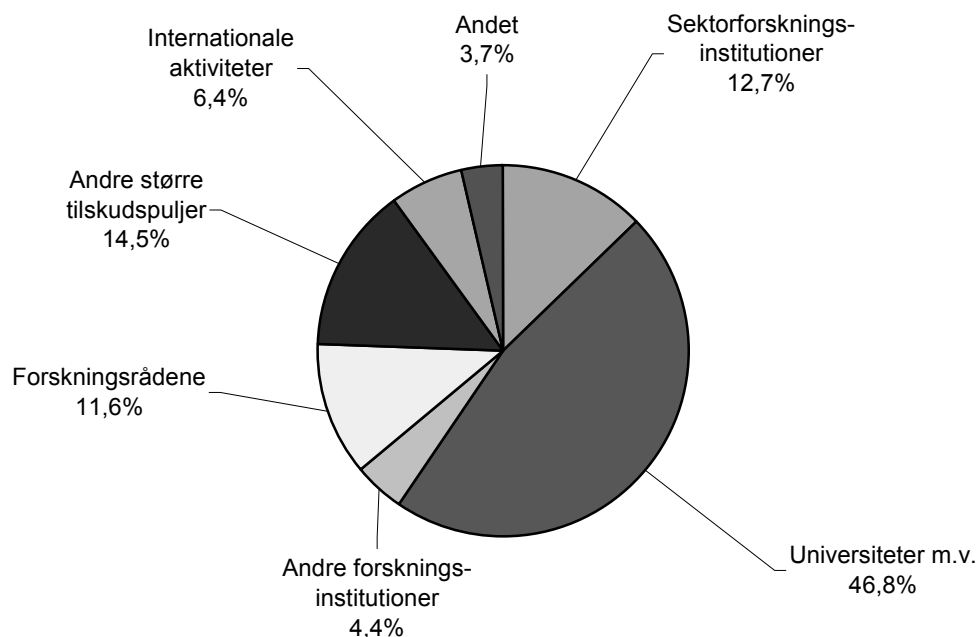
- Den almindelige fondsfunktion, som er rådernes frie og temabelagte midler. Midlerne udgør i 2003 godt 858 mio. kr.
- Den særlige fondsfunktion, som omfatter større tværgående forskergrupper og andre større tværgående initiativer. Midlerne er for 2003 på 190 mio. kr.
- Forskningsprogrammer, der er under afvikling. Der resterer 9½ mio. kr. på kontoen.

Desuden indgår kontoen *Lønnede ph.d.'ere under Statens forskningsråd* med et beløb på 1 mio. kr.

---

⁶ Efter aftale med ressortministeriet er midler til nye forskningsprogrammer (konto 19.17.01-.04) fjernet fra sektoren og fordelt på tilskudspuljer. Ændringen er gennemført fra 2000, hvor der i forvejen er et databrud. De overflyttede midler udgjorde i 2000 godt 200 mio. kr., men er i 2001-03 nede på hhv. 20, 51½ og 15½ mio. kr.

Figur 2.3 Finanslovens FoU-bevillinger i 2003 fordelt på hovedsektorer, procent

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger.

Fordelingen på de 6 hovedområder samt det tværgående område kan ses ved at sammenholde med de indberettede forskningsformål. Sidste år gennemførtes en massiv omplacering af midler fra formålet *FoU som ikke kan fordeles* til de 6 videnskabelige hovedområder. Sammenlignes fordelingen i år med sidste år (før UMTS-midlerne), ses den største relative tilførsel af midler ved *FoU som ikke kan fordeles*. 5 af de 6 hovedområder har samme stigningstakt, mens der er en lidt lavere takt for Teknisk Videnskab. Derved udgør Teknisk Videnskabs andel af de hovedområde-fordelte forskningsrådsmidler 15½ procent. Ellers er Naturvidenskabs andel 22 procent, Sundhedsvidenskabs knap 17 procent, Humanioras 10½ procent, mens Samfundsvidenskab og Jordbrugs- og Veterinærvidenskab hver har en andel på godt 8 procent. Derved er 19 procent placeret under *FoU som ikke kan fordeles*.

Andre større tilskudspuljer indeholder tilskud, der overstiger 25 mio. kr. i budgetåret. Tilskuddene steg støt og roligt fra 1994 med tilbageslag i 1997 og 1999 frem til 2000. Fra 2000 til 2002 udviste midlerne et fald, selv om der i 2002 indgik en ekstraordinær tilførsel af 400 mio. kr., som sektormæssigt blev placeret her. Med disse midlers videreførelse og udmøntning på andre sektorer fås et fald på 23½ procent, netop svarende til godt 400 mio. kr. De større tilskudspuljer er dog stadig den næststørste sektor med 14½ procent af forskningsbevillingerne.

52½ procent af midlerne er forskningspuljer fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, mens Fødevarer- og Undervisningsministeriet står for 20 og 16 procent og Beskæftigelsesministeriet for 5½ procent. Ved vurderingen af ændringerne i formålsfordelingen af de større tilskudspuljer må der tages hensyn til, at sidste års ekstraordinære tilførsel var placeret under *Teknisk Videnskab* og *FoU som ikke kan fordeles*. Blandt de øvrige formål er der imidlertid også sket betydelige forskydninger fra sidste år til i år. *Industri, håndværk & bygge og anlæg* og *Arbejdsbetingelser* har fået hhv. 33 og 19 mio. kr. i ekstra puljemidler, mens *Land- & skovbrug, jagt og fiskeri*, *Uddannelsesforhold* samt *Sociale forhold* har fået hhv. 35, 52½ og 5 mio. kr. mindre midler i de større puljer. For *Arbejdsbetingelser* bør dog nævnes, at de mindre puljer er faldet med næsten samme beløb, 15 mio. kr.

I 2003 forventes 6½ procent af FoU-bevillingerne anvendt til **internationale aktiviteter**, dvs. godt 580 mio. kr. Sektoren består dels af Udenrigsministeriets FoU-aktiviteter vedrørende bilateral og multilateral udviklingsbistand (28 procent af midlerne) og dels af Danmarks bidrag til en række internationale forsknings Samarbejder placeret under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, primært CERN og den europæiske rumforskningsorganisation ESA (51 procent af midlerne). Endelig indgår Økonomi- og Erhvervsministeriets finansiering af den danske del af Joint Strike Fighter-projektet (10 procent af midlerne). Formålene med midlerne spredt sig over *Rumforskning* (33½ procent), *Naturvidenskab* (23 procent), *Land- & skovbrug, jagt og fiskeri* (16 procent) samt *forsvar* (13 procent).

Der er et fald på 26 mio. kr. i de samlede internationale forskningsbevillinger i forhold til 2002, hvilket svarer til et fald på godt 4 procent. Faldet på de ikke-militære dele er dog 86 mio. kr., dvs. 17 procent. Den væsentligste årsag til dette fald er nedskæringen på 85 mio. kr. i Udenrigsministeriets forskningsindsats, jf. afsnit 2.1. Også Fødevarerministeriets tilskud til international fødevarer- og jordbrugsforskning falder igen i år, nemlig med 8 mio. kr., svarende til godt 43 procent.

Andet-sektoren indeholder de mindre tilskudspuljer på under 25 mio. kr. De små puljer udviser samme relative fald som de store, dvs. 23½ procent eller 105 mio. kr. De fleste ministerier har bevilget sådanne forskningsmidler. Flest kommer fra Undervisningsministeriet (24½ procent), mens Beskæftigelsesministeriet og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling hver dækker 15-16 procent af bevillingerne. De tre ministerier – Miljø- og Trafikministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet – står som bevillingsgivere af hver 7-9 procent. Særligt store nedskæringer kan noteres for Indenrigs- og Sundhedsministeriets samt Trafikministeriets små puljer til forskning. Omvendt har Socialministeriet en forøgelse af denne gruppe af forskningsbevillinger.

Formålene med de små pulje-bevillinger er også meget spredt, dog vedrører 27 procent af midlerne *Uddannelsesforhold* og 14½ procent *FoU som ikke kan fordeles*. Næstefter kommer 5 formål uden for grundvidenskabene, der hver dækker 7-8 procent, nemlig *Transport og telekommunikation*, *Økonomisk planlægning og Offentlig forvaltning*, *Sociale forhold*, *Arbejdsbetingelser* og *Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse*. Særligt store nedskæringer i de små puljemidler rammer formålene *Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse* (fra 39 til 19 mio. kr.), *Transport og telekommunikation* (fra 58 til 28 mio. kr.) og *Arbejdsbetingelser* (fra 40½ til 25½ mio. kr.).

2.3. FoU-bevillingernes fordeling på forskningsformål

Tabel 2.3 viser finanslovens bevillinger fordelt på 16 forskellige forskningsformål. Denne opdeling følger de såkaldte NORFORSK-kategorier vedtaget i Nordisk Råds regi. Kategorierne 1-13 samt 15-16 omfatter typisk anvendt forskning og udviklingsarbejde, mens kategori 14 – *Almen videnskabelig udvikling* – udgøres af grundforskning samt en restmængde af FoU-bevillinger, der ikke kan indplaceres under de øvrige kategorier. En nærmere definition af forskningsformålene fremgår af bilag C.5.

Opmærksomheden skal henledes på, at opdelingen på forskningsformål er behæftet med usikkerhed, idet FoU-bevillinger ofte vil kunne relateres til flere formål, og en skønsmæssig opsplitning af beløbene kan være vanskelig. Der er da også gennemført omkodninger af formålet i en række tilfælde, både af indberettere og Analyseinstitut for Forskning.

Tabel 2.3 Finanslovens FoU-bevillinger 1995-2003 fordelt på forskningsformål, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Ændring i pct. 2002-03
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	564,4	633,2	735,3	826,5	879,9	1.195,9	934,4	885,3	774,2	-12,5
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	954,2	991,5	989,3	985,7	942,0	614,8	814,5	622,5	644,1	3,5
03. Produktion og fordeling af energi	185,8	211,4	250,5	198,5	203,5	191,6	209,0	127,8	113,5	-11,2
04. Transport og telekommunikation	117,2	98,0	80,3	69,4	86,8	91,2	107,6	96,4	64,0	-33,6
05. Boligforhold og fysisk planlægning	47,4	53,3	64,1	69,7	99,5	85,4	93,4	45,0	51,0	13,3
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	360,6	397,3	271,4	359,1	336,9	283,9	250,2	238,5	189,0	-20,8
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	135,3	150,0	153,5	179,7	175,7	171,4	226,1	224,7	154,6	-31,2
08. Sociale forhold	45,1	36,5	48,1	63,5	73,3	120,4	110,2	86,9	85,5	-1,6
09. Kultur, massemedier og fritid	92,1	98,7	132,8	162,8	155,0	135,8	111,8	118,6	80,5	-32,1
10. Uddannelsesforhold	271,1	309,4	386,2	401,0	375,9	509,8	504,1	414,9	362,9	-12,5
11. Arbejdsbetingelser	103,7	178,0	183,8	120,0	174,0	217,0	144,0	110,1	171,9	56,1
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	202,5	296,3	88,3	178,9	137,0	120,4	113,9	113,5	46,0	-59,5
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	140,0	122,5	128,6	121,8	126,4	123,4	122,4	107,6	80,6	-25,1
14. Almen videnskabelig udvikling	4.756,7	5.287,3	5.648,4	5.773,6	5.754,6	5.465,7	5.598,7	5.931,7	6.004,1	1,2
15. Rumforskning	215,8	167,3	274,8	252,1	256,6	268,5	254,2	218,6	221,8	1,5
16. Forsvar	51,3	51,6	53,9	54,9	55,5	54,8	52,1	54,2	110,9	104,6
I alt	8.243,2	9.082,3	9.489,3	9.817,2	9.832,6	9.650,0	9.646,6	9.396,3	9.154,6	-2,6

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

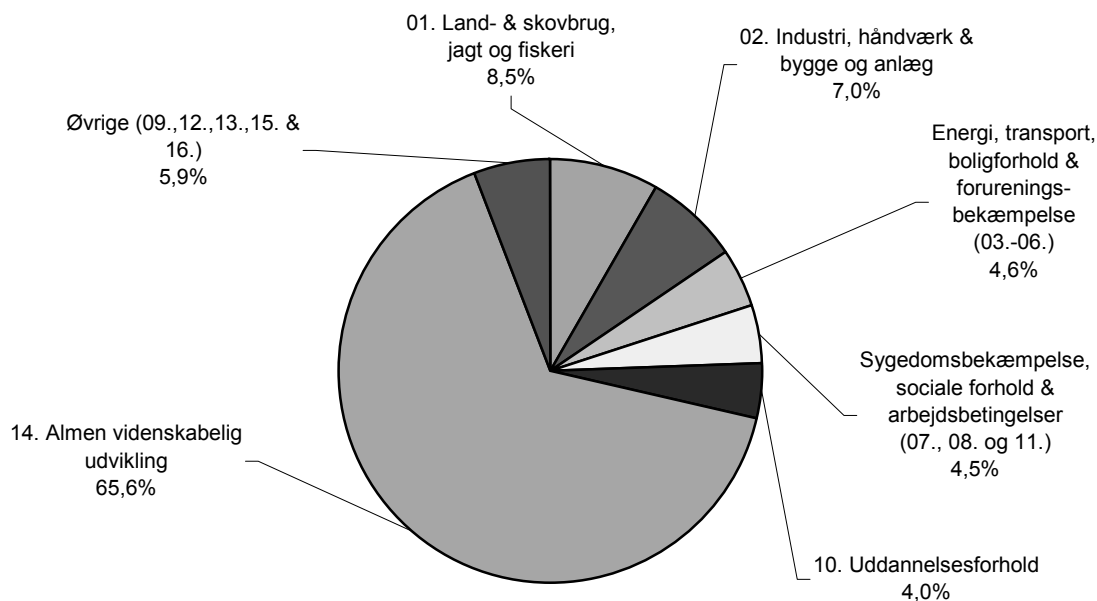
Bevillingerne til *Almen videnskabelig udvikling* udgør i 2003 6,0 mia. kr. og dermed en andel på 65½ procent af de samlede forskningsbevillinger. Det er således klart det største formål blandt FoU-bevillingerne på finansloven. Midlerne er tilmed steget med 72 mio. kr. i forhold til 2001, mens alle øvrige midler tilsammen er faldet med 314 mio. kr., svarende til 9 procent. De 6,0 mia. kr. opdeles yderligere på videnskabelige hovedområder, se nedenfor ved tabel 2.4.

Næsten alle bevillinger til universiteterne (98 procent) og forskningsrådene (100 procent) er placeret under *Almen videnskabelig udvikling*, mens *Andre forskningsinstitutioner* (76½ procent) og *Internationale aktiviteter* (31 procent) er mere spredt mellem *Almen Videnskabelig Udvikling* og de øvrige formål. Tilskudspuljerne set under ét har en andel på 10½ procent, mens sektorforskningsinstitutioner kun har 7 procent af midlerne henført til grundforsknings-formålet. Næsten alle midler bevilges via Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (93 procent), men Kultur- og Udenrigsministeriet har dog også bevillinger til dette formål, svarende til 5½ procent.

Det gælder også for endnu et par formål, at den primære bevilling kommer fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, nemlig til *Industri, håndværk & Bygge og anlæg* og *Rumforskning* (97 og 99 procent) samt til *Produktion og fordeling af energi* (70 procent). Dette går lidt på tværs af det ministerium, der har ressortområdet, og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling yder også ved andre af formålene en

mindre del – ved *Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse* dog 29 procent. Ved de fleste formål er det dog fagministeriet, der har den største forskningsbevilling, men andre ministerier supplerer fagministeriet i flere tilfælde: Miljøministeriet med 25 procent af forskningsbevillingerne til *Boligforhold og fysisk planlægning*, Fødevarerministeriet og Udenrigsministeriet med 38 og 13 procent til *Sygdomsbekæmpelse og –forebyggelse* samt Økonomi- og Erhvervsministeriet med 46 procent af *Forsvars*-formålet. De fleste bevillinger inden for formålet *Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning* er i år fra Beskæftigelsesministeriet (50 procent), mens Økonomi- og Erhvervsministeriet kun bevilger 17 procent af midlerne til formålet.

Figur 2.4 Finanslovens FoU-bevillinger i 2003 fordelt på forskningsformål, procent

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger.

Udviklingen inden for de enkelte formål har været forskellig fra 2002 til 2003. I alt er formålene uden for *Almen videnskabelig udvikling* som nævnt faldet med 9 procent, men der er formål, der har oplevet stigninger og andre, der har haft betydeligt større fald. Den sidste gruppe omfatter:

- *Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning* er mere end halveret til 46 mio. kr., primært fordi midlerne til forskellige arbejdsmarkedspolitiske forskningsprojekter nærmest er afviklet og fordi der er indrapporteret et fald fra 12 til 2 mio. kr. hos Danmarks Statistik.
- *Sygdomsbekæmpelse og –forebyggelse* med et fald på 31 procent – 70 mio. kr. til 154½ mio. kr. En række puljer/tilskud har ikke fået (forsknings)bevillinger i 2003, nemlig *Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse*, *Pulje til forebyggelse af uønsket graviditet* og *Pulje til miljømedicinsk kræftforskning* samt *tilskud til MTV- og evalueringsprojekter*, i alt 19½ mio. kr. En række institutioner melder om faldende forskningsbevillinger – hos Sundhedsstyrelsen slet ingen. Endelig er støtten til de internationale aktiviteter inden for forskning i sygdomsbekæmpelse reduceret med 8 mio. kr. til 19½ mio. kr.
- *Transport og kommunikation* falder ligeledes med godt 30 procent, så forskningsbevillingerne til formålet er ca. 64 mio. kr. Som nævnt under Trafikministeriet er det primært Banestyrelsens forskningsrelaterede anlægsbevilling fra 2002, der ikke er med i 2003. Der er dog også fald på de fleste andre konti inden for formålet.

- *Kultur, massemedier og fritid* mister 38 mio. kr. af forskningsbevillingerne, svarende til 32 procent. Det skyldes som tidligere nævnt faldet i forskningsbevillingerne til Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek (27½ mio. kr.), i tilskuddene til folkebiblioteksformål (5 mio. kr.) og desuden ved, at *Forskningscentret for Skov og Landskab* ikke henfører noget af deres forskningsbevilling til dette formål (3½ mio. kr. i 2002).
- *Udforskning og Udnyttelse af jorden* falder med 25 procent til 80½ mio. kr., primært på grund af reduktionen i *Danmark og Grønlands Geologiske Undersøgelse* forskningsbevilling, men også forårsaget af et fald hos *Danmarks Meteorologiske Institut* på 3 mio. kr., svarende til 18 procent.
- *Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse* har et fald på knap 21 procent, så forskningsbevillingerne til området nu er på 189 mio. kr. Det er helt overvejende den markante reduktion i den del af bevillingen, som *Danmarks Miljøundersøgelser* forventer at anvende til forskningsformål – fra 142 mio. kr. i 2002 til 90 mio. kr. i år.

En række formål har stigninger i forskningsbevillingerne:

- *Forsvars*-formålets forskningsbevillinger mere end fordobles til 111 mio. kr. pga. Joint Strike Fighter-projektet.
- *Arbejdsbetingelser* oplever en stigning på 62 mio. kr. til 172 mio. kr., dvs. 56 procents stigning. Det skyldes primært den nye *Arbejds miljøforskningsfond* (42 mio. kr.) samt ekstra forskningsbevillinger til *Arbejds miljøhandlingsplan 1999* (ekstra 12½ mio. kr. til godt 28 mio. kr.) og *Arbejds miljøinstituttet* (ekstra 6½ mio. kr. til 59 mio. kr.).
- *Boligforhold og fysisk planlægning* har fået en forøgelse i forskningsbevillingerne på 13 procent til i alt 51 mio. kr. Det skyldes, at midlerne anvendt til forskning hos Statens Byggeforskningsinstitut (Byg og Byg) vurderes at stige med 9 mio. kr. til 25 mio. kr. inden for dette område, men de forventer et tilsvarende fald ved formålet *Industri, håndværk & Bygge og anlæg*.
- *Industri, håndværk & Bygge og anlæg* stiger knap 21 mio. kr., svarende til 3½ procent. Den væsentlige kilde er 33 mio. kr. flere forskningsmidler til *Udvikling af kompetence og teknologi*. Denne hovedkonto dækker dog over mange initiativer: Forskningsbevillingerne til de godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'ere) og til centerkontrakter falder faktisk med hhv. 17 og 25 mio. kr., mens forskningsbevillinger til innovationskonsortier og medfinansiering af innovationsmiljøer øges med hhv. 26½ og 11 mio. kr. Bevillingen til erhvervs-ph.d.'erne øges i år med 16 mio. kr., mens *Jysk-Fynsk IT-satsning* er et nyt område med forskningsbevillinger på ca. 44 mio. kr.

Betragtes udviklingen i FoU-bevillingerne siden 1995, fås et billede af prioriteringen over tid. Mens de totale statslige bevillinger er steget med 11 procent siden 1994, regnet i faste priser, så er forskningen i *Forsvar og Sociale forhold* blevet hhv. mere end og næsten fordoblet., mens *Arbejdsbetingelser* er steget 65 procent. *Uddannelsesforhold* og *Land- & skovbrug, jagt og fiskeri* er steget en tredjedel, mens *Almen videnskabelig udvikling* har en stigning på 26 procent, dog meget ujævnt fordelt over hovedområderne. Det største fald noteres for *Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning*, nemlig 77 procent, mens *Transport- og telekommunikation*, *Forureningsbekæmpelse og -forebyggelse* og *Udforskning og udnyttelse af jorden* alle er reduceret med 42-47 procent. Endelig har *Industri, håndværk & bygge og anlæg* samt *Produktion og fordeling af energi* fået ca. 35 procent færre statslige forskningsbevillinger i forhold til 1995.

Forskningsområdet *Almen videnskabelig udvikling* er yderligere opdelt i tabel 2.4. *FoU som ikke kan fordeles* udgør 19 procent af området i år og er blevet overhalet som den største kategori af *Naturvidenskab* (med 21½ procent). Det skyldes et fald på 14 procent i forhold til sidste år, bl.a. fordi der sidste år indgik en reserve på 308 mio. kr., som senere delvis blev udmøntet i de 6 hovedområder bl.a. via forskningsrådene. Der er dog samtidig et fald i anlægsbevillingerne ved en række af universiteterne, i midlerne til Forskeruddannelsesrådet samt i de internationale bevillinger.

Imellem de 6 hovedområder er der nogen forskydninger, jf. afsnit 2.2. også fra forskningsrådenes bevillinger. *Naturvidenskab* har den største absolutte stigning på 184 mio. kr., svarende til 16½ procent i forhold til 2002. Den største relative stigning har dog *Sundhedsvidenskab* haft, nemlig 19 procent, svarende til 125 mio. kr., men også *Samfundsvidenskab* stiger, dog kun med 7½ procent. *Teknisk videnskab* oplever et fald på godt 50 mio. kr., svarende til 6 procent, da sidste års *Reserve til nye initiativer* ikke er videreført fuldt ud ved forskningsråd, universiteter og IT-højskoler. Disse forskellige ændringer har påvirket fordelingen mellem hovedområderne. Mest markant er *Naturvidenskabs* stigning med 3 procentpoint til 21½ procent og *Sundhedsvidenskabs* stigning til 13 procent. Omvendt er *Teknisk videnskab* faldet med 1 procentpoint til godt 13 procent. De andre områders ændringer er under 1 procentpoint.

Betragtes udviklingen fra 1995, har Jordbrugs- og Veterinærvidenskab samt Humaniora haft en stigning på hver 47 procent mod hele områdets 26 procent. Teknisk Videnskabs stigning har kun været 17 procent, mens de statslige bevillinger til Sundhedsvidenskab kun steg med 5 procent, men hertil kommer amtskommunale midler, der pga. Rigshospitalets ændrede status er steget betydeligt.

Tabel 2.4 Finanslovens FoU-bevillinger vedr. Almen Videnskabelig Udvikling 1995-2003, mio. kr. (2003-priser)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Ændring i pct. 2002-03
14.1 Naturvidenskab	1.022,0	1.086,4	1.051,7	1.031,5	969,1	967,0	888,7	1.105,2	1.289,1	16,6
14.2 Teknisk videnskab	677,2	788,5	766,8	666,7	687,2	658,7	602,5	844,6	793,1	-6,1
14.3 Sundhedsvidenskab	744,7	634,4	682,1	770,4	723,1	646,9	555,5	656,4	781,3	19,0
14.4 Jordbrugs- og vet.videnskab	284,6	340,0	425,6	317,8	351,6	326,1	335,5	436,7	418,4	-4,2
14.5 Samfundsvidenskab	521,1	550,3	571,4	578,9	597,6	618,7	582,0	640,4	688,6	7,5
14.6 Humanistisk videnskab	604,3	694,8	701,5	790,6	852,2	764,6	949,1	919,0	888,2	-3,4
14.7 FoU som ikke kan fordeles	902,8	1.192,9	1.449,3	1.617,7	1.573,8	1.483,7	1.685,4	1.329,4	1.145,4	-13,8
Almen videnskabelig udvikling i alt	4.756,7	5.287,3	5.648,4	5.773,6	5.754,6	5.465,7	5.598,7	5.931,7	6.004,1	1,2

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

2.4. FoU-bevillingernes fordeling på forskningsformål i Danmark og andre lande

I tabel 2.5 sammenlignes Danmarks FoU-bevillinger fordelt på forskningsformål med andre europæiske lande samt Japan. Sammenligningen er baseret på tal for 2001, der dog for visse lande er provisoriske. Desuden anvendes NABS-formålsopdelingen, dvs. at NORDFORSK-formålene for de nordiske landes vedkommende er omkodet efter samme princip som ved indberetninger til OECD.

Som tidligere nævnt er formålsopdelinger forbundet med en vis usikkerhed, idet bevillingerne ofte kan placeres under forskellige formål. Denne effekt bliver yderligere forstærket i tabel 2.5 ved sammenligningen med andre lande, hvor samme usikkerhed vil gøre sig gældende.

På trods af denne usikkerhed er det dog værd at hæfte sig ved, at Danmark på visse punkter adskiller sig væsentligt fra de øvrige lande. For det første er den danske andel til *Landbrug* med 12½ procent betydeligt større end EU-gennemsnittet på 3,2 procent. Dette må bl.a. skyldes, at der i Danmark er særlig politisk fokus på landbrug og fødevarer. Omvendt har Danmark en markant mindre andel til sundhedsforskning (2 procent) i forhold til EU-gennemsnittet på 6,3 procent. Det kan skyldes, at flere danske midler henføres til sundhedsområdet under *Forskning over universiteternes alm. budgetter* og *Ikke-måltrettet forskning*.

Danmark afviger også betydeligt for kategorien *Forsvar*, hvor andelen på 0,6 procent er langt under EU-gennemsnittet på 15,5 procent. Det skyldes, at der kun i begrænset omfang findes forsvarsindustri i Danmark. Det bevirker, at der heller ikke finder ret meget offentlig finansieret forskning sted direkte i relation til forsvarsområdet, dog vil den danske andel være højere i 2003 pga. støtten til udviklingen af Joint Strike Fighter-projektet. Man bør ved vurderingen af den forsvarsrelaterede forskning være opmærksom på, at dele af den samme type forskning, der i Danmark udføres af eksempelvis universiteterne og dermed registreres som civil forskning, bliver opgjort som forsvarsrelateret i lande med en form for forsvarsindustrielt kompleks. De registrerede forskelle i forskningens indhold og formål kan således til dels afspejle forskellig praksis for kategorisering i forskellige lande.

Tabel 2.5 Offentlige forskningsmidler i udvalgte lande fordelt på formål (NABS) i 2001, procent

	EU-15	Danmark	Sverige	Tyskland	Frankrig	Holland	Finland	UK	Norge	Japan*
Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren	1,4	1,3	0,4	1,8	0,8	1,0	0,8	1,5	2,2	1,5
Infrastruktur og fysisk planlægning	1,5	1,8	3,3	1,7	0,6	3,8	0,6	1,9	2,3	2,5
Miljøforurening (bekæmpelse/forebyggelse)	2,8	2,8	0,9	3,1	2,9	3,9	2,9	2,6	2,8	2,7
Beskyttelse og fremme af den menneskelige sundhed	6,3	2,0	0,7	4,0	5,8	3,1	5,8	14,2	7,2	5,7
Produktion, distribution, rationel energianvendelse	2,9	2,0	2,6	3,4	3,9	3,0	3,9	0,5	2,0	3,5
Landbrugets produktivitet og teknologi	3,2	12,4	2,1	2,4	2,1	3,2	2,1	3,9	8,9	4,7
Industriell produktivitet og teknologi	9,7	6,4	2,2	12,1	6,3	13,5	6,3	0,6	13,7	10,8
Samfundsforhold (strukturer og relationer)	3,4	11,2	6,6	4,5	0,8	2,9	0,8	3,5	7,1	4,8
Udforskning og udnyttelse af rummet	5,5	2,8	2,4	4,7	9,8	2,4	9,8	2,4	2,3	4,0
Forskning over universiteternes alm. budgetter	31,8	39,0	45,6	39,0	21,6	45,5	21,6	20,0	37,3	34,3
Ikke-måltrettet forskning	14,4	17,8	0,0	16,1	19,8	10,6	19,8	13,7	9,3	12,6
Ikke-opdelt forskning	1,5	0,0	15,1	0,1	2,3	4,8	2,3	0,4	0,0	2,1
Forsvar	15,5	0,6	18,2	7,1	23,2	2,2	23,2	34,9	4,8	10,8
	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Government budget appropriations or outlays on R&D in 2001. Statistics in focus, theme 9 – 5/2002, EUROSTAT.
* Tallene for Japan er fra 1999. (Research and Development: Annual Statistics Data 1990-2000 (Eurostat), tabel 6A side 70-71)

2.5. FoU-bevillingernes fordeling på bevillingsart

Ved at opdele finanslovens FoU-bevillinger efter de såkaldte standardkonti fås en fordeling på bevillingsart. I det statslige budgetsystems terminologi henfører hovedarten af bevillingerne til funktionelle kategorier såsom drift, tilskud og anlæg. Hver enkelt hovedart kan herefter underopdeles i "arter" som vist i tabel 2.6.

Opdelingen af driftsudgifterne har frem til 2000 ikke været gennemført for alle konti. Dette blev der søgt rettet op på i 2001, men først fra 2002 har alle indrapportører angivet underopdelingen, se kapitel 4. Det betyder, at beløbene for driftart før 2001 ikke er sammenlignelige med 2002-2003 og at 2001-tallene kun kan sammenlignes med et vist forbehold.

Blandt de tre hovedarter er kun driftsudgifterne steget fra 2002 til 2003, og det med godt 3 procent til godt 4,5 mia. kr. Tilskudsbevillingerne er faldet næsten tilsvarende, nemlig 3½ procent til knap 4,3 mia. kr. Anlægsudgifterne udviser et betydeligt fald på knap 37 procent, fra 602 til 381 mio. kr. Det er dog nok i disse midlers natur, at der vil være fluktuationer over årene, se udviklingen siden 1995, men dette års niveau er det laveste siden 1996.

Artsopdelingen af tilskudsbevillingerne indeholder information om, hvem tilskudsbevillingerne går til. Der er i år sket en næsten fuldstændig afvikling af tilskuddene til personer, hvilket formodes at skyldes, at der som i 1998-99 igen anvendes en anden opgørelsesmetode af udgifterne til ph.d.-uddannelsen. De udenlandske tilskud falder beskedent, knap 4 procent. mens de øvrige er på nogenlunde samme niveau.

Tabel 2.6 Finanslovens FoU-bevillinger 1995-2003 fordelt på bevillingsart, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	Ændring i pct. 2002-03
Driftsudgifter:	4.138,2	4.358,9	4.469,5	4.930,0	5.085,2	4.669,3	4.684,8	4.397,7	4.532,6	3,1
Lønninger	1.297,7	1.259,1	1.048,2	1.355,5	1.555,8	1.254,3	3.462,2	3.002,7	3.103,0	3,3
Køb af varer og tjenesteydelser	2.740,2	2.930,9	3.230,4	3.334,5	3.282,1	3.173,0	1.077,6	989,0	971,5	-1,8
Erhvervelse af materiel, netto	9,4	8,2	9,6	10,0	4,1	8,6	68,1	89,4	103,8	16,1
Leje, vedligeholdelse og skatter	5,2	4,8	17,0	5,4	4,8	4,6	56,3	312,5	350,2	12,1
Diverse driftsudgifter	85,7	155,9	164,3	224,7	238,4	228,8	20,6	4,1	4,1	-
Tilskud:	3.945,0	4.463,3	4.396,6	4.415,9	4.174,4	4.368,6	4.371,4	4.396,6	4.240,8	-3,5
Tilskud til udland mv.	435,5	476,2	628,6	548,9	525,6	601,9	575,4	527,6	508,1	-3,7
Tilskud til personer	238,3	225,0	245,3	16,2	10,6	253,1	265,4	131,2	4,4	-96,6
Tilskud til erhverv	1.013,0	1.064,6	1.073,0	1.152,0	1.074,8	1.055,4	952,9	777,7	782,9	0,7
Tilskud til anden virksomhed	2.258,2	2.697,5	2.449,7	2.698,8	2.563,4	2.458,2	2.577,7	2.960,1	2.945,4	-0,5
Anlægsudgifter:	160,0	260,1	623,2	471,3	573,0	612,1	590,4	602,0	381,2	-36,7
I alt	8.243,2	9.082,3	9.489,3	9.817,2	9.832,6	9.650,0	9.646,6	9.396,3	9.154,6	-2,6

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

2.6. Program- og basisbevillinger

Finanslovens FoU-bevillinger kan opdeles i basis- og programmidler. Basismidlerne er forskningsbevillinger, som går til løbende gennemførelse af institutionernes grundlæggende forskningsaktiviteter. Dermed udgør basisbevillingerne grundstammen i de ressourcer, som universiteterne og andre læresteder samt sektorforskningsinstitutioner og andre forskningsinstitutioner har til rådighed. Bevillinger til FoU kategoriseres som programmidler, hvis bevillingerne er knyttet til et forskningsprogram/projekt, hvis bevillingerne er tidsbegrænsede, og hvis de gives efter ansøgning.

Det er væsentligt at understrege, at opdelingen i basis- og programbevillinger ikke nødvendigvis har noget at gøre med, om bevillingerne har stort indhold af grundforskning eller ej. En væsentlig del af programbevillingerne kommer dog fra forskningsrådene og kan forventes at have et stort indhold af grundforskning.

Der er en vis usikkerhed forbundet med opsplitningen af finanslovens FoU-bevillinger på basis- og programmidler, idet opdelingen alene beror på ministeriernes og deres institutioners egne vurderinger af, hvornår bevillinger kan kategoriseres som basis- eller programbevillinger. Der har således gennem årene været enkelte ændringer, der så er korrigeret tilbage i tiden. Samtidig vil anlægsudgifternes fluktuationer yderligere gøre en vurdering af udviklingen vanskelig. De er derfor ikke medtaget i tabellerne vedr. basis- og programmidler.

Tabel 2.7 Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger fordelt på basis- og programmidler 1995-2003, mio. kr. (2003-priser)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Mio. kr.									
Basis	5.173,8	5.269,8	5.383,3	5.737,2	5.689,3	5.250,7	5.379,8	5.558,3	5.664,4
Program	2.909,5	3.552,3	3.482,9	3.608,7	3.570,3	3.787,2	3.676,5	3.236,0	3.109,0
I alt	8.083,3	8.822,1	8.866,2	9.345,9	9.259,6	9.037,9	9.056,2	8.794,3	8.773,4
Procent									
Basis	64,0	59,7	60,7	61,4	61,4	58,1	59,4	63,2	64,6
Program	36,0	40,3	39,3	38,6	38,6	41,9	40,6	36,8	35,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Udviklingen i fordelingen af basis- og programmidler har ifølge tabel 2.7 været noget svingende, først med en nedgang i basisbevillingerne efter 1995, men fra 2001 med en tendens i retning af relativt flere basismidler med en markant forøgelse i 2002. Andel af basismidler er nu 64½ procent, det højeste siden 1994. Det betyder, at fra 2002 til 2003 er basismidlerne steget med 106 mio. kr., svarende til 2 procent, mens programmidlerne er faldet med 127 mio. kr., hvilket svarer til et fald på 4 procent. Fordelingen af de enkelte ministeriers FoU-bevillinger på basis- og programmidler fremgår af tabel 2.8.

Tabel 2.8 Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger fordelt på ministerområde samt basis- og programmidler i 2003, pct.

Ministerområde	Procent af ministerområde			Procent af FoU-bevilling			Ændring i pct. 2002-03		
	Basis	Program	I alt	Basis	Program	I alt	Basis	Program	I alt
§ 6 Udenrigsministeriet	68,2	31,8	100,0	2,3	2,0	2,2	-54,1	427,8	-35,4
§ 7 Finansministeriet	100,0	-	100,0	0,1	-	0	-	-	-
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	28,6	71,4	100,0	0,8	3,7	1,8	-19,9	75,0	30,8
§12 Forsvarsministeriet	71,1	28,9	100,0	0,6	0,5	0,6	-0,3	0,7	0,2
§15 Socialministeriet	43,5	56,5	100,0	0,7	1,6	1,0	4,3	-7,5	-2,7
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	87,2	12,8	100,0	1,0	0,3	0,8	-49,0	309,5	-42,6
§17 Beskæftigelsesministeriet	33,3	66,7	100,0	1,1	3,9	2,1	3,7	4,4	4,2
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	-	100,0	100,0	-	0,4	0,2	.	-23,8	-23,8
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	70,7	29,3	100,0	77,6	58,7	70,9	11,5	-4,4	6,3
§20 Undervisningsministeriet	-	100,0	100,0	-	11,4	4,0	-	-10,7	-10,7
§21 Kulturministeriet	91,0	9,0	100,0	6,9	1,2	4,9	-2,7	-42,5	-8,4
§23 Miljøministeriet	48,8	51,2	100,0	2,2	4,2	2,9	-30,4	-16,4	-23,8
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	52,0	48,0	100,0	6,2	10,4	7,7	-14,3	-13,1	-13,7
§28 Trafikministeriet	34,5	65,5	100,0	0,5	1,7	0,9	-15,7	-0,4	-6,3
I alt	64,6	35,4	100,0	100,0	100,0	100,0	1,9	-3,9	-0,2

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Ifølge tabel 2.8 har Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt Kulturministeriet næsten kun basisbevillinger, mens Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration samt Undervisningsministeriet udelukkende har programmidler. Det dominerende ministerium mht. forskningsbevillinger, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, har 71 procent basisbevillinger. På samme niveau ligger Forsvars- og Udenrigsministeriet, mens Fødevarer- og Miljøministeriet har fordelt midlerne nogenlunde fifty-fifty. Socialministeriet har en lille overvægt af programmidler, mens Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Beskæftigelses- og Trafikministeriet har omkring 30 procent basismidler.

Disse forskellige fordelinger betyder, at fordelingen mellem ministerierne er lidt anderledes, når hhv. basis- og programmidler betragtes. Kulturministeriet, Indenrigs- og sundhedsministeriet samt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling får en noget større del af de samlede basismidler i forhold til deres andele af de samtlige forskningsbevillinger. Omvendt når Fødevarer- og Undervisningsministeriet op på at have ca. 11 procent hver af programmidlerne.

I en række af ministerierne er der sket betydelige forskydninger mellem basis- og programmidlerne fra 2002 til 2003, også i forhold til den generelle udvikling med 2 procent flere basismidler og 4 procent færre programmidler. Den generelle udvikling er forstærket hos Social- og Kulturministeriet samt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. En modsatrettet tendens med relativt flere programmidler kan

observeres hos Udenrigs-, Trafik- og Miljøministeriet samt Økonomi- og Erhvervsministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Basis- og programmidlerne er i tabel 2.9 fordelt på hovedsektorerne. Heraf kan det ikke overraskende konstateres, at hos sektorer vedrørende institutioner udgør basisbevillingerne 87-93 procent – og at der er tale om stigninger i forhold til 2002. Forskningsrådenes midler er udelukkende programmidler, mens *Andre større tilskudspuljer* og *Andet* har 79 og 87 procent programmidler. De internationale aktiviteter er delt med knap halvdelen til programmidler. Hovedparten af de samlede basisbevillinger ligger i sektoren *Universiteter m.v.*, nemlig ca. 65 procent. *Andre større tilskudspuljer* og *Forskningsrådene* har hver ca. 34 procent af programmidlerne, mens *Andre* har ca. 9 procent.

Fra 2002 til i år er der sket forskydninger mellem basis- og programmidlerne, der for de flestes vedkommende svarer til det generelle mønster. *Internationale aktiviteter* og *Sektorforskningsinstitutioner* går dog mod strømmen ved at programmidlerne er blevet forøget og basisbevillingerne er blevet beskåret. Især for de internationale aktiviteter er der tale om en betydelig omlægning.

Tabel 2.9 Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger fordelt på modtagende hovedsektor samt basis- og programmidler i 2003, pct.

Sektor	Procent af hovedsektor			Procent af FoU-bevilling			Ændring i pct. 2002-03		
	Basis	Program	I alt	Basis	Program	I alt	Basis	Program	I alt
Sektorforskningsinstitutioner	86,6	13,4	100,0	17,3	4,9	12,9	-12,1	-13,3	-12,3
Universiteter mv.	93,3	6,7	100,0	65,0	8,5	45,0	15,3	-19,5	12,1
Andre forskningsinstitutioner	92,2	7,8	100,0	6,6	1,0	4,6	-17,2	-51,2	-21,5
Forskningsrådene	-	100,0	100,0	-	34,1	12,1	-	46,4	46,4
Andre større tilskudspuljer	21,3	78,7	100,0	5,0	33,6	15,0	-5,5	-26,0	-22,4
Internationale aktiviteter	52,5	47,5	100,0	5,4	8,9	6,7	-31,7	72,4	-4,2
Andet	13,0	87,0	100,0	0,7	9,0	3,7	-21,1	-24,9	-24,4
I alt	64,6	35,4	100,0	100,0	100,0	100,0	1,9	-3,9	-0,2

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

2.7. Budgetoverslaget for 2004

Budgetoverslagene for forskningsbevillingerne for 2004 falder alt i alt mindre end sædvanligt, jf. afsnit 1.3, nemlig 2 procent. Det videre forløb er så en stigning fra 2004 til 2005, så niveauet for 2003 nås. Derefter er der et brat fald på 22 procent i 2006, da en række af de særlige indsatser bortfalder. I dette afsnit skal der fokuseres på udviklingen i budgetoverslaget for 2004 set i forhold til finansloven 2003. Derved kan det afdækkes, inden for hvilke ressortområder, sektorer og formål der er ændringer i budgetoverslaget. Ved vurderingen af sammenligningerne er det forudsat, at 2004-budgettallene korrigeres op med årets P/L-stigning.

Tabel 2.10a illustrerer derfor udviklingen i budgetoverslaget for 2004 sammenlignet med 2003 opdelt på ministerier og sektorer.

Tabel 2.10a Finanslovens FoU-bevillinger og budgetoverslag, 2003-04, mio. kr.

Ministerium	Ændring i pct.		
	2003	2004	2003-04
§ 6 Udenrigsministeriet	191,1	187,8	-1,7
§ 7 Finansministeriet	3,6	3,6	-
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	159,7	158,0	-1,1
§12 Forsvarsministeriet	50,9	51,4	1,0
§15 Socialministeriet	89,1	68,9	-22,7
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	67,3	65,7	-2,4
§17 Beskæftigelsesministeriet	183,6	128,7	-29,9
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	13,8	8,0	-42,0
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	6.586,3	6.728,6	2,2
§20 Undervisningsministeriet	352,9	221,7	-37,2
§21 Kulturministeriet	429,2	440,0	2,5
§23 Miljøministeriet	261,2	214,1	-18,0
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	683,8	614,3	-10,2
§28 Trafikministeriet	82,1	103,4	25,9
I alt	9.154,6	8.994,2	-1,8

Sektor	Ændring i pct.		
	2003	2004	2003-04
Sektorforskningsinstitutioner	1.163,6	1.069,2	-8,1
Universiteter mv.	4.284,6	4.332,6	1,1
Andre forskningsinstitutioner	400,0	406,4	1,6
Forskningsrådene	1.058,7	1.186,0	12,0
Andre større tilskudspuljer	1.326,2	1.062,7	-19,9
Internationale aktiviteter	583,9	570,2	-2,3
Andet	337,6	367,1	8,7
I alt	9.154,6	8.994,2	-1,8

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Det beskedne samlede fald på 160 mio. kr. dækker over betydelige afvigelser. Også i 2004 er det planlagt at øge bevillingsandelen hos Videnskabsministeriet med en stigning på 142 mio. kr., dvs. et samlet fald for de øvrige ministerier på godt 300 mio. kr., svarende til knap 12 procent. Trafikministeriet forventer dog øgede forskningsbevillinger i 2004, nemlig 26 procent. Endnu større fald forventes hos Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration samt Undervisnings-, Beskæftigelses-, Social- og Miljøministeriet. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri falder som gennemsnittet af fagministerierne, mens de resterende har nogenlunde status quo. Denne ulige udvikling tyder på en fortsat prioritering.

Blandt sektorerne er der naturligt nok *Andre større tilskudspuljer*, der har det største fald på 20 procent qua deres natur, men de små puljer stiger dog med næsten 9 procent. Der er imidlertid også et mærkbart fald for

sektorforskningsinstitutterne på 8 procent, men ikke for universiteter og øvrige institutioner. Forskningsrådene har den største stigning på 12 procent.

Tabel 2.10b Finanslovens FoU-bevillinger og budgetoverslag fordelt på formål, 2003-04, mio. kr.

Formål	2003	2004	Ændring i pct. 2003-04
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	774,2	705,6	-8,9
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	644,1	607,9	-5,6
03. Produktion og fordeling af energi	113,5	115,8	2,0
04. Transport og telekommunikation	64,0	83,8	30,9
05. Boligforhold og fysisk planlægning	51,0	46,5	-8,8
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	189,0	167,4	-11,4
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	154,6	147,8	-4,4
08. Sociale forhold	85,5	60,2	-29,6
09. Kultur, massemedier og fritid	80,5	80,5	0,0
10. Uddannelsesforhold	362,9	227,9	-37,2
11. Arbejdsbetingelser	171,9	116,1	-32,5
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	46,0	45,8	-0,4
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	80,6	58,0	-28,0
14. Almen videnskabelig udvikling	6.004,1	6.209,0	3,4
15. Rumforskning	221,8	207,5	-6,4
16. Forsvar	110,9	114,4	3,2
I alt	9.154,6	8.994,2	-1,8

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

I tabel 2.10b er udviklingen i formålenes bevillinger vist. Også her er der betydelige udsving med en fremgang på 31 procent for *Transport og telekommunikation* og tilbagegang for *Uddannelsesforhold*, *Arbejdsbetingelser*, *Sociale forhold* og *Udforskning og udnyttelse af jorden* med 28-37 procent under indeværende års finanslov. *Almen videnskabelig udvikling* forventes tilført yderligere 205 mio. kr., svarende til en stigning på 3½ procent, hvilket er det samme relative niveau som for forswarets forskningsrelaterede budget. *Forureningsbekæmpelse og fysisk planlægning* samt de erhvervsrelaterede formål (*Land- & skovbrug, jagt og fiskeri* og *Industri, håndværk & bygge og anlæg*) må også imødeses færre forskningsbevillinger, hhv. 11½, 9 og 5½ procent.

Budgetoverslaget for 2004 tyder således på fortsat styrkelse af den almene videnskabelige udvikling. En opdeling i de 6 hovedområder og *FoU som ikke kan fordeles*, se tabel 2.10c, giver dog ikke noget klart svar på, hvilke områder der styrkes. *FoU som ikke kan fordeles* stiger nemlig med 27 procent, mens de øvrige områder udviser beskedne fald på 3-4 procent, dog status quo for *Naturvidenskab*.

Tabel 2.10c Finanslovens FoU-bevillinger og budgetoverslag fordelt på formål, 2003-04, mio. kr.

Almen videnskabelig udvikling	2003	2004	Ændring i pct. 2003-04
14.1 Naturvidenskab	1.289,1	1.292,2	0,2
14.2 Teknisk videnskab	793,1	782,0	-1,4
14.3 Sundhedsvidenskab	781,3	749,7	-4,0
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab	418,4	403,5	-3,6
14.5 Samfundsvidenskab	688,6	665,2	-3,4
14.6 Humanistisk videnskab	888,2	862,8	-2,9
14.7 FoU som ikke kan fordeles	1.145,4	1.453,6	26,9
Almen videnskabelig udvikling i alt	6.004,1	6.209,0	3,4

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

2.8. Sammenfatning

Stagnationen og den svage nedgang i finanslovens samlede bevillinger til FoU fortsætter på 5. år med et fald på 2,6 procent i forhold til 2002. Faldet er udelukkende sket i anlægsudgifterne (37 procent fald), dog er der en forskydning på godt 3 procent mellem tilskudsmidler og driftsmidler til driftsmidlernes fordel.

Særligt store fald har Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Udenrigs-, Trafik- og Miljøministeriet samt Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration samt Undervisnings-, Beskæftigelses- og Trafikministeriet. Omvendt melder kun Erhvervs- og Økonomiministeriet blandt fagministerierne om stigning. 72 procent af finanslovens FoU-bevillinger kan henføres til Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, der samtidig har en beskedne fremgang på 2,3 procent. 53 procent af dette ministeriums samlede udgiftsbevillinger er FoU-bevillinger. Også hos Fødevarer- og Miljøministeriet udgør FoU-bevillingerne en anseelig del, nemlig 23 og 14 procent.

Opdelingen af FoU-bevillingerne på hovedsektorer viser, at *Universiteter m.v.* har den største andel af finanslovens bevillingerne, 47 procent og *Andre større tilskudspuljer* samt *Andet* modtager 18 procent af bevillingerne. *Andre større tilskudspuljer* og *andre forskningsinstitutioner* bevilges 22-24 procent færre midler og sektorforskningen 11 procent færre, mens forskningsrådene bevilges 46 procent flere midler og universiteter godt 5 procent.

Almen videnskabelig udvikling er forskningsformålet med flest statslige bevillinger, 65½ procent. Denne kategori består hovedsageligt af bevillinger til universitetsforskning, enten som direkte bevillinger eller via forskningsrådene. Den yderligere opdeling af *Almen videnskabelig udvikling* på fagområder viser, at betydelige midler flyttes fra *FoU som ikke kan fordeles* ud på Natur- og Sundhedsvidenskab, mens Teknisk videnskab mister 6 procent af 2002-niveauet. Blandt de andre formål er *Land- og skovbrug, jagt, fiskeri* samt *Industri, håndværk og bygge og anlæg* de største, dog med betydelig tilbagegang for den førstnævnte. Betydelig tilbagegang findes også ved *Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning, Transport og telekommunikation* samt *Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse*, mens *Arbejdsbetingelser* og *Forsvar* stiger kraftigt. Sammenlignet med andre lande ligger Danmark højt med landbrugsforskning og meget lavt med sundheds- og forsvarsrelateret forskning.

Basismidlernes andel af finanslovens FoU-bevillinger har været svagt faldende gennem en årrække, men er steget i 2002-03 til nu at udgøre 64½ procent. Der er betydelig forskel på de enkelte ministeriers fordeling mellem basis- og programmidler og der sker stadig en forskydning. Knap 78 procent af de samlede basisbevillinger kommer fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og 59 procent af

programmidlerne. Undervisningsministeriet samt Ministeriet for Fødevarer, landbrug og Fiskeri har hver godt 10 procent af programmidlerne.

De hovedsektorer, der består af institutioner, er for 87-93 procents vedkommende finansieret vha. basisbevillinger, mens forskningsrådene udelukkende og tilskudspuljerne i meget høj grad (80 procent) er finansieret vha. programmidler.

Budgetoverslaget for 2004 udviser samlet et beskedent fald med en fortsat styrkelse af Videnskabsministeriets andel af forskningsbevillingerne, sådan at de øvrige ministerier står til et fald på 12 procent. Tilskudspuljerne falder naturligt nok mest, men sektorforskningsinstitutionerne fortsætter indskrænkningerne med 8 procent, mens forskningsrådene har den største stigning på 12 procent. Disse tendenser slår igennem i formålene med stigning til *almen videnskabelig udvikling* og fald ved de fleste andre formål.

3. BESKRIVELSE AF FoU-INDSATSEN I MINISTERIERNE

§ 6. Udenrigsministeriet

Tabel 3.1 § 6 Udenrigsministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	177,6	181,6	248,3	234,7	249,0	303,6	306,6	288,7	191,1	187,8	183,7	183,7
Anlægsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	177,6	181,6	248,3	234,7	249,0	303,6	306,6	288,7	191,1	187,8	183,7	183,7
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	4,7	7,9	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	177,6	181,6	248,3	234,7	249,0	303,6	301,9	280,8	191,1	187,8	183,7	183,7
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	217,9	218,6	291,6	269,2	278,1	329,8	319,7	287,8	191,1	187,8	183,7	183,7
Indeks 100=2003	114,0	114,4	152,6	140,9	145,5	172,6	167,3	150,6	100,0	98,3	96,1	96,1

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Udenrigsministeriet har FoU-bevillinger til et bredt spektrum af aktiviteter inden for forskning på det udenrigs- og udviklingspolitiske område.

Forskningsvirksomhed (dansk udviklingsforskning): Via Rådet for Ulandsforskning ydes der støtte til et bredt felt af forskningsemner: samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige, landbrugsfaglige med videre. På grundlag af en international evaluering af udviklingsforskningen, den såkaldte Hernes-rapport, er Rådets virksomhed under omorganisering.

Forskningsbistand: Udenrigsministeriet støtter opbygning af udviklingslandenes forskningskapacitet gennem støtte til samarbejde mellem forskningsinstitutioner i udviklingslandene og i Danmark. Bistanden ydes overvejende til langsigtede samarbejdsarrangementer.

International udviklingsforskning: Disse midler går dels til særlige forskningsprogrammer i internationale organisationer, dels til internationale institutioner med forskning som hovedopgave. Det er særligt forskningscentrene organiseret i CGIAR, Den konsultative gruppe for international Landbrugsforskning, der modtager direkte danske bidrag. Desuden støttes et antal institutioner, der beskæftiger sig med Ulandsforskning inden for sundhed og uddannelse, samfundsvidenskaberne og miljø.

Endelig finansierer Udenrigsministeriet driften af tre institutioner i Danmark: Frøpatologisk Institut for Udviklingslandene, Dansk Bilharziose Laboratorium og Danida Skovfrøcenter. Institutionerne gennemfører kurser i Ulandene og i Danmark for forskere og teknikere, yder faglig støtte og udfører egen forskning og analysevirksomhed inden for deres respektive fagområder.

Center for Menneskerettigheder og Center for Freds- og Konfliktforskning er fra 2002 overført fra Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling til Udenrigsministeriet. Center for Udviklingsforskning, Center for Menneskerettigheder, Center for Freds- og Konfliktforskning, Dansk Udenrigspolitisk Institut og Dansk Center for Holocaust- og Folkedrabsstudier er i henhold til Lov nr. 411 af 6. juni 2002 om etablering af Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, blevet sammenlagt med virkning fra 1. januar 2003. I henhold til loven er formålet med sammenlægningen at styrke de forsknings-, udrednings-,

sikkerheds- og udviklingspolitiske områder, konflikter, holocaust, folkedrab og politiske massedrab samt menneskerettigheder i ind- og udland.

§ 7. Finansministeriet

Tabel 3.2. § 7 Finansministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	...	...	...	...	...	...	...	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
Anlægsudgifter	...	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-
I alt	...	...	...	...	...	...	...	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	...	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	...	...	...	...	...	...	...	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	...	...	...	...	...	...	...	3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Indeks 100=2003	...	...	...	...	...	...	...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

7.11.01.40. DREAM-gruppen

Finansministeriets FoU-bevilling vedrører DREAM-gruppen, der udvikler og vedligeholder den generelle ligevægtsmodel DREAM.

DREAM-gruppen er med virkning fra 2002 flyttet fra Danmarks Statistik til en placering som uafhængig institution, der finansieres af Finansministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet. De to ministerier har lige adgang til at trække på gruppens ressourcer, men DREAM-gruppen er rent teknisk indbudgetteret under Finansministeriets departement.

§ 8. Økonomi- og Erhvervsministeriet

Tabel 3.3. § 8 Økonomi- og Erhvervsministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	304,6	330,4	248,5	282,7	288,0	290,1	238,0	119,1	159,7	158,0	93,6	83,0
Anlægsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	304,6	330,4	248,5	282,7	288,0	290,1	238,0	119,1	159,7	158,0	93,6	83,0
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	7,0	0,5	-	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	5,8	8,4	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	304,6	330,4	248,5	282,7	288,0	290,1	239,2	111,2	159,7	158,0	93,6	83,0
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	373,6	397,7	291,9	324,2	321,6	315,2	253,3	114,0	159,7	158,0	93,6	83,0
Indeks 100=2003	234,0	249,0	182,8	203,0	201,4	197,4	158,6	71,4	100,0	98,9	58,6	52,0

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Økonomi- og Erhvervsministeriet har FoU-aktiviteter inden for en række områder beskrevet i det følgende:

08.1. Fælles udgifter

Det Økonomiske Råds Sekretariat driver forskning inden for centrale samfundsøkonomiske områder, herunder udvikling af økonomiske modeller med henblik på analyser af den økonomiske udvikling og den økonomiske politik i Danmark. Sekretariatets analyser omfatter efter 1994 også analyser af samspillet mellem økonomi og natur.

08.3. Erhvervsfremme og boligforhold

Der ydes tilskud til foranstaltninger, som har til formål at styrke kompetenceopbygning og konkurrenceevne i danske virksomheder samt understøtte etablering af nye virksomheder og regional udvikling.

08.4. Støttet boligbyggeri og byfornyelse

Der ydes tilskud til forsøg med udvikling af nye boligtyper til særligt udsatte befolkningsgrupper. Der er tale om midlertidige ordninger.

Der ydes tilskud til forskning, udredning, forsøg, oplysning samt vejledning i forbindelse med byfornyelse samt fornyelse og forbedring af byer og boliger.

FoU-aktiviteterne under Statens Byggeforskningsinstitut – By og Byg – skal ud fra samfundsmæssige helhedssynspunkter skabe forskningsbaseret viden, der bidrager til at udvikle byggeriet og det byggede miljø. Den viden, som er resultatet af forskningen, kommunikeres til beslutningstagere og praktikere, der arbejder med byer, boliger, bygninger og byggeri. Formålet er at give disse målgrupper ny, sikker viden, som de kan bruge i deres arbejde, så der opnås en gevinst i form af bedre bygninger og byområder. Denne viden skal ligeledes bidrage til at skabe vidgrundlag for by- og boligpolitikken og byggelovgivningen. Forskningen er tværfaglig og omfatter teknisk, økonomisk, brugsmæssig og andet forskningsarbejde. Målet er at bidrage til at øge byggeriets og det byggede miljøes kvalitet samt byggeriets produktivitet og konkurrenceevne.

08.5. Statistik

Danmarks Statistik udfører forskning inden for Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning i form af nye undersøgelser og statistisk modelarbejde.

08.6. Energi

I Energistyrelsen administreres ministeriets energiforsknings- og energiudviklingsprogram. Formålet med programmet er at styrke den energi-orienterede forskning og udvikling med henblik på at skabe og vedligeholde den teknologiske og samfundsmæssige baggrund for energipolitikken. Programmet for udbygning af dansk energiforskning og –udvikling, EFP, fortsætter i 2003.

Programmet er en sammensætning af projekter af innovativ, anvendelsesorienteret forskning, primært gennemført i erhvervsvirksomheder og strategiske og langsigtede projekter gennemført ved universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner. Endvidere består programmet af mere udviklingsprægede projekter, ofte gennemført på teknologiske serviceinstitutioner eller i samarbejde mellem disse og virksomheder og forskningslaboratorier.

Programmet omfatter således teknologier, som på længere sigt vil kunne bringes i praktisk anvendelse, og som anses for kommende nøgleområder. Energiforskningsprogrammet bidrager hermed til strategisk forskning i fremtidens energiteknologier.

Omfattet af programmet er også udvikling af teknologier, som allerede har nået et anvendelsesstade, men som vurderes at have betydelige muligheder for videreudvikling. Endelig omfatter programmet samfundsvidenskabelig forskning, der dels belyser samspillet mellem energisektoren og det øvrige samfund, dels bidrager til at forbedre det politiske beslutningsgrundlag for valg af mål og midler i energipolitikken. De centrale målsætninger for programmet er at støtte forskning, som kan medvirke til at opfylde de energipolitiske målsætninger og øge erhvervsudviklingen og eksportmulighederne på energiområdet.

I 2003 forventes der ydet støtte til projekter vedrørende forbrænding og forgasning af biomasse til fremstilling af el og varme, fremstilling af biobrændstoffer, vindenergi, brændselsceller, superledere, solceller, bølgeenergi og varmelagring.

§ 12. Forsvarsministeriet

Tabel 3.4. § 12 Forsvarsministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	47,7	49,6	50,9	51,4	51,9	52,4
Anlægsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	47,7	49,6	50,9	51,4	51,9	52,4
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	47,7	49,6	50,9	51,4	51,9	52,4
2002-priser												
Bruttoudgifter i alt	51,3	51,6	53,9	54,9	55,5	54,8	50,5	50,8	50,9	51,4	51,9	52,4
Indeks 100=2003	100,8	101,4	105,9	107,9	109,0	107,7	99,2	99,8	100,0	101,0	102,0	102,9

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

12.2. Militært forsvar

I Forsvarsministeriet udføres de interne FoU-aktiviteter af Forsvarets Forskningstjeneste, der, som en del af Forsvarsakademiet, er underlagt Forsvarskommandoen. Tjenesten bistår forsvarrets myndigheder, institutioner og andre ved løsning af problemer af forskningsmæssig karakter, og varetager forsvarrets interesser i nationalt og internationalt forskningsarbejde.

Forsvaret deltager i internationale studier, forsknings- og udviklingsopgaver i regi af WEAG/WEAO om samarbejdsprojekter med deltagelse af danske medfinansierende virksomheder.

§ 15. Socialministeriet

Tabel 3.5. § 15 Socialministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	44,1	45,7	50,4	63,9	71,4	82,9	82,5	89,4	89,1	68,9	48,8	43,0
Anlægsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	44,1	45,7	50,4	63,9	71,4	82,9	82,5	89,4	89,1	68,9	48,8	43,0
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	-	4,3	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	44,1	45,7	50,4	63,9	71,4	82,9	82,5	85,1	89,1	68,9	48,8	43,0
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	54,1	55,0	59,2	73,3	79,7	90,1	87,4	87,2	89,1	68,9	48,8	43,0
Indeks 100=2003	60,7	61,7	66,4	82,3	89,5	101,1	98,1	97,9	100,0	77,3	54,8	48,3

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

15.13.01 Socialforskningsinstituttet

Socialforskningsinstituttet tegner sig for langt den største del af FoU-aktiviteterne i Socialministeriets regi. Instituttet har til opgave, at belyse sociale forhold, samt andre nationale og internationale samfundsforhold og udviklingstræk af betydning for befolkningens levevilkår.

15.13.02 Center for Selvmordsforskning

Center for Selvmordsforskning forsker i årsager til selvmord og selvmordsforsøg samt fungerer som videnscenter med henblik på at kunne anvende forskningsresultaterne i indsatsen for at forebygge selvmord. Der er truffet aftale om en permanentgørelse af tilskuddet til centret.

15.13.11 Omstillingsinitiativer

Bevillingen anvendes til omstillingsformål, herunder forskning, således at der kan gås dybere ind på områder af særlig interesse. I 2003 er der afsat midler til følgende forskningsprojekter:

- Forskernetværk
- Forskerskolen
- Ph.D.projekt: "Sociale konsekvenser af cerebral parese"
- Børnedatabasen
- Kvalitet i dagtilbud

15.13.15.10 Frivilligt socialt arbejde

Fra puljen til frivilligt socialt arbejde (PUF) er der afsat et beløb til forsknings- og evalueringsaktiviteter på det frivillige sociale område, herunder kvalitetsudvikling af det frivillige sociale arbejde.

15.13.23.20 Rehabiliterings- og genoptræningstilbud for børn og voksne med hjerneskade

Der skal iværksættes en undersøgelse af forekomsten og betydningen af erhvervet hjerneskade i forhold til senfølger for børn. Både eftervirkningerne af skader på kort og langt sigt samt variation i eftervirkningerne skal undersøges. Formålet med undersøgelsen er på sigt at kunne tilrettelægge og gennemføre bedre rehabiliterings/habiliteringstilbud til børn med hjerneskade.

15.13.40 Udvikling af socialt arbejde og brugerinddragelse.

Bevillingen består af tre underkonti, der anvendes til metodeudvikling, forskning, uddannelsesaktiviteter, udviklingsprojekter mv. inden for følgende områder: Bedre kvalitet i den sociale indsats gennem målrettet metodeudvikling og formidling samt styrket inddragelse af brugere og pårørende.

15.64.31 John F. Kennedy Institutet

John F. Kennedy Institutet udfører forskning og udvikling indenfor nedenstående 6 programområder, der alle kan karakteriseres som værende fremadrettede forskningsområder, som instituttet har den fornødne baggrund og ekspertise til fortsat at kunne videreudvikle. Hertil kommer, at områderne på naturlig vis understøtter instituttets kombinerede socialmedicinske-, behandlingsorienterede og rådgivningsmæssige miljø.

De 6 forsknings- og udviklingsmæssige områder er :

- Fejl i phenylalaninstofskiftet (PKU) er en stofskiftesygdom med fejl i phenylalaninstofskiftet. PKU forekommer hos ca. 1 pr. 10000 nyfødte.
- Fragilt X og andre hyperaktivitetssyndromer – fra gen til menneske. Fragilt X er et arveligt, for tiden uhelbredeligt handicap med mental retardering, hyperaktivitet og autistisk adfærd. Det forekommer hos ca. 1 pr. 4000 drenge.
- Synshandicap og genetik. Mange tilfælde med medfødt blindhed skyldes genetiske afvigelser. Udviklingen indenfor DNA diagnostik har betydet bedre muligheder for præcis diagnostik, hvilket forbedrer rådgivningen væsentligt.
- Fejl i energistofskiftet. Dannelse af energi er en meget kompliceret proces, hvori der indgår et meget stort antal stofskiftesystemer. Fejl i energistofskiftet rammer 1-10 ud af 10000 børn – men er formentlig underdiagnosticeret.
- Fejl i metalstofskiftet. Metaller indgår i en række livsvigtige enzymer, men er samtidig meget giftige i overskud. Transport til forskellige cellebestanddele og enzymer er derfor nøje reguleret og sker via specifikke metaltransportører.
- Diagnostisk service og genetisk rådgivning. Fortsat at udvikle instituttets laboratoriebaseret analyserepertoire eks. vedrørende genetiske sygdomme.

15.64.42 Forskningsprojekter om demente og deres pårørende

Under demenspuljen er iværksat følgende forsknings- og udviklingsprojekter:

- 1) 2 forskningsprojekter ved Syddansk Universitet, Institut for Sundhedstjenesteforskning. Projekterne har til formål at styrke den forskningsfaglige viden på det sociale felt inden for demensområdet (herunder metodedokumentation og økonomisk evaluering).
- 2) Et udviklings- og forskningsprojekt om videnbaserede programmer for undervisning, træning, støtte og rådgivning til nydiagnosticerede mennesker med demenssygdomme i tidlig fase og deres pårørende.

15.75.10 Rammebeløb til projekter på det børne- og familiepolitiske område

Puljen består af flere underpuljer med forskellige forsknings- og udviklingsprogrammer.

- Puljen til udvikling af nye metoder på anbringelsessteder (Udviklingsprojektet kaldes KABU – Kvalitet i Anbringelsen af Børn og Unge ledet af Formidlingscentret Aabenrå).
- Pulje til forstærket indsats for at bryde den negative sociale arv. Forskningsprogram ledet af SFI, hvor bl.a. dagtilbud og skolens rolle i forhold til negativ social arv belyses.
- Puljen Overgreb mod børn. Der er allerede foretaget to undersøgelser af hhv. unge krænkere og omfanget af seksuelle overgreb mod børn. I den sidste undersøgelse belyses forholdet mellem professionelle og forældre. Undersøgelsen foretages af SFI.
- Puljen om Kvalitet i Dagtilbud. Midler skal bruges til at udvikle læringsguides (ledet af Learning Lab Denmark) og udarbejdelse af diverse inspirationsmaterialer vedr. bl.a. forældresamarbejde og rummelighed i dagtilbud.

15.75.30 Pulje til ældre og pensionsområdet

Støtte til initiativer, der forbedrer pensionisters og ældres vilkår og livskvalitet samt initiativer, der hjælper potentielle førtidspensionister til at opnå større tilknytning til arbejdsmarkedet. Der kan ydes støtte til forebyggende initiativer, der er målrettet særligt udsatte pensionister og ældre, initiativer til fremme af den frivillige indsats på ældre- og pensionsområdet samt andre initiativer, der har til formål at forbedre indsatsen overfor målgruppen. Kontoens formål er bredt, og der vil blandt andet kunne ydes støtte til centralt initierede undersøgelser, evalueringer, udredninger, metodeudvikling og kvalitetssikring.

§16. Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Tabel 3.6. § 16 Indenrigs- og Sundhedsministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	207,9	77,8	80,7	141,7	134,2	106,3	104,2	114,4	67,3	65,7	65,0	63,7
Anlægsudgifter	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	208,5	77,8	80,7	141,7	134,2	106,3	104,2	114,4	67,3	65,7	65,0	63,7
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	10,0	10,0	-	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	208,5	77,8	80,7	141,7	134,2	106,3	114,2	124,4	67,3	65,7	65,0	63,7
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	255,8	93,7	94,8	162,5	149,9	115,5	120,9	127,5	67,3	65,7	65,0	63,7
Indeks 100=2003	380,0	139,2	140,9	241,5	222,7	171,6	179,6	189,5	100,0	97,6	96,6	94,7

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

16.21.45 Forebyggelse - Pulje til miljømedicinsk forskning

Puljen finansierer tilskud til sundhedsvidenskabelig miljøforskning og uddeles af Indenrigs- og Sundhedsministeriets Miljømedicinske Forskningscenter (ISMF), hvis sekretariat er placeret under Sundhedsstyrelsen.

16.33. Forskning, forsøg og analysevirksomhed

16.33.01 Statens Institut for Folkesundhed er en selvstændig forskningsinstitution i Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Statens Institut for Folkesundhed er et sektorforskningsinstitut primært med forsknings- og udredningsopgaver vedrørende befolkningsgruppens sundhedsforhold og sundhedsvæsenets funktion.

Instituttet bistår endvidere offentlige myndigheder med statistisk og epidemiologisk rådgivning til brug for blandt andet analyser, vurdering og planlægning af sundhedsvæsenets funktioner. Desuden gives postgraduat samfundsmedicinsk undervisning.

Der vil i de kommende år blive sat særlig fokus på emneområderne:

- Sundhed, sygdom og livsstil
- Udvikling i dødelighed og årsagerne hertil
- Børnesundhed
- Ulighed i sundhed
- Miljømedicin og forebyggelse
- Sundhedstjenesten i epidemiologisk belysning
- Arktisk samfundsmedicinsk forskning
- Alkoholforskning

16.33.07 Forskning i almen praksis

Fonden er etableret i henhold til overenskomst om almen lægegerning mellem Sygesikringens Forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation.

16.33.31 IARC

Kontoen omfatter Danmarks medlemsbidrag til det Internationale Kræftforskningscenter i Lyon under WHO.

16.35.01 Statens Serum Institut (SSI)

SSI er Danmarks center for forebyggelse og bekæmpelse af smitsomme sygdomme og medfødte lidelser og er organiseret som en nettostyret statsvirksomhed under Indenrigs- og Sundhedsministeriet. SSI's aktivitetsområder er:

- Smitteberedskab
- diagnostik
- diagnostika
- vacciner
- plasmaprodukter.

Smitteberedskabet består af en række myndighedsopgaver som finansieres via nettotallet. De øvrige områder har eget forretningsgrundlag.

Et effektivt smitteberedskab kan kun varetages på et videnskabeligt grundlag. Den til smitteberedskabet tilknyttede nettotalsfinansierede forskning er en nødvendig og integreret del af SSI's beredskabsforpligtelse, der bl.a. skal sikre, at SSI er i stand til at respondere på nye og i dag ukendte sygdomstrusler. De nettotalsfinansierede smitteberedskabsopgaver består bl.a. i:

- Overvågning, påvisning og forebyggelse af smitsomme sygdomme samt en række bakterie- og virusinfektioner - herunder bl.a. fødevejbårne infektioner og seksuelt overførte sygdomme
- overvågning og forebyggelse af sygehusinfektioner og antibiotikaresistens
- påvisning og forebyggelse af sygdomme hos den gravide, fostret og det nyfødte barn med særlig henblik på medfødte lidelser
- klinisk mikrobiologiske reference- og udviklingsfunktioner
- vaccineforskning
- beredskab mod biologisk terrorisme
- epidemiologisk forskning.

I smitteberedskabet indgår endvidere SSI's diagnostiske beredskab og vaccineberedskab, der pga. SSI's organisering som statsvirksomhed er en del af SSI's forretningsmæssige aktiviteter. Der udføres egenfinansieret forskning og udvikling på disse områder. SSI varetager desuden en del forskningsaktiviteter finansieret via fondsmidler. Forskningen og udviklingsarbejdet finansieres følgelig af forskellige kilder (forskningens procentvise andel af SSI's samlede omsætning er angivet i parentes):

- Nettotallet (3,2 pct.),
- egenfinansiering (12,0 pct.)
- fondsmidler (5,6 pct.).

Den nettototalfinansierede forskning udgjorde i 2003 33½ pct. af den samlede bevilling på 89,2 mio. kr.

16.51.05 Tilskud til Rigshospitalets bioteknologiske forskning

I henhold til folketingsbeslutning fra 1987 om videreførelse af den bedste bioteknologiske forskning efter udløbet af programbevillingerne til 'BIOTEK I' og 'BIOTEK II' og 'Opfølgning på BIOTEK II' er der fra 2000 indarbejdet en permanent bevilling på 5,3 mio. kr. til bioteknologisk forskning på Rigshospitalet.

§ 17. Beskæftigelsesministeriet

Tabel 3.7. § 17 Beskæftigelsesministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	207,5	284,0	121,0	215,9	230,5	275,7	198,9	171,9	183,6	128,7	110,4	97,8
Anlægsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	207,5	284,0	121,0	215,9	230,5	275,7	198,9	171,9	183,6	128,7	110,4	97,8
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	15,3	10,8	3,3	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	207,5	284,0	121,0	215,9	230,5	275,7	214,2	182,7	186,9	128,7	110,4	97,8
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	254,5	341,9	142,1	247,6	257,4	299,5	226,8	187,3	186,9	128,7	110,4	97,8
Indeks 100=2003	136,2	182,9	76,0	132,5	137,7	160,2	121,3	100,2	100,0	68,9	59,1	52,3

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

17.1. Fællesudgifter

17.11.03. Forskningsprojekter og arbejdsmarkedspolitisk forsøgsvirksomhed med videre.

Bevillingen anvendes til opbygning af viden til brug for tilrettelæggelse og vurdering af resultater af arbejdsmarkedspolitikken. Desuden ydes der støtte til eksperimenterende aktiviteter i Beskæftigelsesministeriets enheder.

Ministeriet lægger vægt på at styrke den anvendelsesorienterede evalueringsprægede forskning i forhold til Beskæftigelsesministeriets service og administration.

Af kontoen ydes tilskud til det 5-årige program "Forskningsinitiativer vedrørende relationer på arbejdsmarkedet" (programmet administreres af Statens Samfundsvidenskabelige Forskningsråd) og et 5-årigt program i regi af Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og OrganisationsStudier (Københavns Universitet).

17.2. Arbejdsmiljø

17.21.02. Arbejdsmiljøinstituttet. Arbejdsmiljøinstituttet er et sektorforskningsinstitut, der primært udfører forsknings- og udredningsvirksomhed. En del af denne virksomhed udføres som tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

17.21.05 Forskning og forsøg på arbejdsmiljøområdet. Som led i handlingsprogrammet for et rent arbejdsmiljø i år 2005, er der oprettet en selvstændig forsknings- og forsøgskonto på arbejdsmiljøområdet. Udover den generelle pulje er der afsat forskningsmidler til undersøgelse af overhyppigheden af kvinders udstødning fra arbejdsmarkedet, til at øge viden om psykisk arbejdsmiljø og til det psykiske arbejdsmiljø på arbejdspladser med risiko for vold.

17.21.06. Arbejdsmiljøhandlingsplan 1999. Inden for rammerne af handlingsprogrammet Rent Arbejdsmiljø År 2005 er igangsat en ny handlingsplan fra 1999, som skal bidrage til at udjævne den sundhedskløft, der er mellem forskellige jobgrupper. Som et led i handlingsplanen er der igangsat arbejdsmiljøinitiativer vedrørende sundhedsfremme, ulykkesforskning og arbejdsmiljøovervågning. Forskningen foregår i 2003 inden for *Sundhedsfremmeaktiviteter inden for de ti næste farlige jobgrupper* og *Arbejdsmiljøovervågning*.

17.21.07. Arbejdsfastholdelse. Der indgår to dele under området: et forsøgsprojekt til forebyggelse og bekæmpelse af fravær på arbejdspladsen og af langtidssygdom i et lokalområde samt initiativer til at forbedre social- og sundhedshjælperes og -assistenteres arbejdsmiljø.

17.4. Arbejdsmarkedsservice

17.42.32.10. Forsøg og udvikling. Forsøgs- og udviklingsaktiviteter omfatter udvikling og revision af såvel teknisk-faglige som generelle tværgående uddannelsesplaner/-beskrivelser og undervisningsmaterialer samt evaluering forbundet hermed. Desuden omfattes tværgående pædagogisk udvikling og anden generel uddannelsesudvikling og forsøgsaktivitet i arbejdsmarkedssuddannelserne. Endelig omfatter de udvikling, revision og evaluering af såvel faglig som generel-faglig AMU-læreruddannelse.

17.47.01.10. Arbejdsmarkedsrådernes aktivitetspulje. En del af rådernes aktivitetspulje kan anvendes til forsøgs- og udviklingsaktiviteter, iværksat af de regionale arbejdsmarkedsråd.

Af AF-regionernes resultatkontrakter fremgår det, at regionerne forventer at anvende midlerne til at kvalificere arbejdsmarkedssindsatsen i regionerne og understøtte rådernes prioriteringer for indsatsen. Fokus forventes i høj grad lagt på en helhedsorienteret indsats, hvor aktiveringsindsatsen er tæt sammenkoblet med den virksomhedsvendte indsats. Midlerne til forsøgs- og udviklingsaktiviteter i de regionale arbejdsmarkedsråd forventes primært anvendt til projekter, som understøtter en mere fleksibel arbejdsmarkedssindsats, f.eks. flaskehalsprojekter, jobrotationsprojekter, uddannelsesprojekter, uddannelsesplanlægning i virksomhederne, projekter rettet mod særlige grupper, vejledningsprojekter, projekter rettet mod nedbrydning af det kønsopdelte arbejdsmarked, særlige formidlingsaktiviteter samt udvikling af metoder til udarbejdelse af regionale overvågningsanalyser.

17.49.23.20 Udviklingen af den sociale indsats på det rummelige arbejdsmarked. Anvendes til den fortsatte udvikling af den aktive sociale arbejdsmarkedssindsats og dermed indsatsen for et rummeligt arbejdsmarked, virksomhedernes sociale ansvar, de lokale koordinationsudvalg for den forebyggende arbejdsmarkedssindsats og en øget central indsats. Bevillinger gives især til særlige centrale initiativer og udvalgte lokale og regionale initiativer med det formål at fremme den sociale arbejdsmarkedssrettede indsats. Der kan dog også bevilges penge til større forsknings- og udviklingsprojekter relateret til den sociale arbejdsmarkedssrettede indsats

§ 18. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

Tabel 3.8. § 18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations FoU-bevillinger 1995- 2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8	8,0	7,4	6,9
Anlægsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8	8,0	7,4	6,9
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8	8,0	7,4	6,9
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	2,5	1,2	2,3	2,3	27,9	54,8	51,9	18,1	13,8	8,0	7,4	6,9
Indeks 100=2003	18,1	8,7	16,7	16,7	202,2	397,1	376,1	131,2	100,0	58,0	53,6	50,0

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Ministeriet har ansvaret for udlændingelovgivningen, herunder for forberedelse af lovgivning om udlændinges ophold i Danmark, behandling af ansøgninger om opholdstilladelse samt indfødsretslovgivning. Ministeriet har endvidere det overordnede ansvar for integrationsindsatsen over for flygtninge og indvandrere. Ministeriet forbereder bl.a. integrationslovgivningen og gennemfører analyser af udlændinges integration i det danske samfund.

18.11.04 Evaluering, analyse, forskning og oplysning

Kontoen omfatter fortrinsvis udgifter til evaluerings-, analyse-, forsknings- og oplysningsinitiativer m.v. inden for Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations opgaveområde, herunder evaluering af indsatsen i forbindelse med integration af flygtninge og indvandrere.

18.31.06 Forsøgs- og kvalitetsudvikling

Der kan ydes tilskud til forsøg og udvikling på sprogcentre og fagområdet dansk som andetsprog for voksne. Bevillingen anvendes bl.a. til finansiering af analyser, udredninger, evalueringer og initiativer af forskningsmæssig karakter samt forsøg med nye tilrettelæggelsesformer.

18.32.15 Nedbrydning af barrierer for beskæftigelse af flygtninge og indvandrere

Som opfølgning på barrierehandlingsplanen har der siden 1996 været afsat midler til en langsigtet indsats for at fremme beskæftigelsen af indvandrere og flygtninge på arbejdsmarkedet. Det overordnede formål med puljen er at udvikle og gennemføre nye initiativer, forsøg, informations-aktiviteter, uddannelses- og beskæftigelsesaktiviteter m.m. med henblik på at nedbryde kulturelle, videnmæssige og holdningsmæssige barrierer og for at fremme etnisk ligestilling på arbejdsmarkedet.

18.33.13 Bypolitiske initiativer

Til fremme af lokale bæredygtige samarbejdsprojekter om social integration og byudvikling er der etableret en Byudviklingspulje for perioden 2002-2003.

18.34.01 Familierelateret vold og tvangsægteskaber

Som led i aftalen om udmøntning af satspuljen for 2001 er der afsat 5,0 mio. kr. i år 2001 og 5,2 mio. kr. i 2002 samt 5,1 mio. kr. årligt i perioden 2003-2004, bl.a. til videnindsamling vedrørende familierelateret vold og tvangsægteskaber blandt etniske minoriteter.

18.34.02 Styrkelse af integrationsindsatsen

Bevillingens formål er at styrke og understøtte gennemførelsen af integrations- og ligestillingspolitikken vedrørende nye medborgere og etniske minoriteter.

18.32.16 Virksomhedsrettede forsøgs- og udviklingsaktiviteter for flygtninge og indvandrere

Tilskud til virksomhedsrettede forsøgs- og udviklingsaktiviteter med henblik på at få flere flygtninge og indvandrere hurtigt i arbejde.

§ 19. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Tabel 3.9. § 19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgift.	4.189,8	4.762,8	4.989,2	5.207,9	5.298,2	5.026,5	5.406,4	5.708,3	6.221,1	6.430,9	6.904,9	5.001,1
Anlægsudgifter	9,7	138,4	393,0	372,1	427,5	508,0	515,3	547,8	365,2	297,7	238,8	175,1
I alt	4.199,5	4.901,2	5.382,2	5.580,0	5.725,7	5.534,5	5.921,7	6.256,1	6.586,3	6.728,6	7.143,7	5.176,2
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	40,2	3,1	0,5	0,5	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	2,0	12,0	1,0	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	4.199,5	4.901,2	5.382,2	5.580,0	5.725,7	5.534,5	5.959,9	6.247,2	6.585,8	6.729,1	7.143,7	5.176,2
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	5.151,5	5.900,1	6.321,1	6.399,8	6.394,3	6.012,4	6.310,5	6.403,4	6.585,8	6.729,1	7.143,7	5.176,2
Indeks 100=2003	78,2	89,6	96,0	97,2	97,1	91,3	95,8	97,2	100,0	102,2	108,5	78,6

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings FoU-bevillinger er fordelt på 6 hovedområder: Fællesudgifter, Forskning og universitetsuddannelser, Statens Forskningsråd, Forskningsinstitutioner, IT-, Tele- og Oplysningsområdet samt Kompetence og teknologi.

19.1. Fællesudgifter

Fællesudgifterne dækker bevillinger til internationalt forskningssamarbejde, nye forskningsprogrammer og videreførelse af en række eksisterende initiativer.

19.11.04 IT- og Telestyrelsen har bl.a. som opgave at udvikle og gennemføre initiativer inden for de centrale områder af regeringens IT-politiske strategi.

19.11.05 Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger, tidligere Byggedirektoratet, omfatter investeringer samt udvikling og forsøgsbyggeri.

19.15. Internationalt Forskningssamarbejde. Her administrerer Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling Danmarks bidrag til en række internationale samarbejdsorganisationer, herunder: Den Europæiske

Rumorganisation (ESA), Den Europæiske Organisation for Astronomisk Forskning (ESO), Det Europæiske Molekylærbiologiske Laboratorium (EMBL), Det Europæiske Synkrotronsamarbejde (ESRF), Den Europæiske Organisation for Atomkerneforskning (CERN) med flere.

19.17. Nye forskningsprogrammer. Dette omfatter flere strategiske forskningsinitiativer.

19.2. Forskning og universitetsuddannelser

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling fordele forskningsmidler til universiteternes forskningsaktiviteter inden for samtlige forskningsfelter, det vil sige de humanistiske, teologiske, samfundsvidenskabelige, naturvidenskabelige, sundhedsvidenskabelige, jordbrugs- og veterinær-videnskabelige samt de tekniske videnskabers områder.

Universiteterne har til formål at drive forskning og give videregående uddannelse indtil det højeste videnskabelige niveau, samt bidrage til udbredelsen af kendskab til videnskabens arbejdsmetoder og resultater.

Forsknings- og uddannelsesaktiviteterne er budgetteret adskilt, men forudsættes gensidigt at have betydning for såvel forskningsudviklingen som undervisningens kvalitet.

Videnskabsministeriets bevillinger til universiteterne fordeles som blokbevillinger med en specifikation af ressourcerne på hovedformål, f.eks. forskning og ordinær uddannelse. Universiteterne prioriterer selv anvendelsen af bevillingen mellem de forskellige hovedformål. Fordelingen mellem anvendelse på grundforskning, anvendt forskning og udviklingsarbejde fastlægges ligeledes af universiteterne.

Endvidere er der i blokbevillingen givet bevillinger til en række forskellige støttefunktioner og fællesfunktioner, eksempelvis forskningsbiblioteker.

Endelig findes enkelte anlægsbevillinger med tilknytning til universiteternes forskningsaktiviteter, som er udmøntet i konkrete byggeprojekter på de enkelte universiteter.

19.4. Statens Forskningsråd

Statens Forskningsråd omfatter Forskningsforum og de seks statslige forskningsråd, der inden for hvert sit område uddeler midler til støtte for dansk forskning. Endvidere udgør forskningsrådene regeringens centrale rådgivende instans inden for forskningsområdet.

Forskningsrådene er tildelt en samlet bevilling på finansloven. Bevillingen dækker de tværrådslige forskningsprogrammer, rådernes fri fondsfunktion og opfyldelse af rådernes strategiplaner samt forvaltning af midler til nærmere angivne formål, herunder øremærkede programmer under forskningspakkerne.

Efter indstilling fra Forskeruddannelsesrådet yder Forskningsstyrelsen tilskud til universiteter og andre institutioner inden for forskeruddannelsesområdet samt tilskud til individuelle stipendier.

19.5. Forskningsinstitutioner

Under hovedområde 19.5. er samlet en række sektorforsknings- og hermed beslægtede - institutioner, som dækker et bredt spektrum af forskningsområder. Langt den største andel af ministeriets bevillinger til institutioner går til Forskningscenter Risø, der har til formål at udføre FoU inden for områderne energi, miljø og materialer. Endvidere skal Forskningscenter Risø formidle viden, resultater og erfaringer inden for disse forskningsområder.

Hovedområdet omfatter endvidere bevillinger til flere mindre forskningsinstitutioner, der enten er underlagt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, eller modtager tilskud fra ministeriet. Institutionerne

omfatter Dansk Rumforskningsinstitut, Dansk Polarcenter, Center for Sprogteknologi, Analyseinstitut for Forskning, Teknologirådet samt Institut for Grænseregionsforskning.

19.6. IT-, Tele- og Oplysningsområdet

Under hovedområde 19.6. er det kun informatikområdet (19.65.), der rummer FoU-bevillinger. Det drejer sig om 19.65.01. Netværkssamfundet.

Aktiviteterne dækker bl.a. Informationsteknologiske initiativer, jf. f.eks. IT-handlingsplanen, digital forvaltning, Danmark på Nettet og Digitalt Bornholm.

19.7. Kompetence og teknologi

Hovedområdet omfatter initiativer, der har til formål at fremme og understøtte kompetenceudvikling i bred forstand. Initiativerne sigter primært mod at vedligeholde og udbygge et net af vidensinstitutioner samt initiativer til fremme af samarbejde mellem vidensinstitutioner, offentlige myndigheder, virksomheder m.fl. Området omfatter endvidere medfinansiering af innovationsmiljøer.

Området dækker internationale samarbejder, Godkendte teknologiske serviceinstitutter, Centerkontrakter, Innovationskonsortier, Erhvervs-ph.d'ere, Analyser og initiativområder m.v., Desuden medfinansieres innovationsmiljøer, Regionale vækstmiljøer samt en Jysk-Fynsk IT-korridor.

§20. Undervisningsministeriet

Tabel 3.10. § 20 Undervisningsministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	165,1	232,2	294,4	290,2	279,4	382,8	473,1	385,6	352,9	221,7	210,5	218,4
Anlægsudgifter	-	3,1	5,7	5,7	2,5	-	-	-	-	-	-	-
I alt	165,1	235,3	300,1	295,9	281,9	382,8	473,1	385,6	352,9	221,7	210,5	218,4
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	5,1	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	165,1	235,3	300,1	295,9	281,9	382,8	478,2	386,0	353,3	222,0	210,8	218,7
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	202,5	283,3	352,5	339,4	314,8	415,9	506,3	395,6	353,3	222,0	210,8	218,7
Indeks 100=2003	57,3	80,2	99,8	96,1	89,1	117,7	143,3	112,0	100,0	62,8	59,7	61,9

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Der er afsat bevillinger til forsøgs- og udviklingsaktiviteter mv. i forbindelse med ministeriets uddannelsesområder, herunder bevillinger, der bl.a. kan anvendes til finansiering af tilskud til forsøgs- og udviklingsprojekter, analyser, udredninger, evalueringer og initiativer af forskningsmæssig karakter samt undervisningsforsøg med eksisterende og nye uddannelser. Nedenfor er de enkelte uddannelsesområder listet op med deres hovedkontonumre; på nogle uddannelsesområder er der desuden forskningsbevillinger til andre udviklingsaktiviteter, som derfor nævnes under de enkelte områder:

20.29 Forsøg og udvikling m.v. i forbindelse med grundskolen

Der er desuden bevillinger til initiativer i forbindelse med projektet "IT, medier og folkeskolen" samt forsøgs- og udviklingsarbejde på Statens Pædagogiske Forsøgscenter.

20.39 Forsøg og udvikling m.v. i forbindelse med erhvervsrettede ungdomsuddannelser

Der er desuden bevillinger til udviklings- og forsøgsvirksomhed vedrørende kostafdelinger ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse samt undervisningsforsøg i forbindelse med undervisning for flygtninge og indvandrere.

20.49 Forsøg og udvikling m.v. i forbindelse med gymnasiale uddannelser

20.59 Forsøg og udvikling m.v. i forbindelse med andre ungdomsuddannelser

20.69 Forsøg og udvikling m.v. i forbindelse med videregående uddannelser m.v.

Der er desuden bevillinger til forskningstilknytning ved Centre for Videregående Uddannelser (CVU'er).

20.79 Forsøg og udvikling m.v. i forbindelse med folkeoplysning samt voksen-, efter- og videreuddannelse

Der desuden bevillinger til udviklingsprojekter m.v. under åben uddannelse.

20.89 Forsøg og udvikling m.v. i forbindelse med tværgående og internationale aktiviteter

§ 21. Kulturministeriet

Tabel 3.11. § 21 Kulturministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	330,7	364,8	334,0	436,9	430,6	446,5	439,0	457,2	429,2	440,0	432,5	431,1
Anlægsudgifter	11,3	-	54,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	342,0	364,8	388,9	436,9	430,6	446,5	439,0	457,2	429,2	440,0	432,5	431,1
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	-	-	1,7	2,8	3,9	4,1
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	0,6	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Bruttoudgifter i alt	342,0	364,8	388,9	436,9	430,6	446,5	438,4	456,5	430,2	442,1	435,7	434,5
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	419,5	439,2	456,7	501,1	480,9	485,1	464,2	467,9	430,2	442,1	435,7	434,5
Indeks 100=2003	97,5	102,1	106,2	116,5	111,8	112,8	107,9	108,8	100,0	102,8	101,3	101,0

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Næsten al forskning i Kulturministeriet ligger inden for følgende 4 hovedområder: Arkiver, biblioteker, museer samt uddannelsesinstitutioner.

Kulturministeriets Forskningsudvalg rådgiver kulturministeren i spørgsmål om ministeriets forskningsplanlægning og -aktiviteter, samt anvendelsen og fordelingen af ministeriets forskningsbevillinger.

Ud over midler afsat på finansloven anvender Kulturministeriet i 2002 knap 23 mio. kr. af de kulturelle tipsmidler til forskning på Kulturministeriets område. Der anvendes 8,6 mio. kr. til idrætsforskning og 10,5 mio. er afsat til puljen "Forskning på kulturinstitutioner", hvoraf der bl.a. kan ydes tilskud til forskeruddannelse og afgrænsede forskningsprojekter på de forskende institutioner under Kulturministeriet.

21.1. Fællesudgifter

Der ydes herunder tilskud til Det danske Sprog- og Litteraturselskab.

21.3. Bevaring og formidling af kulturarven

På *biblioteksområdet* ligger hovedparten af forskningen på forskningsbibliotekerne, som dels betjener forskere i form af informationsformidling, dokumentation og dokumentlevering, dels selv udfører forskning inden for bibliotekernes fagområder.

Det Kongelige Bibliotek, Statsbiblioteket i Århus, Odense Universitetsbibliotek og Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek udfører egen forskning inden for bibliotekernes respektive fag- og funktionsområder. Det drejer sig om områder, som er forudsætninger for formidlingen af bibliotekernes samlinger og deres indhold, samt for den rationelle forvaltning af institutionernes øvrige opgaver og funktioner.

Biblioteksstyrelsen udfører udviklingsarbejde og udviklingsprojekter, blandt andet omstilling af biblioteksinfrastruktur (teknisk såvel som organisatorisk), national infrastruktur (biblioteksnetværk), centrale løsninger for ressource tilgængelighed og udnyttelse samt udvikling af brugerservice og nye informationsydelser. Arbejdet udføres i samarbejde med folke- og forskningsbibliotekerne og Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Statens Arkiver udfører hovedsagelig egen forskning inden for dansk historie, herunder forvaltningens historie. Derudover betjener Statens Arkiver anden forskning inden for talrige discipliner, som arbejder på grundlag af primære historiske kilder.

Dansk Folkemindesamling er statens forskningsinstitut for folkløse. Her forskes i mundtligt overleveret traditionsstof, herunder blandt andet sange og musik.

Dansk Sprognævns forskning udspringer af nævnets fag- og funktionsområder: at følge det danske sprogs udvikling, at fastlægge den officielle retskrivningsnorm og at rådgive offentligheden og myndighederne i sproglige spørgsmål.

Nationalmuseet er Danmarks kulturhistoriske hovedmuseum. Museets forskning omfatter en række kulturhistoriske discipliner, nemlig arkæologi (forhistorisk-, middelalder-, marin- og klassisk arkæologi), historie, kunsthistorie, etnologi, etnografi, numismatik, bevaring, museal formidling samt kulturhistorisk relateret naturvidenskab. Forskningen søges derudover samlet i større, tværvidevidenskabelige programmer på tværs af de ovenstående fagdiscipliner. Museet varetager forskeruddannelse i et samarbejde med universiteter, Forskeruddannelsesrådet og Forskningsrådene, Danmarks Grundforskningsfond samt Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Tøjhusmuseet driver forskning inden for dansk forsvarshistorie, samt international våbenhistorie inden for den vestlige kulturkreds fra middelalderen til vore dage.

Statens Museum for Kunst driver overvejende forskning inden for dansk billedkunst og udenlandsk billedkunst, fortrinsvis fra den vestlige kulturkreds.

Det Danske Kunstindustrimuseum er landets centrale museum for forskning i kunsthåndværk og design samt asiatisk kunst.

Forskningen på de *øvrige statslige* samt *statsanerkendte museer* finder sted over et bredt spektrum inden for kultur-, natur- og kunsthistorie.

21.4. Videregående uddannelse

På *arkitektskolerne* forskes der inden for alle arkitektfagets områder: fra landskabsarkitektur, byplanlægning og bygning over bygningskunst til industrielt design.

Danmarks Biblioteksskoles forskning er organiseret i syv forskningsprogrammer inden for biblioteks- og informationsvidenskab. Forskningsprogrammerne tager udgangspunkt enten i teorier og metoder vedrørende vidensorganisation og søgning eller i konkrete problemstillinger og temaer i den praktiske biblioteks- og informationsvidenskabelige verden. Eksempler på forskningstemaer er interaktiv informationssøgning, domæneanalyse, vidensstyring og –deling, det digitale bibliotek, mediekonvergens og forskellige sider af bibliotekets funktion som videns- og kulturinstitution.

Ved *Kunstakademiets Konservatorskole* og *Billedkunstskoler* udføres forskning inden for såvel de kunstneriske som de teoretiske aspekter af disse områder.

Musikkonservatorierne udøver kunstnerisk og pædagogisk udviklingsvirksomhed og driver forskning inden for deres respektive musikalske fagområder.

§ 23. Miljøministeriet

Tabel 3.12. § 23 Miljøministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	290,4	309,0	306,0	356,0	358,7	343,0	346,7	327,0	255,3	208,3	194,4	187,5
Anlægsudgifter	4,0	3,0	29,0	-	6,2	3,0	7,5	6,2	5,9	5,8	5,5	5,0
I alt	294,4	312,0	335,0	356,0	364,9	346,0	354,2	333,2	261,2	214,1	199,9	192,5
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	3,4	3,2	3,2	1,5	1,5	1,5
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	4,0	4,0	4,0	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	294,4	312,0	335,0	356,0	364,9	346,0	353,6	332,4	260,4	215,6	201,4	194,0
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	361,1	375,6	393,4	408,3	407,5	375,9	374,4	340,7	260,4	215,6	201,4	194,0
Indeks 100=2003	138,7	144,2	151,1	156,8	156,5	144,4	143,8	130,8	100,0	82,8	77,3	74,5

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

FoU-aktiviteterne udføres primært af ministeriets sektorforskningsinstitutioner – Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse, Forskningscentret for Skov & Landskab og Kort- og Matrikelstyrelsen - mens koordinerende aktiviteter og programstyring fortrinsvis udføres af ministeriets administrative styrelser.

23.2 Miljøbeskyttelse

Miljøstyrelsen afholder udgifter til udredning og rådgivning i tilknytning til miljøbeskyttelses-indsatsen. Herudover afholdes udgifter til forskning og udredning om bekæmpelsesmidlers miljøeffekter. Endelig afholdes udgifter til udvikling og udredning inden for højt prioriterede og aktuelle miljøområder, for hvilke der ikke findes særlige programmer.

23.3. Miljøundersøgelser

Danmarks Miljøundersøgelser er en sektorforskningsinstitution med forskningsaktiviteter inden for følgende indsatsområder: Atmosfærisk miljø, Akvatisk miljø og natur, Terrestrisk miljø og natur, Arktisk og global miljø, risikovurdering af kemiske stoffer og bioteknologiske produkter samt tværgående analyser.

Endvidere har Danmarks Miljøundersøgelser rådgivningsvirksomhed over for styrelser, amter med videre, og har aktiviteter på miljø- og naturdataområdet, blandt andet inden for overvågning og fagdata-center-virksomhed. Danmarks Miljøundersøgelser er nationalt knudepunkt for Det Europæiske Miljøagentur.

23.4. Skov- og landskabsforskning.

Forskningscentret for Skov & Landskab udfører forskning, udvikling og rådgivning samt formidler viden, inden for hovedområderne: skovdrift, skovøkologi, pyntegrønt, park og landskab, by- og landsplanlægning samt friluftsliv og turisme.

23.5. Skov- og Naturforvaltning

Skov- og Naturstyrelsen afholder udgifter til forskning, udredning og rådgivning, der understøtter en vidensbaseret forvaltningspraksis. Styrelsen rekvirerer forskning, udredning og rådgivning på universiteter, sektorforskningsinstitutioner og ved andre konsulenter. I de nærmeste år vil midlerne især blive anvendt inden for områderne skovsundhed, naturnær skovdrift, landbrug, naturpleje, flora og fauna, planlægning og friluftsliv, samt indikatorer og miljøøkonomi.

Endvidere forvalter styrelsen et program til produktudvikling af skovbrugs- og træindustriprodukter.

23.6. Geologisk forskning og undersøgelser

Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS) har forskningsaktiviteter inden for følgende indsatsområder: Databanker og formidling, Vandressourcer, Energiråstoffer, Mineralske råstoffer, Natur og miljø, Lithosfære-forskning (forskning i jordskorpens opbygning) og kulturforskning. Indsatsområderne indbefatter forskningsaktiviteter vedrørende Grønland og Færøerne.

Endvidere har GEUS opgaver vedrørende faglig rådgivning af miljø- og energimyndigheder, herunder tilsyn med koncessionshavere og formidling af geologisk basisviden (fagdatabaser og lignende) til offentlige og private brugere.

23.9. Kortproduktion

Kort- og Matrikelstyrelsen er samfundets infrastrukturvirksomhed på kort og geodataområdet. Styrelsen er endvidere sektorforskningsinstitution inden for kort og geodata. På udviklings- og forskningsområdet er det formålet at sikre den nødvendige viden inden for geodæsi og seismologi og det ejendomsretlige område, så synergieffekter inden for nærliggende fagområder kan nyttiggøres.

§ 24. Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Tabel 3.13. § 24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	558,1	609,4	746,9	798,5	802,6	882,5	748,8	764,7	676,3	608,8	597,9	551,4
Anlægsudgifter	64,3	64,5	46,0	22,2	64,7	35,6	21,3	5,4	7,5	5,5	5,5	5,5
I alt	622,4	673,9	792,9	820,7	867,3	918,1	770,1	770,1	683,8	614,3	603,4	556,9
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	40,0	-	-	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	622,4	673,9	792,9	820,7	867,3	918,1	810,1	770,1	683,8	614,3	603,4	556,9
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	763,5	811,2	931,2	941,3	968,6	997,4	857,8	789,4	683,8	614,3	603,4	556,9
Indeks 100=2003	111,7	118,6	136,2	137,7	141,6	145,9	125,4	115,4	100,0	89,8	88,2	81,4

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Fødevareministeriets hovedformål er

- at sikre, at de fødevarer, der produceres og afsættes til forbrugerne, er sunde og af høj kvalitet, samt at sikre et højt informationsniveau herom,
- at fremme produktionsforhold, der bevarer jordbrugs- og fiskerierhvervenes ressourcegrundlag samt sikrer miljøet, dyrevelfærd og gode arbejdsbetingelser,
- at fremme lønsom produktion og afsætning inden for ministeriets erhvervsområde.

Fødevareministeriet har FoU-aktiviteter inden for en række forskellige områder som beskrevet i det følgende:

24.2. Generelle jordbrugs- og fiskeriforhold

Direktoratet for FødevareErhverv er det administrative bindeled mellem Fødevareministeriets departement og Fødevareministeriets sektorforskningsinstitutioner.

Direktoratets mission er at støtte udvikling og produktion i hele fødevarerektoren. Direktoratets opgave er at sikre en effektiv og koordineret gennemførelse af Fødevareministeriets målsætninger på fødevarerhvervsområdet, herunder at administrere EU-markedsordninger for landbrugsvarer m.v. samt fremme fødevarerhvervenes muligheder for strukturlpasning og udvikling, herunder forskningsindsatsen.

24.23. Struktur- og effektivitetsforbedringer inden for jordbrugs- og fiskeriområdet

Aktivitetsområdet omfatter tilskud til primær- og sekundærsektoren inden for jordbrug og tilskud til forskning og udvikling inden for jordbrug og fiskeri.

Under aktivitetsområdet hører tilskudsordningen *Innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren* til gennemførelse af projekter vedrørende innovation, forskning og udvikling m.v. af jordbrugs- og fiskeriprodukter.

Der ydes herunder tilskud til *forsøgsfiskeri, akvakultur, innovation, forskning og udvikling m.v. i den primære fiskerisektor* med henblik på undersøgelse af alternative fiskemuligheder og fangstteknikker inden for erhvervsmæssigt fiskeri samt udvikling i den primære fiskerisektor og afsætning af produkter herfra.

Forsknings- og udviklingsindsatsens mål for *FØTEK inden for fiskerisektoren* er at højne kvalitet og sundhed i fødevarer, at fokusere på ernæringsmæssig betydning af fisk, at fremme bæredygtigt fiskeri samt at styrke forskning og uddannelse i fiskerisektoren.

24.3. Kontrol, sygdomsbekæmpelse og forskning

24.32. Husdyrforhold og levnedsmidler

Fødevedirektoratet har det overordnede ansvar for dette aktivitetsområde, hvor der 1. januar 2002 blev gennemført en reorganisering af veterinær- og fødevearaforskningen for at bedre koordinationen og dermed styrke veterinær- og fødevearaforskningen.

Fødevedirektoratets mission er at fremme sikkerhed, sundhed og kvalitet fra jord til bord.

Veterinær- og fødeveareområdet har til opgave at sikre forbrugerne fødevarer, der kan indtages uden sundhedsrisici, at fremme sunde kostvaner, at kontrollere produktion og omsætning af fødevarer, at bidrage til produktion af sunde husdyr, at hindre indslæben af fremmede smitstoffer samt at forebygge og bekæmpe husdyrsygdomme og zoonotiske smitstoffer.

Under aktivitetsområdet udføres forskning ved Institut for Fødevearesikkerhed og Ernæring, der er en integreret del af Fødevedirektoratet, samt Danmarks Veterinærinstitut.

Danmarks Veterinærinstitut udfører forskning og diagnostik vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af husdyrsygdomme og zoonotiske smitstoffer.

24.33. Forskning inden for fødeveare- og jordbrugsområderne

Aktivitetsområdet omfatter Fødeveareministeriets sektorforskningsinstitutioner inden for landbrugs- og gartneriområdet samt tilskudsordninger til fødeveare- og jordbrugsforskning. Forskning vedrørende fiskeriområdet er placeret under aktivitetsområdet § 24.38. Fiskeriforskning.

Formålet med tilskudsbevillingen *Forskning inden for fødeveare- og jordbrugsområderne* er at fremme forskning, der kan bidrage til fødeveare-, jordbrugs- og fiskerisektorens udvikling, herunder sikre forbrugerne sunde fødevarer samt fremme lønsom produktion og beskæftigelse. Forskningen skal sikre, at udviklingen sker under hensyntagen til bæredygtig udnyttelse og forvaltning af landjordens ressourcer, idet der lægges vægt på kvalitet, fødevearesikkerhed, plante- og dyresundhed, dyrevelfærd og arbejdsmiljø. Forskningsindsatsen skal samtidig sikre et myndighedsberedskab af høj kvalitet.

Sektorforskningen under Fødeveareministeriet har til formål gennem forskning, udvikling og forsøg at opbygge, indsamle og formidle viden om produktionsmetoder, produkter, sygdomsforebyggelse og sygdomsbekæmpelse til gavn for fødeveare-, jordbrugs- og fiskerierhvervene og for samfundet som helhed.

Fødeveareministeriets forsknings- og forsøgsvirksomhed udføres hovedsageligt af institutionerne Danmarks JordbrugsForskning, Fødeveareøkonomisk Institut, Statens Skadedyrlaboratorium og Danmarks Fiskeriundersøgelser.

Der gives endvidere tilskud til *nationale, fællesnordiske og andre internationale projekter og aktiviteter*. Af tilskud kan nævnes bevaringsarbejde med genressourcer hos danske husdyrarter, hvor der bl.a. er skabt mulighed for at støtte et mindre antal bevaringscentre for mindre husdyr.

Et offentligt forskningsudvalg, *Fødeveareministeriets Rådgivende Forskningsudvalg*, rådgiver fødeveareministeren i spørgsmål om ministeriets sektorforskning, ministeriets deltagelse i og finansiering af forskning, ministeriets deltagelse i internationalt forskningssamarbejde samt ministeriets strategiske forskningsplanlægning.

24.38. Fiskeriforskning

Aktivitetområdet omfatter sektorforskningsinstitutionen Danmarks Fiskeriundersøgelser samt tilskudsbevillinger vedrørende fiskepleje, herunder udsætninger og øvrige forskningstilskud vedrørende fiskerisektoren.

Indsatsen *Fiskepleje, herunder udsætninger* omfatter udsætning af fiskeyngel og sættefisk; forbedring af vandløbs-restaurering; forskningsprojekter, der understøtter fiskeplejeindsatsen; øvrige aktiviteter, som har betydning for naturlig reproduktion, vækst m.v. af fiskebestandene.

Tilskudsbevillingen *forskning og udvikling inden for fiskerisektoren* anvendes til forskning og udviklingsprojekter inden for fiskerisektoren. Projekterne kan vedrøre forarbejdning og forædling af fiskeriprodukter, fiskeribiologi, akvakultur, vandmiljøundersøgelser, fiskeriøkonomi og fiskeri-statistik. Formålet er bedre udnyttelse af fiskeriressourcerne på et bæredygtigt grundlag.

§ 28. Trafikministeriet

Tabel 3.14. § 28 Trafikministeriets FoU-bevillinger 1995-2006, mio. kr.

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Løbende priser												
Drifts- og tilskudsudgifter	69,9	86,9	81,9	70,4	74,1	78,8	112,2	82,7	79,5	70,3	67,3	63,9
Anlægsudgifter	40,5	7,1	2,0	10,9	12,2	16,8	13,5	27,9	2,6	33,1	1,0	2,7
I alt	110,4	94,0	83,9	81,3	86,3	95,6	125,7	110,6	82,1	103,4	68,3	66,6
Overførselsudgifter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Overførselsindtægter	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	110,4	94,0	83,9	81,3	86,3	95,6	125,7	110,6	82,1	103,4	68,3	66,6
2003-priser												
Bruttoudgifter i alt	135,4	113,2	98,5	93,2	96,4	103,9	133,1	113,4	82,1	103,4	68,3	66,6
Indeks 100=2003	165,0	137,9	120,0	113,5	117,4	126,6	162,1	138,1	100,0	125,9	83,2	81,1

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Ministeriets FoU-opgaver udføres af Danmarks TransportForskning, Vejdirektoratet, Luftfartsvæsnet og af Danmarks Meteorologiske Institut. Endvidere er der FoU-aktiviteter hos Banestyrelsen. Trafikministeriets samlede budget for 2003 udgør 82,1 mio. kr., heraf vedrører 59,4 mio. kr. udviklingsarbejder.

Danmarks TransportForskning er et nationalt forskningsinstitut inden for transportområdet. Institutets primære rolle er at forsyne den danske transportsektor og det transportpolitiske system med ny og anvendelig viden af høj kvalitet og samfundsmæssig relevans inden for de faglige kerneområder, der dækkes af instituttets valgte forskningsstrategi. Hovedopgaven er at udføre anvendelsesorienteret transportforskning og dermed opnå en central placering i såvel det danske som det internationale transportforskningssmiljø samt bidrage aktivt og som en attraktiv partner til udviklingen af samarbejdet i dette miljø. Forskningen foregår inden for de to forskningsområder:

- Transportsikkerhed og risiko
- Transportøkonomi og modellering

Transportsikkerhed og risiko er samspejlet mellem trafikant, transportmiddel og infrastruktur. Forskningen har fokus på følgende fænomener/problemer: Unge bilister, trafikisikkerhedsmæssige konsekvenser af et transportsystem med mange ældre, mange cyklister og andre svage trafikantgrupper, hastighedens

betydning for ulykker, anvendelse af sikkerhedsudstyr og IT-udstyrs betydning for trafiksikkerhed, herunder såvel udstyr i transportmidlet som i infrastrukturen.

Forskningsområdet Transportøkonomi og modellering defineres generelt af modsætningen mellem på den ene side transportens betydning for samfundsøkonomien og for den individuelle velfærd i bredere forstand, og på den anden side transportens forbrug af tid, natur og areal, gener i form af ulykker, støj og luftforurening. Forskningen inden for transportøkonomi og modellering er baseret på et helhedssyn, der inddrager begge sider af denne modsætning. Forskningsdelen af aktiviteterne inden for transportøkonomi og modellering organiseres ud fra tre forskningstemaer, et samfundsøkonomisk, et adfærdorienteret og et fremtidsorienteret.

28.2. Vejtrafik

Vejdirektoratets forsknings- og udviklingsaktiviteter ligger primært inden for områderne vejmaterialer, trafiksikkerhed og miljø. Forskningsvirksomheden sigter på at tilvejebringe ny viden til konkrete anvendelser på områder, der er centrale for Vejdirektoratet og øvrige vejbestyrelses virke.

De fleste FoU-aktiviteter er henlagt til Vejteknisk Institut, som udfører forskning om vejmaterialer, blandt andet asfalt, beton til broer og bygværker, ubundne og stabiliserende materialer og isolerings- og beskyttelsesmaterialer, med sigte på at få ny indsigt i deres indflydelse på miljøet, deres bæreevne og overfladeegenskaber, samt deres krav til måle- og prøvningsmetoder. Instituttets udviklingsaktiviteter dækker et bredt felt af metoder og teknikker til praktisk brug med særlig fokus på genbrugsprojekter, tilpasning af nye europæiske laboratorieprøvninger til danske forhold, forebyggelse af sporkøring og nyt udstyr til vejtekniske målinger. Flere af FoU-aktiviteterne støttes af midler fra EU's rammeprogrammer.

Vejdirektoratet udvikler tillige metoder til fremstilling af højkvalitetsbeton til nye broer og bygværker samt til kontrol af tilstande af betonmaterialer i eksisterende bygværker. Desuden sker der en løbende udvikling af edb-systemer til optimering af ressourceforbrug i forbindelse med drift og vedligeholdelse af veje og broer. Æstetisk kvalitet af vejvedligeholdelse, miljøsikker pleje af vejbeplantninger samt trafikafvikling ved reparationsarbejder er andre fokusfelter for udviklingen.

FoU har i relation til trafikantservice og trafikledelse tyngdepunkter i trafiksikkerhed og trafikmiljø, trafikinformatik og vejinformationssystemer.

Udviklingsaktiviteterne vedrørende trafiksikkerhed sigter på at skabe ny indsigt i trafikulykkernes årsager og deres sammenhæng med samspillet mellem trafikanternes adfærd og vejens udformning og udstyr. Miljøprojekterne udvikler nye metoder til analyse og forebyggelse af vejtrafikkens indflydelse på miljøet med særlig sigte på dens støj- og barriereeffekter.

Trafikinformatik er stadig et nyt udviklingsområde, hvor informationsteknologien og telekommunikationsmidler tages i brug for at opnå en både sikrere og mere effektiv afvikling af trafikken. Herved undgås gennemførelse af alle de udbygninger af vejene, som ellers ville være nødvendig for at give den voksende vejtrafik et acceptabelt serviceniveau og for at opnå et forbedret samspil mellem den individuelle og den kollektive trafik. Parallelt hermed foregår en udvikling af nye metoder til bestemmelse af kapacitets- og serviceniveau på alle typer af veje og stier, samt en udvikling af nye trafikmodeller, som kan udnytte et forbedret trafikstatistisk datagrundlag.

Endelig forgår der i Vejdirektoratet nogen forskning og udvikling, der vedrører samfundsøkonomiske konsekvenser af trafikken og dens uønskede følger i form af ulykker og forurening, blandt andet med sigte på at forbedre grundlaget for optimering af ressourceforbruget til både anlæg og drift.

28.3. Luftfart og meteorologi

Flyvesikringstjenesten i Statens Luftfartsværen deltog i 2001 i TEN-T projektet: North European ADS-B Network (NEAN) Update Programme (NUP) fase 1.

Det samlede NUP-projekt har til formål at videreudvikle, teste og evaluere et system, som er baseret på satellitnavigationssystemer (Global Navigation Satellite GNSS), der kan anvendes til trafikovervågning ved positionsbestemmelse, navigations- og landingshjælpemiddel samt for datatransmission mellem luftfartøjer og systemer på jorden.

NUP støttes af EU DG TREN og gennemføres i et konsortium bestående af flere europæiske Air Navigation Service providers heriblandt Flyvesikringstjenesten. Desuden deltager SAS, Lufthansa og Airbus Industrie.

NUP fase 1 blev afsluttet med udgangen af år 2001 og havde til formål at specificere og planlægge en eventuel anvendelse af netværket til ovennævnte formål. Produktet af NUP fase 1 er et omfattende dokumentationsmateriale, der analyserer og beskriver forskellige applikationer, teknologier, radiointerferens problemer etc.

Flyvesikringstjenesten deltager ligeledes i NUP programmets fase 2, der har til formål at validere visse operative applikationer med sigte på certificering af teknologien, procedurer og applikationer.

Flyvesikringstjenesten vil i den forbindelse etablere udstyr for overvågning af flytrafikken over dele af Nordsøen op til FL 195, over begrænsede områder i Grønland samt overvågning af køretøjer i Københavns Lufthavn. Operatører over Nordsøen og i Grønland vil – parallelt med det primære formål – at overvåge trafikken – kunne anvende teknologien til eksempelvis Fleet Management. I Frankrig, Østrig, Belgien og Sverige vil de respektive lande etablere tilsvarende udstyr for validering af forskellige applikationer.

NUP fase 2 er planlagt afsluttet medio 2005 og afsluttes med en Business Case, der bl.a. på baggrund af valideringsprocesserne vurderer anvendelsen af teknologien, også set fra en Cost-Benefit analyse.

Ved *Danmarks Meteorologiske Institut* (DMI) udføres FoU med henblik på at kunne sikre en fyldestgørende kvalitet og et tidssvarende niveau af instituttets produktionsmetoder og ydelser, tilpasset brugernes behov.

FoU udføres inden for alle instituttets faglige aktivitetsområder og er integreret med instituttets operationelle opgavevaretagelse. Mere end halvdelen af instituttets FoU er eksternt finansieret.

En central opgave er udvikling og vedligeholdelse af de numeriske prognosemodeller, der anvendes ved produktionen af vejrudsigter og varsler samt oceanografiske prognoser. Ligeledes benyttes numeriske modeller til at simulere klimaet og dets udvikling som følge af naturlige og menneskeskabte processer.

DMI deltager i internationalt samarbejde om numeriske prognosemodeller samt drivhuseffekt og ozonproblematik gennem bl.a. World Meteorological Organization og EU-kommissionens forskningsprogrammer. DMI deltager endvidere i flere "Satellite Application Facility"-projekter under den europæiske meteorologiske satellitorganisation EUMETSAT.

DMI deltager i den videnskabelige del af ØRSTED-satellitprojektet med henblik på at skaffe viden om virkningerne af Solens magnetiske aktivitet på Jordens omgivelser, miljø og klima. Et andet formål med ØRSTED-satellitten er relateret til udvikling af nye metoder til udnyttelse af signaler fra de globale navigationssatellitter (GPS) til beregning af temperatur og fugtighed i atmosfæren.

DMI deltager løbende i uddannelsen af ph.d.-studerende inden for relevante fagområder. Instituttet har således i 2002 haft 10 ph.d.-studerende fast tilknyttet.

28.4. Havne, kyster og færgetrafik

Kystdirektoratet udfører som den eneste offentlige institution i Danmark analyser og projekter i relation til kystbeskyttelse. For at kunne gøre dette på en kvalificeret måde er det nødvendigt kontinuerligt at udføre FoU med henblik på at udforske de processer i naturen, som udformer kysterne og bestemmer kystudviklingen, samt at forbedre metoderne til den praktiske udførelse af kystbeskyttelsen.

I perioden 2002-2005 gennemføres et FoU program, som indeholder en række projekter med følgende formål:

- At forbedre effektiviteten af den fodring med sand, som udføres for at beskytte kysten,
- At analysere effekten af de forventede klimaændringer på Vestkystens udvikling,
- At kunne forudberegne store pludselige tilsandinger i havneindsejlinger og store lokale erosioner på kysten,
- At udvikle bedre metoder for beregning af digestyrker og projektering af diger.

28.6. Banetrafik

Forsknings- og udviklingsaktiviteter inden for Banestyrelsen vedrører udelukkende udvikling inden for emner med specifik relevans i forhold til jernbaneinfrastruktur og -planlægning. Det drejer sig om udvikling af emner som jernbanekapacitet, sikkerhed, samfundsøkonomiske aspekter i forbindelse med planlægningen af jernbaneinfrastrukturen med videre.

Det kan herunder nævnes, at der i efteråret 2002 er gennemført feasibility-studies af indførelsen af GSM-R (GSM-R er et globalt system for mobiltelefoner tilpasset jernbanen) og ETCS (European Train Control System), der er et delprojekt under ERTMS, hvor det på baggrund af Interoperabilitetsdirektivskravet er et fælles europæisk ATC system under udvikling. Formålet med aktiviteterne er at sikre et fuldstændigt grundlag for det videre arbejde med GSM-R og ETCS i Danmark.

Banestyrelsen forestår tillige en række teknologiudviklingsprojekter, fx et sikringsanlægskoncept, LED-signaler, m.fl.

4. DOKUMENTATION

4.1. Datagrundlag

Det offentlige forskningsbudget er sammensat af bevillinger og forventede forbrug fra 6 forskellige kilder, hvoraf den klart største er bevillingerne fra finansloven. Nedenfor gennemgås, hvorledes dataene fremskaffes fra hver af disse kilder.

4.1.1. Finansloven

Finanslovens bevillinger til forskning og udvikling fremgår ikke umiddelbart af selve finansloven. Der er således ikke defineret en særlig variabel til identifikation af forskningsmidler, endsiige koder til bestemmelse af formål, basis/program og hovedsektor. Det skyldes bl.a., at en del kontis midler er en blanding af midler til forskning og midler til andre formål. Datagrundlaget etableres derfor ved, at der udskrives indberetnings-skemaer for alle de finanslovskonti, der tidligere har indeholdt midler til forskning og udvikling samt indberetningsskemaer for nye konti med forventede forskningsindhold, se bilag E. Disse skemaer udsendes til en kontaktperson i hvert ministerium, der så forestår udfyldelsen af ministeriets skemaer, herunder eventuelle nye konti med forskningsindhold, se liste over kontaktpersoner i tabel 4.8. Ved modtagelsen af skemaerne valideres disse i forhold til finansloven og med sidste års indberetning samt med hensyn til opdelingerne i art, formål, basis/program og hovedsektor. I tvivlstilfælde konfereres med kontaktpersonerne i ministerierne.

I forbindelse med etableringen af forrige års forskningsbudget foretog Analyseinstitut for Forskning en særlig minutiøs validering, hvorved en lang række korrektioner i opdelingerne blev gennemført. Ændringerne kunne i nogle tilfælde kun føres tilbage til 2000, hvorfor der er et databrud mellem 1999 og 2000.

Desværre sløres sammenligningen mellem år 2000 og 2001 af, at der med virkning fra 2001 er indført et nyt princip vedrørende budgettering af tilsagn i finansloven. Fra 2001 udgiftsføres tilsagn om tilskud, herunder tilskud til forskning og udvikling, på tidspunktet for indgåelsen af forpligtelsen, mens det hidtil er sket på udbetalingstidspunktet. Det offentlige forskningsbudget må både af praktiske og reelle grunde følge denne ændring.

4.1.2. EU's rammeprogrammer

Danske virksomheder og institutioner har igennem en årrække modtaget støtte fra EU's rammeprogrammer (det 5. startede i 1999, det 6. starter i 2003). Støtten modtages efter ansøgning og i konkurrence med de øvrige EU-lande, så der er ikke noget "budget for Danmark", men et samlet EU-budget. Fra dette samlede budgettal er det derfor nødvendigt at skønne over den forventede danske andel. Det gøres på følgende måde:

Budget: EU's forskningsbudget, som findes i publikationen *Research and technological development activities of the European Union 2002 Annual report*, marts 2003. Tabel 8A, side 58. I indeværende års budget er ikke angivet tal for 2003, hvorfor oplysningerne er hentet på www.cordis.lu/fp6/budget.htm. Her er angivet udgifterne for det 6. rammeprogram (16270 mio. € ekskl. EURATOM), der gælder i 2003-06, hvorfor 25 procent er anvendt som estimat for 2003 – se dog "fradrag".

- Fradrag: Normalt fratrækkes der 25 procent, som går til administration (ca. 7 procent), EURATOM (ca. 7 procent), de faste Joint Research Committees (ca. 7 procent) og ikke-udbetalte beløb (ca. 4 procent). Da EURATOM i år er fraregnet, fratrækkes kun 18 procent.
- Dansk andel: Fra Analyseinstitut for Forsknings rapport 2000/3, *Dansk udbytte af forsknings-samarbejde i EU*, fås et skøn på Danmarks andel på 3-3,5 procent. Som et forsigtigt skøn fastholdes derfor et skøn på 3 procent, svarende til det skøn, som det tidligere IT- og Forskningsministeriet anvendte i de tidligere publikationer om det offentlige forskningsbudget.
- Kurs: Danmark Nationalbanks DKK/EURO kurs den 24.03.03 (7,4282).

Den forventede EU-bevilling beregnes således:

$$(1) \quad \text{EU - bevilling} = [\text{Budget} \times (1 - \text{Fradrag}) \times \text{Andel}] \times \text{Kurs}$$

dvs. for 2003:

$$(2) \quad [4.067,5 \text{ mio. EURO} \times (1 - 18\%) \times 3\%] \times 7,43 \text{ DKK/EURO} = 743,3 \text{ mio. dkr.}$$

Se nedenstående tabel:

	1999	2000	2001	2002	2003
EU's forskningsbudget (mio. EURO)	3450	3600	3920	4055	4067,5
Fradrag (%)	25%	25%	25%	25%	18%
Andel (%)	3%	3%	3%	3%	3%
Kurs (DKK/EURO)	7,45	7,45	7,45	7,43	7,43
Budgetterede midler (mio. dkr)	576,8	603,5	657,1	677,9	743,3

4.1.3. Nordisk Ministerråd (NMR)

NMR's Sekretariat vurderer, at ca. 33 procent af Nordisk Ministerråds midler anvendes til forsknings- og udviklings-aktiviteter inden for Nordisk Industrifond, Nordisk Forskeruddannelsesakademi, diverse institutioner under NMR og tidsbegrænsede programmer. Den danske andel har indtil 2002 været vurderet til at udgøre knap 25 procent. De nye skøn fra NMR's sekretariat er nærmere på 24 procent.

Det forventede beløb beregnes således som Danmarks forholdsmæssige andel af forsknings-budgettet:

$$(3) \quad \text{Midler} = \text{NMR's forskningsbudget} \times \text{Danmarks andel}$$

dvs. for 2003:

$$(4) \quad 267,7 \text{ mio. dkr.} \times 23,8\% = 63,7 \text{ mio. dkr.}$$

se nedenstående tabel:

	2002	2003	2004
NMR's samlede budget	787,2	811,2	825,0
Forskningsandel	33%	33%	33%
NMR's forskningsbudget	259,8	267,7	272,3
DK's andel af NMR's forskningsbudget	24,6%	23,8%	23,9%
Budgetterede midler	63,9	63,7	65,1

Note: Der er ikke modtaget noget skøn for 2005-06.

4.1.4. Kommuner og Amtskommuner

Der foreligger ikke oplysninger om de kommunale og amtskommunale forskningsbevillinger, så det er nødvendigt med et skøn. Det er kun i forskningsstatistikkerne for det offentlige og for erhvervslivet, at det opgøres, hvor mange midler amter og kommuner tilsammen bruger på forskning og udvikling. Der må derfor tages udgangspunkt i de faktiske forsknings- og udviklingsudgifters forholdsmæssige andel af det samme års amtskommunale og kommunale nettodriftsudgifter, der i år er hentet fra Finansministeriets *Kommunal budgetoversigt*, bilag 4, februar 2003. Da der i 90'erne kun blev indsamlet forskningsstatistik hvert andet år og da 1997-statistikken var mangelfuld på dette punkt, har basis for beregningerne i 1995-2000 været 1995-statistikken. Det viste sig at medførte en overvurdering af den (amts)kommunale forskningsindsats, idet 1995-statistikens tal var særligt høje pga. måden, som Rigshospitalets bevillinger blev overført fra Sundhedsministeriet til Hovedstadens Sygehusfællesskab på i 1995. I år er basis for bevillingsskønnet igen ændret, nu til 2001-statistikken. Oplysningerne om sundhedssektorens finansieringskilder skulle nu være yderligere forbedret – og der fås et skøn, der ligger ca. 40 procent over sidste periodes.

Midlerne beregnes således:

$$(5) \quad \text{Midler} = \text{Nettodriftsudgifter}_{2003} \times \frac{(\text{FoUoffentligt}_{2001} + \text{FoUerhverv}_{2001})}{\text{Nettodriftsudgifter}_{2001}}$$

hvor $\text{Nettodriftsudgifter}_t = \text{Driftsudgifter}_t - \text{Driftsindtægter}_t - \text{Refusioner}_t$

og FoU er forskning og udvikling finansieret af (amts)kommunerne.

Dvs. for 2003:

$$(6) \quad 628,7 \text{ mio. dkr.} = 258.809,0 \text{ mio. dkr.} \times \frac{(559,0 \text{ mio. dkr.} + 7,53 \text{ mio. dkr.})}{233.216,0 \text{ mio. dkr.}}$$

hvor $\text{Nettodriftsudgifter}_{2003} = 369.394 - 75.702 - 34.883 = 258.809 \text{ mio. dkr.}$

	2001	2002	2003
Nettodriftsudgifter (mio. dkr.)	232.065,0	248.138,0	258.809,0
FoU-andel	0,243%	0,243%	0,243%
Budgettede midler (mio. dkr.)	563,9	603,0	628,7

4.1.5. Danmarks Grundforskningsfond

De forventede bevillinger for 2003-2006 er blevet oplyst af fonden selv. I forskningsbudgetterne frem til og med 2000 er budgetterne blevet erstattet af regnskabstal. Denne praksis ophørte fra 2001, idet årets forskningsbudget skal kunne sammenlignes med de foregående års budgetter = intentioner.

4.1.6. VækstFonden

Budgettallene før 2001 var udtryk for det forventede udlån fra VækstFonden, men godt halvdelen af disse lån betales tilbage og kan igen udlånes. Det er derfor kun de forventede tab på udlånene, der kan betegnes som bevillinger til forskning og udvikling. I forskningsbudgettet for 2000 blev konsekvensen af dette taget, sådan at de realiserede tab er blevet indsat for 1993-1999 og en ny beregning indført, så kun det forventede tab angives som forskningsbevilling.

Beregningsmetoden for 2000-01 så således ud:

$$(6) \quad \text{FoU - midler} = \text{samlet budget} \times \text{udnyttelsesgrad} \times \text{danske andel} \times \text{forventet tab}$$

For 2002 og fremefter gælder det imidlertid, at tabet skønnes at være 0 procent pga. en omlægning af VækstFondens strategi mht. udlån af midler til FoU-formål. F&U-midlerne i årene 2003-2006 er derfor budgetteret til at udgøre 0 mio. kr.

4.2. Ressortomlægninger

Der er i årenes løb sket en række ressortomlægninger. Disse ressortomlægninger er i Offentligt Forskningsbudget blevet indregnet med tilbagevirkende kraft. Fra 2001 til 2002 var der grundet regeringsskiftet ultimo 2001 en større ressortomlægning. Ressortomlægningerne i rapporteringsperioden fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 4.1. Ressortomlægninger for områder der vedrører forskning og udvikling, 1995-2003

Institution/Ressort	Tidligere ministerium	Nuværende ministerium
Levnedsmiddelstyrelsen	§16 Sundhedsministeriet 1995-1997	§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri 1998-2003
Energi	§ 23 Miljø- og Energiministeriet 1995-2001	§8 Økonomi- og Erhvervsministeriet 2002-2003
Miljø	§23 Miljø- og Energiministeriet 1995-2001	§23 Miljøministeriet 1994, 2002-2003
Ph.d.-uddannelse Videregående uddannelser	§20 Undervisningsministeriet 1995-1998, 2001 §19 IT- og Forskningsministeriet 1999-2000	§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling 2002-2003
	§20 Undervisningsministeriet 1995-1998, 2001 §19 IT- og Forskningsministeriet 1999-2000	
Odense Universitetsbibliotek	§21 Kulturministeriet 1995-1998 §19 IT- og Forskningsministeriet 1999-2001	§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling 2002-2003
By og bolig	§14 By- og Boligministeriet 1995-2001	§8 Økonomi- og Erhvervsministeriet 2002-2003
Bypolitiske initiativer	§14 By- og Boligministeriet 1995-2001	§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration 2002-2003
Den social indsats på det rummelige arbejdsmarked	§15 Socialministeriet 1998-2001	§17 Beskæftigelsesministeriet 2002-2003
Udmøntning af byudvalgets forslag	§15 Socialministeriet 1995-2000	§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration 2002-2003
Erhverv	§26 Erhvervsministeriet 1995-2001	§8 Økonomi- og Erhvervsministeriet 2002-2003
Kort- og Matrikelstyrelsen	§14 By- og Boligministeriet 1995-2001	§23 Miljøministeriet 2002-2003
Central pulje til udviklings- aktiviteter, læreruddann.	§17 Arbejdsministeriet 1996-2001	§20 Undervisningsministeriet 2002-2003
Sundhed	§16 Sundhedsministeriet 1995-2001	§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet 2002-2003
Teknologi og innovation	§26 Erhvervsministeriet 1995-2001	§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling 2002-2003

4.3. Hovedsektorer

I det offentlige forskningsbudget bruges en opdeling, der hedder hovedsektor. Kontiene er opdelt i 7 modtagende hovedsektorer, nemlig sektorforskningsinstitutioner, universiteter m.v., andre forskningsinstitutioner, forskningsrådene, andre større tilskudspuljer, internationale aktiviteter og en andet-gruppe. Nedenfor er de 7 sektorer beskrevet, og samtidig nævnes de ændringer, der er i år.

4.3.1. Sektorforskningsinstitutioner

I princippet skal samtlige institutioner, der er med i sektorforskningens direktørkollegium (SEDIRK), indgå her. Der er dog tre medlemmer af SEDIRK, der ikke er inkluderet i sektoren. *Statens Skadedyrlaboratorium* har indberettet, at de udfører forskning og udvikling for mindre end 1 mio. kr., hvorfor de ikke medregnes i forskningsbudgettet. *Dansk Bilharziose Laboratorium* er placeret i sektoren *Internationale aktiviteter*, mens *Amternes og Kommunernes Forskningsinstitut* ikke er medtaget, da sektorinddelingen kun vedrører statslige bevillinger.

Der er kun få ændringer i sektoren i forhold til 2003. Den nye sektorforskningsinstitution *Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder*, er opstået ved en sammenlægning af de tidligere sektorforskningsinstitutioner *Center for Freds- og Konfliktforskning*, *Center for Udviklingsforskning* og *Dansk Udenrigspolitisk Institut* samt *Center for Menneskerettigheder*, der hørte under sektoren Andre forskningsinstitutioner. *Center for Regional- og Turisme-forskning* (det tidligere Bornholms Forskningscenter) er nedlagt fra 2003.

Tabel 4.5 viser en samlet oversigt over danske sektorforskningsinstitutioner i perioden 1995-2003.

4.3.2. Universiteter m.v.

Universiteter m.v. omfatter samtlige Universitetslovsinstitutioner, andre højere læreanstalter samt bevillinger til ph.d.-uddannelsen.

4.3.3. Andre forskningsinstitutioner

Sektoren består af forskningsudførende institutioner, der ikke er omfattet af sektorforskningsloven samt ikke-præciserede tilskud til biblioteker, arkiver og museer.

Der er i år ikke tilført nye institutioner til sektoren. Der er dog enkelte ændringer i sektoren i forhold til 2002. Fra i år er *Center for IT-forskning* nedlagt. Samtidig vurderes *Center for Evaluering og Medicinsk Teknologivurdering* samt *Center for Forebyggelse* under Sundhedsstyrelsen ikke at have midler til forskning i år. *Center for Menneskerettigheder* er som tidligere nævnt overført til sektorforskningsinstitutionen *Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder*.

4.3.4. Forskningsrådene

Forskningsrådene forestår uddelingen af bevillingerne i hovedområde §19.41. *Statens Forskningsråd*. Tidligere bestod sektoren også af bevillinger fra §19.17. *Nye Forskningsprogrammer*, men efter aftale med Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling er disse midler nu placeret i *Andre større tilskudspuljer* og *Andet* afhængigt af bevillingens størrelse. Denne ændring er gennemført til og med 2000, da der i forvejen er et databrud mellem 1999 og 2000.

4.3.5. Andre større tilskudspuljer

Tilskudspuljer indeholder finanslovens tilskudsbevillinger til forskning, som ikke bevilges af forskningsrådene, men direkte af ministerierne, dog er 51. *Tilskud til udland* ikke medtaget. I denne sektor indgår kun tilskudspuljer, der i 2003 har en forskningsbevilling på over 25 mio. kr. på hovedkontoniveau, mens de øvrige tilskudsbevillinger indgår i *Andet*, se nedenfor. Det betyder, at tilskudspuljer, der svinger over og under 25 mio. kr. gennem årene vil blive placeret forskelligt, enten i denne sektor eller i sektoren *Andet*. En vurdering af udviklingen i tilskudspuljerne fås derfor bedst ved at lægge de to sektorer sammen.

I tilskudspuljerne indgår også tilskud til direktorater og styrelser. I år indgår således *Banestyrelsen* i de større puljer. Desuden indgår en lang række tilskudspuljer til specifikke formål. Nogle af disse puljer optræder år efter år, mens andre blot er et satsningsområde et enkelt år. I bilag B er dette års større tilskudspuljer vist.

4.3.6. Internationale aktiviteter

Denne sektor indeholder tilskudsbevillinger under

- standardkonto 51. *Tilskud til udland*
- hovedområde: § 19.15. *Internationalt forskningssamarbejde*,
- § 24.33.02.20.54. *Forskellige nationale og internationale forskningsaktiviteter m.v.*
- § 19.74.01.10.53. *Internationale samarbejder m.v.*
- § 6.33.04.11.54. *Forskningsvirksomhed*

Blandt disse konti findes bevillingerne til sektorforskningsinstitutionen *Dansk Bilharziose Laboratorium* samt forskningsinstitutionerne *Frøpatologisk Institut* og *Skovfrøcentret*.

4.3.7. Andet

De mindre tilskudspuljer under 25 mio. kr. er placeret her og omfatter bl.a. tilskuddene til forskningen i *Miljøstyrelsen* og *Skov- og Naturstyrelsen*.

4.4. Forskningsformål

I Offentligt Forskningsbudget anvendes der også en opdeling, der identificerer forskningsformålet. Formålene er defineret i tabel 4.4 (se også bilag C, afsnit 5). Da det har været relevant at sammenligne forskningsmidlerne fordelt på formål mellem en række forskellige lande, har det været nødvendigt med en yderligere kategorisering efter forskningsformål, svarende til EUROSTATs NABS-kategorier, se tabel 4.2.

Tabel 4.2. Oversigt over NABS-kategorier

NABS-kategorier	Nordforsk-kategorier
Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren	13. Udforskning og udnyttelse af jorden
Infrastruktur og fysisk planlægning	04. Transport og telekommunikation 05. Boligforhold og fysisk planlægning
Miljøforurening (bekæmpelse og forebyggelse)	06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse
Beskyttelse og fremme af den menneskelige sundhed	07. Sygdomsbekæmpelse og – forebyggelse
Produktion, distribution, rationel energianvendelse	03. Produktion og fordeling af energi
Landbrugets produktivitet og teknologi	01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri
Industriel produktivitet og teknologi	02. Industri, håndværk & bygge og anlæg
Samfundsforhold (strukturer og relationer)	08. Sociale forhold 09. Kultur, massemedier og fritid 10. Uddannelsesforhold 11. Arbejdsbetingelser 12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning
Udforskning og udnyttelse af rummet	15. Rumforskning
Forskning over universiteternes alm. budgetter	14. Almen videnskabelig udvikling, hovedafs §20.08
Ikke-måltrettet forskning	14. Almen videnskabelig udvikling
Ikke-opdelt forskning	Ingen
Forsvar	16. Forsvar

4.5. Udgiftsart

Af kontonummeret kan udledes en række oplysninger:

- Bevillingsarten i form af det 9. ciffer, se variabelen *art* i tabel 4.4
- Ministeriet, kaldet *ressort* i variabellisten i tabel 4.4, identificeret ved 1.-2. ciffer.
- Standardkonto – med samme variabelnavn – i 9.-10. ciffer, se tabel 4.7.
- Underkonto – med samme variabelnavn – i 7.-8. ciffer angiver delaktivitet eller underformål.

Hovedkontoen er ikke udskilt i en særlig variabel. Fra 2001 er driftsudgifterne udspecificeret på artens standardkonti, se tabel 4.7, hvor de tidligere kun var opdelt i lønninger og andre driftsudgifter.

4.6. Pris/løn-indeks

Til omregning af budgettallene fra 1995-2002 til 2003-priser anvendes det statslige pris- og lønindeks. De anvendte indekser er hentet fra finansministeriets hjemmeside (www.oav.dk) under Økonomi-Administrativ Vejledning i afsnittet Pris- og lønforudsætninger.

Tabel 4.3. Det anvendte pris/løn-indeks og omregning til 2003-priser

År	Pris/løn-indeks	Akkumuleret
1995	1,019	1,226685
1996	1,025	1,203813
1997	1,024	1,174451
1998	1,027	1,146926
1999	1,028	1,116772
2000	1,026	1,086354
2001	1,033	1,058825
2002	1,025	1,025000
2003	-	1,000000

4.7. Database til Offentligt forskningsbudget

Der er leveret 10 datasæt fra Økonomistyrelsen, som dækker årene 1991-2001, og Analyseinstitut for Forskning har nu oparbejdet datasættet for 2002 og 2003. Hvert datasæt består af mellem cirka 600 og 1100 observationer. 2003-datasættet indeholder også oplysninger om budgetoverslagsårene 2004-2006.

Datasættene består af 9 variable:

- Kontonummer
- Budgetår
- Formål
- Basismidler for budgetåret
- Programmidler for budgetåret
- Sektor
- Budgetoverslag for *BO1*, *BO2* og *BO3*.

Ud fra disse variable dannes følgende variable:

- Samlet budget (basismidler+programmidler)
- Art
- Ressort
- Standardkonto
- Underkonto

til brug for de videre analyser. Variablene fremgår af tabel 4.4 nedenfor.

Tabel 4.4. Oversigt over variable til brug for analysen af Offentligt forskningsbudget

Variabelnavn		Værdi/Kommentar
Kontonr	Kontostreng for kontoen	Ned til standardkonto-niveau
Formål	FoU-bevillingens formål - NORDFORSKS opdeling	10=Landbrug, skovbrug, jagt & fiskeri 20=Minedrift, Industri, håndværk, byg+anlæg 30=Produktion og fordelingsenergi 40=Transport og telekommunikation 50=Boligforhold og fysisk planlægning 60=Forureningsbekæmpelse, naturbeskyttelse 70=Sygdomsbekæmpelse og –forebyggelse 80=Socialt forhold 90=Kultur, massemedier, fritid 100=Uddannelsesforhold 110=Arbejdsbetingelser 120=Økonomisk planlægning, off. forvaltning 130=Udforskning og udnyttelse af jorden 140=Almen videnskabelig udvikling i alt 141=Naturvidenskab 142=Teknisk videnskab 143=Sundhedsvidenskab 144=Jordbrugs- og veterinærvidenskab 145=Samfundsvidenskab 146=Humanistisk videnskab 147=FoU, som ikke kan fordeles 150=Rumforskning 160=Forsvar
Basis	Basisbevilling til FoU	Ikke udfyldt for budgetoverslagsårene 2004-2006
Program	Programbevilling til FoU	Ikke udfyldt for budgetoverslagsårene 2004-2006
BO1, BO2, BO3	Basis + program for budgetoverslagsårene	
Art	FoU-bevillinger fordelt på standardkonti	1=drift 2=tilskud 3=drift+tilskud 4=anlæg 7=overførselsudgifter 8=overførselsindtægter
Ressort	Udgifter fordelt på ministerområde	6=Udenrigsministeriet 7=Finansministeriet 8=Økonomi- og Erhvervsministeriet 12=Forsvarsministeriet 15=Socialministeriet 16=Indenrigs- og Sundhedsministeriet 17=Beskæftigelsesministeriet 18=Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration 19=Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling 20=Undervisningsministeriet 21=Kulturministeriet 23=Miljøministeriet 24=Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri 28=Trafikministeriet
Standardkonto	Standardkonto	Værdier for standardkontiene, jf. statens kontoplan
Underkonto	Underkonto	Værdier for underkonti, jf. statens kontoplan
Sektor	FoU-bevillinger fordelt på sektor	1=sektorforskningsinstitutioner 2=universiteter m.v. 3=andre forskningsudførende institutioner 4=forskningsrådene 5=andre større tilskudspuljer 6=internationale aktiviteter 7=andet
År	Finansår	1995-2006

Tabel 4.5. Danske sektorforskningsinstitutioner i perioden 1995-2003⁷

Analyseinstitut for Forskning	1996-2003
Arbejdsmiljøinstituttet	1995-2003
Center for Freds- og Konfliktforskning	1995-2002
Center for Regional- og Turismeforskning	1995-2002
Center for Sprogteknologi	1995-2003
Center for Udviklingsforskning	1995-2002
Danmarks Fiskeriundersøgelse	1995-2003
Danmarks JordbrugsForskning	1997-2003
Danmarks Miljøundersøgelser	1995-2003
Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelser	1995-2003
Danmarks Pædagogiske Institut	1995-1999
Danmarks TransportForskning	2001-2003
Danmarks Veterinærinstitut	2002-2003
Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder	2003
Dansk Rumforskningsinstitut	1995-2003
Dansk Udenrigspolitisk Institut	1995-2002
Forskningscenter RISØ	1995-2003
Forskningscentret for Skov og Landskab	1995-2003
Forsvarets Forskningstjeneste	1995-2003
Fødevedirektoratet	1998-2003
Fødevareøkonomiske Institut	2002-2003
Grønlands Geologiske Undersøgelse	1995
Grønlands Miljøundersøgelse	1995
Institut for Grænseregionsforskning	1995-2003
John F. Kennedy Instituttet	1995-2003
Kort- og Matrikelstyrelsen	1995-2003
Levnedsmiddelstyrelsen	1995-1997
Socialforskningsinstituttet	1995-2003
Statens Byggeforskningsinstitut	1995-2003
Statens Husdyrbrugsforsøg	1995-1996
Statens Institut for Folkesundhed	1995-2003
Statens Jordbrugs- og Fiskeriøkonomiske Institut	1995-2001
Statens Planteavlfsforsøg	1995-1996
Statens Serum Institut	1995-2003
Statens Skadedyrlaboratorium	1995-2003
Statens Veterinære Institut for Virusforskning	1995-2001
Statens Veterinære Serumlaboratorium	1995-2001

---

⁷ Listen indeholder de institutioner, som er medregnet til hovedsektoren *Sektorforskningsinstitutioner*.

Tabel 4.6. Andre forskningsinstitutioner, 2003⁸

Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek
Danmarks Meteorologiske Institut
Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek
Danmarks Statistik
Dansk Folkeminde Samling
Dansk Landbrugsmuseum
Dansk Polar Center
Dansk Sprognævn
Danske Sprog- og Litteraturselskab Det
Den Hirschsprungske Samling
Det Kongelige Bibliotek
Det Økonomiske Råd
DREAM-gruppen
Forskningscenter for Arbejdsmarkeds- og Organisationsstudier
Jagt- og Skovbrugsmuseet
Nationalmuseet
Statens Arkiver
Statens Museum for Kunst
Statens Pædagogiske Forsøgscenter
Statsbiblioteket og Statens Avissamling i Århus
Tøjhusmuseet

---

⁸ Listen indeholder de institutioner, som er medregnet til hovedsektoren *Andre Forskningsinstitutioner* i 2003.

Tabel 4.7. Standardkontoplan for finansloven

Hovedart	Standardkonto
1. Driftsudgifter	11. Lønninger 12. Lønrefusioner 14. Køb af varer og tjenesteydelser 15. Erhvervelse af materiel, netto 16. Leje, vedligeholdelse og skatter 17. Afskrivninger mv. 19. Diverse driftsudgifter
2. Driftsindtægter	21. Salg af varer og tjenesteydelser 25. Kontrol- og tilsynsafgifter 29. Diverse driftsindtægter
3. Anlægsudgifter	31. Byggeri og anlægsproduktion 32. Erhvervelse af anlæg mv.
4. Anlægsindtægter	41. Refusion vedr. anlæg mv. 42. Afhændelse af anlæg mv. 47. Afskrivninger
5. Overførselsudgifter	51. Tilskud til udland mv. 52. Tilskud til personer 53. Tilskud til erhverv 54. Tilskud til anden virksomhed 55. Investeringstilskud mv. 57. Renteudgifter mv. 58. Beregnet forrentning
7. Overførsler mellem offentlige myndigheder	<u>Udgifter:</u> 71. Interne statslige overførselsudgifter 72. Overførsler til kommuner 74. Reserver og budgetregulering 75. Refusionsberettiget købsmoms <u>Indtægter:</u> 76. Interne statslige overførselsindtægter 77. Overførsler fra kommuner 79. Forbrug af videreførte beløb

Tabel 4.8. Kontaktpersoner hos finansieringskilderne, 2003

Finansieringskilde	Kontaktperson
Finansloven	
§6 Udenrigsministeriet	Anne Birgitte Hansen
§7 Finansministeriet	Anne Niebuhr
§8 Økonomi – og Erhvervsministeriet	Anders Jacobsen
§12 Forsvarsministeriet	Forsvarets Forskningstjeneste, Viggo Lemche
§15 Socialministeriet	Anya Manghezi
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	Jakob Preisler
§17 Beskæftigelsesministeriet	Kia Schou-Bertelsen
§ 18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	Agnete Thomassen
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	Peter Egemose Grib
§20 Undervisningsministeriet	Lene Beyer
§21 Kulturministeriet	Katinka Hauxner
§23 Miljøministeriet	Kjeld Jensen
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	Direktoratet for FødevarerErhverv, Vivien Nørgaard
§28 Trafikministeriet	Alice Duvier
Danmarks Grundforskningsfond	Mogens Klostergaard Jensen
Nordisk Ministerråd	Kate Runeberg
Vækstfonden	Jacob Nordstrøm Borup

Bilag A - Tabeller

Tabelloversigt

A-Tabel 1.	Bruttoudgiftsbevilling fordelt på finansieringskilder 1995-2006, mio. kr. i løbende priser.....	82
A-Tabel 2.	Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU i 1995-2006 opdelt på drift/tilskud og anlæg, mio. kr. i løbende priser.....	82
A-Tabel 3a.	Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU i 1995-2006 fordelt på ministerier, mio. kr. i løbende priser.....	83
A-Tabel 3b.	Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU i 1995-2006 fordelt på ministerier, mio. kr. i løbende priser	84
A-Tabel 4a.	Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger til FoU fordelt på ministerier, basis og program i 1995-2003, mio. kr. i løbende priser	88
A-Tabel 4b.	Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger til FoU fordelt på ministerier, basis og program i 1995-2003, mio. kr. i 2002-priser	91
A-Tabel 5a.	Finanslovens bruttobeovillinger til FoU 1995-2006 fordelt på formål (NORDFORSK-kategorier), mio. kr. i løbende priser.....	94
A-Tabel 5b.	Finanslovens FoU-bevillinger til almen videnskabelig udvikling 1995-2006, mio. kr. i løbende priser.....	95
A-Tabel 6.	Finanslovens FoU-midler fordelt på hovedart og art 1995-2006, mio. kr. i løbende priser.....	95
A-Tabel 7a.	Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger til FoU fordelt på hovedsektor, basis og program 1995-2006, mio. kr. i løbende priser	96
A-Tabel 7b.	Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor, basis og program 1995-2006, mio. kr. i 2003-priser	97
A-Tabel 8.	Finanslovens bruttobeovillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor og forskningsformål i 2003, mio. kr.	98
A-Tabel 9.	Finanslovens bruttobeovillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor og -art 1995-2006, mio. kr. i 2003-priser.....	99
A-Tabel 10.	Finanslovens bruttobeovillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor og ministerier 1995-2006, mio. kr. i 2003-priser	103
A-Tabel 11.	Finanslovens bruttobeovillinger til FoU pr. hovedkonto 2003, mio. kr.	107
A-Tabel 12.	Sektorforskningsinstitutioners FoU-bevillinger 2002-2003, mio. kr. i 2003-priser	114

A-Tabel 1. Bruttoudgiftsbevilling fordelt på finansieringskilder 1995-2006, mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Finanslovsbevillinger	6.719,9	7.544,6	8.079,8	8.559,6	8.804,5	8.882,9	9.110,7	9.167,1	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8
Internationale bevillinger	543,4	575,6	637,3	633,6	619,6	665,0	718,5	741,8	807,0	...	...	...
Kommunale og amtskommunale midler	635,0	668,2	697,9	741,5	780,2	386,2	407,4	435,6	628,7	...	...	...
Danmarks Grundforskningsfond	154,5	176,1	200,9	247,7	243,3	264,5	250,0	280,0	255,0	180,0	180,0	180,0
Vækstfonden	107,0	128,0	94,0	86,0	175,0	119,0	69,0	-	-	-	-	-
I alt	8.159,8	9.092,5	9.709,9	10.268,4	10.622,6	10.317,6	10.555,6	10.624,5	10.845,3	...	...	...

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Anm. Tallene for 2004-2006 er budgetoverslag

A-Tabel 2. Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU i 1995-2006 opdelt på drift/tilskud og anlæg, mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Drift og tilskud	6.589,5	7.328,5	7.549,2	8.148,7	8.291,4	8.319,5	8.553,1	8.579,8	8.773,4	8.652,1	8.971,9	6.987,5
Anlæg	130,4	216,1	530,6	410,9	513,1	563,4	557,6	587,3	381,2	342,1	250,8	188,3
Bruttoudgifter i alt	6.719,9	7.544,6	8.079,8	8.559,6	8.804,5	8.882,9	9.110,7	9.167,1	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Anm. Tallene for 2004-2006 er budgetoverslag

A-Tabel 3a. Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU i 1995-2006 fordelt på ministerier, mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
§ 6 Udenrigsministeriet	177,6	181,6	248,3	234,7	249,0	303,6	306,6	288,7	191,1	187,8	183,7	183,7
§ 7 Finansministeriet	...	...	...	...	...	...	...	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	304,6	330,4	248,5	282,7	288,0	290,1	238,0	119,1	159,7	158,0	93,6	83,0
§12 Forsvarsministeriet	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	47,7	49,6	50,9	51,4	51,9	52,4
§15 Socialministeriet	44,1	45,7	50,4	63,9	71,4	82,9	82,5	89,4	89,1	68,9	48,8	43,0
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	208,5	77,8	80,7	141,7	134,2	106,3	104,2	114,4	67,3	65,7	65,0	63,7
§17 Beskæftigelsesministeriet	207,5	284,0	121,0	215,9	230,5	275,7	198,9	171,9	183,6	128,7	110,4	97,8
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8	8,0	7,4	6,9
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	4.199,5	4.901,2	5.382,2	5.580,0	5.725,7	5.534,5	5.921,7	6.256,1	6.586,3	6.728,6	7.143,7	5.176,2
§20 Undervisningsministeriet	165,1	235,3	300,1	295,9	281,9	382,8	473,1	385,6	352,9	221,7	210,5	218,4
§21 Kulturministeriet	342,0	364,8	388,9	436,9	430,6	446,5	439,0	457,2	429,2	440,0	432,5	431,1
§23 Miljøministeriet	294,4	312,0	335,0	356,0	364,9	346,0	354,2	333,2	261,2	214,1	199,9	192,5
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	622,4	673,9	792,9	820,7	867,3	918,1	770,1	770,1	683,8	614,3	603,4	556,9
§28 Trafikministeriet	110,4	94,0	83,9	81,3	86,3	95,6	125,7	110,6	82,1	103,4	68,3	66,6
I alt	6.719,9	7.544,6	8.079,8	8.559,6	8.804,5	8.882,9	9.110,7	9.167,1	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8

Kilde: Analyseinstituttet for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 3b. Finanslovens bruttoudgiftsbevillinger til FoU i 1995-2006 fordelt på ministerier, mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
§ 6 Udenrigsministeriet												
Drift	-	-	-	-	18,4	18,7	24,5	21,3	30,1	29,2	25,1	25,1
Tilskud	177,6	181,6	248,3	234,7	230,6	284,9	282,1	267,4	161,0	158,6	158,6	158,6
Drift og Tilskud	177,6	181,6	248,3	234,7	249,0	303,6	306,6	288,7	191,1	187,8	183,7	183,7
Anlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	177,6	181,6	248,3	234,7	249,0	303,6	306,6	288,7	191,1	187,8	183,7	183,7
§ 7 Finansministeriet												
Drift	...	...	...	...	...	...	...	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
Tilskud	...	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-
Drift og Tilskud	...	...	...	...	...	...	...	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
Anlæg	...	...	...	...	...	...	...	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	...	...	...	...	...	...	...	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet												
Drift	59,4	60,8	56,9	64,6	59,2	56,6	70,5	63,9	52,3	51,5	50,2	44,1
Tilskud	245,2	269,6	191,6	218,1	228,8	233,5	167,5	55,2	107,4	106,5	43,4	38,9
Drift og Tilskud	304,6	330,4	248,5	282,7	288,0	290,1	238,0	119,1	159,7	158,0	93,6	83,0
Anlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	304,6	330,4	248,5	282,7	288,0	290,1	238,0	119,1	159,7	158,0	93,6	83,0
§12 Forsvarsministeriet												
Drift	32,8	33,9	36,1	37,2	38,2	37,0	34,3	35,4	36,2	36,2	36,2	36,2
Tilskud	9,0	9,0	9,8	10,7	11,5	13,4	13,4	14,2	14,7	15,2	15,7	16,2
Drift og Tilskud	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	47,7	49,6	50,9	51,4	51,9	52,4
Anlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	47,7	49,6	50,9	51,4	51,9	52,4

A-Tabel 3b fortsættes...

A-Tablel 3b fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
§15 Socialministeriet												
Drift	33,2	39,7	38,5	43,5	44,7	48,9	52,0	47,8	46,0	44,3	42,7	36,9
Tilskud	10,9	6,0	11,9	20,4	26,7	34,0	30,5	41,6	43,1	24,6	6,1	6,1
Drift og Tilskud	44,1	45,7	50,4	63,9	71,4	82,9	82,5	89,4	89,1	68,9	48,8	43,0
Anlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	44,1	45,7	50,4	63,9	71,4	82,9	82,5	89,4	89,1	68,9	48,8	43,0
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet												
Drift	182,5	52,9	64,2	87,7	80,1	73,4	71,1	74,8	45,6	44,0	43,4	43,1
Tilskud	25,4	24,9	16,5	54,0	54,1	32,9	33,1	39,6	21,7	21,7	21,6	20,6
Drift og Tilskud	207,9	77,8	80,7	141,7	134,2	106,3	104,2	114,4	67,3	65,7	65,0	63,7
Anlæg	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	208,5	77,8	80,7	141,7	134,2	106,3	104,2	114,4	67,3	65,7	65,0	63,7
§17 Beskæftigelsesministeriet												
Drift	44,5	44,2	44,7	64,6	70,1	62,3	54,0	51,4	59,3	56,2	54,7	53,5
Tilskud	163,0	239,8	76,3	151,3	160,4	213,4	144,9	120,5	124,3	72,5	55,7	44,3
Drift og Tilskud	207,5	284,0	121,0	215,9	230,5	275,7	198,9	171,9	183,6	128,7	110,4	97,8
Anlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	207,5	284,0	121,0	215,9	230,5	275,7	198,9	171,9	183,6	128,7	110,4	97,8
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration												
Drift	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8	8,0	7,4	6,9
Drift og Tilskud	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8	8,0	7,4	6,9
Anlæg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8	8,0	7,4	6,9

A-Tablel 3b fortsættes...

A-Tablel 3b fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling												
Drift	2.315,6	2.561,7	2.729,6	3.094,1	3.285,0	3.082,8	3.100,7	2.852,6	3.248,3	3.126,0	3.428,0	2.826,1
Tilskud	1.874,2	2.201,1	2.259,6	2.113,8	2.013,2	1.943,7	2.305,7	2.855,7	2.972,8	3.304,9	3.476,9	2.175,0
Drift og Tilskud	4.189,8	4.762,8	4.989,2	5.207,9	5.298,2	5.026,5	5.406,4	5.708,3	6.221,1	6.430,9	6.904,9	5.001,1
Anlæg	9,7	138,4	393,0	372,1	427,5	508,0	515,3	547,8	365,2	297,7	238,8	175,1
Bruttoudgifter i alt	4.199,5	4.901,2	5.382,2	5.580,0	5.725,7	5.534,5	5.921,7	6.256,1	6.586,3	6.728,6	7.143,7	5.176,2
§ 20 Undervisningsministeriet												
Drift	41,6	39,5	18,4	35,0	36,1	1,3	7,9	6,3	5,0	4,8	4,7	4,6
Tilskud	123,5	192,7	276,0	255,2	243,3	381,5	465,2	379,3	347,9	216,9	205,8	213,8
Drift og Tilskud	165,1	232,2	294,4	290,2	279,4	382,8	473,1	385,6	352,9	221,7	210,5	218,4
Anlæg	-	3,1	5,7	5,7	2,5	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	165,1	235,3	300,1	295,9	281,9	382,8	473,1	385,6	352,9	221,7	210,5	218,4
§21 Kulturministeriet												
Drift	254,7	278,6	286,3	321,4	316,9	303,5	290,0	314,9	309,2	299,2	293,9	292,5
Tilskud	76,0	86,2	47,7	115,5	113,7	143,0	149,0	142,3	120,0	140,8	138,6	138,6
Drift og Tilskud	330,7	364,8	334,0	436,9	430,6	446,5	439,0	457,2	429,2	440,0	432,5	431,1
Anlæg	11,3	-	54,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	342,0	364,8	388,9	436,9	430,6	446,5	439,0	457,2	429,2	440,0	432,5	431,1
§23 Miljøministeriet												
Drift	211,5	244,2	245,5	284,6	294,1	288,3	307,7	306,5	238,1	191,1	177,2	170,3
Tilskud	78,9	64,8	60,5	71,4	64,6	54,7	39,0	20,5	17,2	17,2	17,2	17,2
Drift og Tilskud	290,4	309,0	306,0	356,0	358,7	343,0	346,7	327,0	255,3	208,3	194,4	187,5
Anlæg	4,0	3,0	29,0	-	6,2	3,0	7,5	6,2	5,9	5,8	5,5	5,0
Bruttoudgifter i alt	294,4	312,0	335,0	356,0	364,9	346,0	354,2	333,2	261,2	214,1	199,9	192,5

A-Tablel 3b fortsættes...

A-Tabel 3b fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri												
Drift	149,9	200,5	225,6	216,9	257,8	267,7	321,2	429,3	379,4	356,8	294,5	292,9
Tilskud	408,2	408,9	521,3	581,6	544,8	614,8	427,6	335,4	296,9	252,0	303,4	258,5
Drift og Tilskud	558,1	609,4	746,9	798,5	802,6	882,5	748,8	764,7	676,3	608,8	597,9	551,4
Anlæg	64,3	64,5	46,0	22,2	64,7	35,6	21,3	5,4	7,5	5,5	5,5	5,5
Bruttoudgifter i alt	622,4	673,9	792,9	820,7	867,3	918,1	770,1	770,1	683,8	614,3	603,4	556,9
§28 Trafikministeriet												
Drift	47,8	64,9	59,9	48,9	52,9	57,6	90,6	82,7	79,5	70,3	67,3	63,9
Tilskud	22,1	22,0	22,0	21,5	21,2	21,2	21,6	-	-	-	-	-
Drift og Tilskud	69,9	86,9	81,9	70,4	74,1	78,8	112,2	82,7	79,5	70,3	67,3	63,9
Anlæg	40,5	7,1	2,0	10,9	12,2	16,8	13,5	27,9	2,6	33,1	1,0	2,7
Bruttoudgifter i alt	110,4	94,0	83,9	81,3	86,3	95,6	125,7	110,6	82,1	103,4	68,3	66,6
Bruttoudgifter i alt	6.719,9	7.544,6	8.079,8	8.559,6	8.804,5	8.882,9	9.110,7	9.167,1	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 4a. Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger til FoU fordelt på ministerier, basis og program i 1995-2003, mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
§ 6 Udenrigsministeriet									
Basis	75,0	79,0	126,2	118,6	135,0	181,7	243,3	277,5	130,4
Program	102,6	102,6	122,1	116,1	114,0	121,9	63,3	11,2	60,7
I alt	177,6	181,6	248,3	234,7	249,0	303,6	306,6	288,7	191,1
§ 7 Finansministeriet									
Basis	...	...	...	...	...	...	...	3,5	3,6
Program	...	...	...	...	...	...	...	-	-
I alt	...	...	...	...	...	...	...	3,5	3,6
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet									
Basis	56,9	58,3	51,4	53,9	53,2	49,6	65,5	55,5	45,6
Program	247,7	272,1	197,1	228,8	234,8	240,5	172,5	63,6	114,1
I alt	304,6	330,4	248,5	282,7	288,0	290,1	238,0	119,1	159,7
§12 Forsvarsministeriet									
Basis	32,8	33,9	36,1	37,2	38,2	37,0	34,3	35,4	36,2
Program	9,0	9,0	9,8	10,7	11,5	13,4	13,4	14,2	14,7
I alt	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	47,7	49,6	50,9
§15 Socialministeriet									
Basis	19,1	21,3	22,2	26,3	31,0	41,3	36,2	36,3	38,8
Program	25,0	24,4	28,2	37,6	40,4	41,6	46,3	53,1	50,3
I alt	44,1	45,7	50,4	63,9	71,4	82,9	82,5	89,4	89,1
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet									
Basis	169,8	76,3	78,0	138,9	131,2	103,2	104,2	112,4	58,7
Program	38,1	1,5	2,7	2,8	3,0	3,1	-	2,0	8,6
I alt	207,9	77,8	80,7	141,7	134,2	106,3	104,2	114,4	67,3

A-Tabel 4a fortsættes...

A-Tabel 4a fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
§17 Beskæftigelsesministeriet									
Basis	179,2	50,4	51,9	47,8	55,3	51,8	47,7	57,6	61,2
Program	28,3	233,6	69,1	168,1	175,2	223,9	151,2	114,3	122,4
I alt	207,5	284,0	121,0	215,9	230,5	275,7	198,9	171,9	183,6
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration									
Basis	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Program	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8
I alt	2,0	1,0	2,0	2,0	25,0	50,4	49,0	17,7	13,8
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling									
Basis	2.837,4	3.082,5	3.268,4	3.604,4	3.630,3	3.499,8	3.633,0	3.845,7	4.395,3
Program	1.352,4	1.680,3	1.720,8	1.603,5	1.667,9	1.526,7	1.773,4	1.862,6	1.825,8
I alt	4.189,8	4.762,8	4.989,2	5.207,9	5.298,2	5.026,5	5.406,4	5.708,3	6.221,1
§20 Undervisningsministeriet									
Basis	165,1	208,7	182,5	168,9	173,3	24,6	23,6	-	-
Program	-	23,5	111,9	121,3	106,1	358,2	449,5	385,6	352,9
I alt	165,1	232,2	294,4	290,2	279,4	382,8	473,1	385,6	352,9
§21 Kulturministeriet									
Basis	326,1	352,3	326,5	386,2	385,1	382,5	377,7	391,9	390,7
Program	4,6	12,5	7,5	50,7	45,5	64,0	61,3	65,3	38,5
I alt	330,7	364,8	334,0	436,9	430,6	446,5	439,0	457,2	429,2
§23 Miljøministeriet									
Basis	159,8	153,8	154,0	174,1	167,5	160,2	175,6	174,4	124,5
Program	130,6	155,2	152,0	181,9	191,2	182,8	171,1	152,6	130,8
I alt	290,4	309,0	306,0	356,0	358,7	343,0	346,7	327,0	255,3

A-Tabel 4a fortsættes...

A-Tabel 4a fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri									
Basis	149,9	200,5	225,6	216,9	257,8	267,7	292,1	400,8	352,0
Program	408,2	408,9	521,3	581,6	544,8	614,8	456,7	363,9	324,3
I alt	558,1	609,4	746,9	798,5	802,6	882,5	748,8	764,7	676,3
§28 Trafikministeriet									
Basis	46,6	60,6	60,9	29,1	36,5	33,9	47,7	31,7	27,4
Program	23,3	26,3	21,0	41,3	37,6	44,9	64,5	51,0	52,1
I alt	69,9	86,9	81,9	70,4	74,1	78,8	112,2	82,7	79,5
I alt	6.589,5	7.328,5	7.549,2	8.148,7	8.291,4	8.319,5	8.553,1	8.579,8	8.773,4

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 4b. Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger til FoU fordelt på ministerier, basis og program i 1995-2003, mio. kr. i 2002-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
§ 6 Udenrigsministeriet									
Basis	92,0	95,1	148,2	136,0	150,8	197,4	257,6	284,4	130,4
Program	125,9	123,5	143,4	133,2	127,3	132,4	67,0	11,5	60,7
I alt	217,9	218,6	291,6	269,2	278,1	329,8	324,6	295,9	191,1
§ 7 Finansministeriet									
Basis	...	...	...	...	...	...	...	3,6	3,6
Program	...	...	...	...	...	...	...	-	-
I alt	...	...	...	...	...	...	...	3,6	3,6
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet									
Basis	69,8	70,2	60,4	61,8	59,4	53,9	69,4	56,9	45,6
Program	303,8	327,5	231,5	262,4	262,2	261,3	182,6	65,2	114,1
I alt	373,6	397,7	291,9	324,2	321,6	315,2	262,0	122,1	159,7
§12 Forsvarsministeriet									
Basis	40,2	40,8	42,4	42,7	42,7	40,2	36,3	36,3	36,2
Program	11,1	10,8	11,5	12,2	12,8	14,6	14,2	14,6	14,7
I alt	51,3	51,6	53,9	54,9	55,5	54,8	50,5	50,9	50,9
§15 Socialministeriet									
Basis	23,4	25,6	26,1	30,2	34,6	44,9	38,4	37,2	38,8
Program	30,7	29,4	33,1	43,1	45,1	45,2	49,0	54,4	50,3
I alt	54,1	55,0	59,2	73,3	79,7	90,1	87,4	91,6	89,1
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet									
Basis	208,3	91,9	91,6	159,3	146,5	112,1	110,3	115,2	58,7
Program	46,7	1,8	3,2	3,2	3,4	3,4	-	2,1	8,6
I alt	255,0	93,7	94,8	162,5	149,9	115,5	110,3	117,3	67,3

A-Tabel 4b fortsættes...

A-Tabel 4b fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
§17 Beskæftigelsesministeriet									
Basis	219,8	60,7	61,0	54,8	61,8	56,3	50,5	59,0	61,2
Program	34,7	281,2	81,2	192,8	195,6	243,2	160,1	117,2	122,4
I alt	254,5	341,9	142,1	247,6	257,4	299,5	210,6	176,2	183,6
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration									
Basis	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Program	2,5	1,2	2,3	2,3	27,9	54,8	51,9	18,1	13,8
I alt	2,5	1,2	2,3	2,3	27,9	54,8	51,9	18,1	13,8
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling									
Basis	3.480,6	3.710,7	3.838,6	4.134,0	4.054,2	3.802,0	3.846,7	3.941,8	4.395,3
Program	1.659,0	2.022,8	2.021,0	1.839,1	1.862,7	1.658,5	1.877,7	1.909,2	1.825,8
I alt	5.139,6	5.733,5	5.859,6	5.973,1	5.916,9	5.460,5	5.724,4	5.851,0	6.221,1
§20 Undervisningsministeriet									
Basis	202,5	251,2	214,3	193,7	193,5	26,7	25,0	-	-
Program	-	28,3	131,4	139,1	118,5	389,1	475,9	395,2	352,9
I alt	202,5	279,5	345,7	332,8	312,0	415,8	500,9	395,2	352,9
§21 Kulturministeriet									
Basis	400,0	424,1	383,5	442,9	430,1	415,5	399,9	401,7	390,7
Program	5,7	15,1	8,8	58,2	50,8	69,5	64,9	66,9	38,5
I alt	405,7	439,2	392,3	501,1	480,9	485,0	464,8	468,6	429,2
§23 Miljøministeriet									
Basis	196,0	185,2	180,9	199,7	187,1	174,0	185,9	178,8	124,5
Program	160,2	186,8	178,5	208,6	213,5	198,6	181,2	156,4	130,8
I alt	356,2	372,0	359,4	408,3	400,6	372,6	367,1	335,2	255,3

A-Tabel 4b fortsættes...

A-Tabel 4b fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri									
Basis	183,9	241,4	265,0	248,8	287,9	290,8	309,3	410,8	352,0
Program	500,7	492,2	612,2	667,0	608,4	667,9	483,6	373,0	324,3
I alt	684,6	733,6	877,2	915,8	896,3	958,7	792,9	783,8	676,3
§28 Trafikministeriet									
Basis	57,2	72,9	71,5	33,4	40,8	36,8	50,5	32,5	27,4
Program	28,5	31,7	24,7	47,4	42,0	48,8	68,3	52,3	52,1
I alt	85,7	104,6	96,2	80,8	82,8	85,6	118,8	84,8	79,5
I alt	8.083,2	8.822,1	8.866,2	9.345,9	9.259,6	9.037,9	9.056,2	8.794,3	8.773,4

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 5a. Finanslovens bruttobevillinger til FoU 1995-2006 fordelt på formål (NORDFORSK-kategorier), mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	460,1	526,0	626,1	720,6	787,9	1.100,8	882,5	863,7	774,2	705,6	720,6	673,4
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	777,9	823,6	842,3	859,4	843,5	565,9	769,2	607,3	644,1	607,9	537,9	380,7
03. Produktion og fordeling af energi	151,5	175,6	213,3	173,1	182,2	176,4	197,4	124,7	113,5	115,8	103,0	101,5
04. Transport og telekommunikation	95,5	81,4	68,4	60,5	77,7	84,0	101,6	94,0	64,0	83,8	52,3	49,1
05. Boligforhold og fysisk planlægning	38,6	44,3	54,6	60,8	89,1	78,6	88,2	43,9	51,0	46,5	45,3	44,7
06. Foreningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	294,0	330,0	231,1	313,1	301,7	261,3	236,3	232,7	189,0	167,4	152,5	144,7
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	110,3	124,6	130,7	156,7	157,3	157,8	213,5	219,2	154,6	147,8	122,6	119,6
08. Sociale forhold	36,8	30,3	40,9	55,4	65,6	110,8	104,1	84,8	85,5	60,2	40,9	31,4
09. Kultur, massemedier og fritid	75,1	82,0	113,1	141,9	138,8	125,0	105,6	115,7	80,5	80,5	79,0	78,6
10. Uddannelsesforhold	221,0	257,0	328,8	349,6	336,6	469,3	476,1	404,8	362,9	227,9	216,7	219,7
11. Arbejdsbetingelser	84,5	147,9	156,5	104,6	155,8	199,8	136,0	107,4	171,9	116,1	97,3	90,0
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	165,1	246,1	75,2	156,0	122,7	110,8	107,6	110,7	46,0	45,8	45,0	39,6
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	114,1	101,8	109,5	106,2	113,2	113,6	115,6	105,0	80,6	58,0	55,4	54,7
14. Almen videnskabelig udvikling	3.877,7	4.392,1	4.809,4	5.034,0	5.152,9	5.031,2	5.287,7	5.787,0	6.004,1	6.209,0	6.696,3	4.889,1
15. Rumforskning	175,9	139,0	234,0	219,8	229,8	247,2	240,1	213,3	221,8	207,5	206,0	206,6
16. Forsvar	41,8	42,9	45,9	47,9	49,7	50,4	49,2	52,9	110,9	114,4	51,9	52,4
I alt	6.719,9	7.544,6	8.079,8	8.559,6	8.804,5	8.882,9	9.110,7	9.167,1	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 5b. Finanslovens FoU-bevillinger til almen videnskabelig udvikling 1995-2006, mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
14.1 Naturvidenskab	833,1	902,5	895,5	899,4	867,8	890,1	839,3	1.078,2	1.289,1	1.292,2	1.091,0	888,5
14.2 Teknisk videnskab	552,1	655,0	652,9	581,3	615,4	606,3	569,0	824,0	793,1	782,0	741,8	649,9
14.3 Sundhedsvidenskab	607,1	527,0	580,8	671,7	647,5	595,5	524,6	640,4	781,3	749,7	664,6	570,6
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab	232,0	282,4	362,4	277,1	314,8	300,2	316,9	426,0	418,4	403,5	387,5	341,5
14.5 Samfundsvidenskab	424,8	457,1	486,5	504,7	535,1	569,5	549,7	624,8	688,6	665,2	680,9	543,9
14.6 Humanistisk videnskab	492,6	577,2	597,3	689,3	763,1	703,8	896,4	896,6	888,2	862,8	901,1	894,7
14.7 FoU som ikke kan fordeles	736,0	990,9	1.234,0	1.410,5	1.409,2	1.365,8	1.591,8	1.297,0	1.145,4	1.453,6	2.229,4	1.000,0
Almen videnskabelig udvikling i alt	3.877,7	4.392,1	4.809,4	5.034,0	5.152,9	5.031,2	5.287,7	5.787,0	6.004,1	6.209,0	6.696,3	4.889,1

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 6. Finanslovens FoU-midler fordelt på hovedart og art 1995-2006, mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Driftsudgifter:	3.373,5	3.620,9	3.805,7	4.298,5	4.553,5	4.298,1	4.424,5	4.290,4	4.532,6	4.313,2	4.001,5	3.892,8
Lønninger	1.057,9	1.045,9	892,5	1.181,9	1.393,1	1.154,6	3.269,8	2.929,4	3.103,0	2.933,9	2.736,8	2.663,1
Køb af varer og tjenesteydelser	2.233,8	2.434,7	2.750,6	2.907,3	2.938,9	2.920,8	1.017,7	964,9	971,5	940,7	851,2	825,9
Erhvervelse af materiel, netto	7,7	6,8	8,2	8,7	3,7	7,9	64,3	87,2	103,8	99,8	92,7	90,7
Leje, vedligeholdelse og skatter	4,2	4,0	14,5	4,7	4,3	4,2	53,2	304,9	350,2	334,7	316,9	310,5
Diverse driftsudgifter	69,9	129,5	139,9	195,9	213,5	210,6	19,5	4,0	4,1	4,1	3,9	2,6
Tilskud:	3.216,0	3.707,6	3.743,5	3.850,2	3.737,9	4.021,4	4.128,6	4.289,4	4.240,8	4.338,9	4.470,4	3.094,7
Tilskud til udland mv.	355,0	395,6	535,2	478,6	470,6	554,1	543,4	514,8	508,1	496,3	433,7	435,1
Tilskud til personer	194,3	186,9	208,9	14,1	9,5	233,0	250,7	128,0	4,4	1,9	1,9	1,9
Tilskud til erhverv	825,8	884,3	913,6	1.004,4	962,4	971,5	900,0	758,7	782,9	722,7	649,3	482,4
Tilskud til anden virksomhed	1.840,9	2.240,8	2.085,8	2.353,1	2.295,4	2.262,8	2.434,5	2.887,9	2.945,4	3.118,0	3.385,5	2.175,3
Anlægsudgifter:	130,4	216,1	530,6	410,9	513,1	563,4	557,6	587,3	381,2	342,1	250,8	188,3
I alt	6.719,9	7.544,6	8.079,8	8.559,6	8.804,5	8.882,9	9.110,7	9.167,1	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 7a. Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger til FoU fordelt på hovedsektor, basis og program 1995-2006, mio. kr. i løbende priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Sektorforskningsinstitutioner									
Basis	756,7	842,0	864,9	905,5	940,7	941,2	1.032,8	1.088,6	980,3
Program	71,4	126,1	93,5	115,6	135,9	135,2	176,2	171,3	152,3
I alt	828,1	968,1	958,4	1.021,1	1.076,6	1.076,4	1.209,0	1.259,9	1.132,6
Universiteter mv.									
Basis	2.272,5	2.507,1	2.646,1	2.850,6	2.916,9	2.737,2	2.765,7	3.118,0	3.684,3
Program	158,3	188,2	207,2	216,1	225,8	390,8	546,8	318,5	262,9
I alt	2.430,8	2.695,3	2.853,3	3.066,7	3.142,7	3.128,0	3.312,5	3.436,5	3.947,2
Andre forskningsinstitutioner									
Basis	306,4	329,4	323,3	375,5	356,7	422,9	421,7	434,4	368,6
Program	12,2	26,9	12,2	48,7	50,3	98,5	82,4	62,8	31,4
I alt	318,6	356,3	335,5	424,2	407,0	521,4	504,1	497,2	400,0
Forskningsrådene									
Basis	1,8	2,3	-	-	-	-	-	-	-
Program	868,4	1.069,8	1.017,7	973,6	1.028,6	698,7	713,6	705,5	1.058,7
I alt	870,2	1.072,1	1.017,7	973,6	1.028,6	698,7	713,6	705,5	1.058,7
Andre større tilskudspuljer									
Basis	516,9	351,2	345,1	395,6	397,9	234,9	290,9	291,6	282,6
Program	862,1	1.216,1	1.039,0	1.250,0	1.137,0	1.617,5	1.493,0	1.375,1	1.043,6
I alt	1.379,0	1.567,3	1.384,1	1.645,6	1.534,9	1.852,4	1.783,9	1.666,7	1.326,2
Internationale aktiviteter									
Basis	261,0	254,8	299,8	368,2	381,6	456,2	515,8	437,8	306,3
Program	152,1	157,4	341,4	237,1	212,0	220,3	118,7	157,1	277,6
I alt	413,1	412,2	641,2	605,3	593,6	676,5	634,5	594,9	583,9
Andet									
Basis	102,4	90,8	104,5	106,9	100,6	40,9	54,0	52,3	42,3
Program	247,3	166,4	254,5	305,3	407,4	325,2	341,5	366,8	282,5
I alt	349,7	257,2	359,0	412,2	508,0	366,1	395,5	419,1	324,8
I alt	6.589,5	7.328,5	7.549,2	8.148,7	8.291,4	8.319,5	8.553,1	8.579,8	8.773,4

Kilde: Analyseinstitutt for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 7b. Finanslovens drifts- og tilskudsbevillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor, basis og program 1995-2006, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Sektorforskningsinstitutioner									
Basis	928,2	1.013,6	1.015,8	1.038,5	1.050,5	1.022,5	1.093,5	1.115,8	980,3
Program	87,6	151,8	109,8	132,6	151,8	146,9	186,6	175,6	152,3
I alt	1.015,8	1.165,4	1.125,6	1.171,1	1.202,3	1.169,4	1.280,1	1.291,4	1.132,6
Universiteter mv.									
Basis	2.787,6	3.018,1	3.107,7	3.269,4	3.257,5	2.973,6	2.928,4	3.195,9	3.684,3
Program	194,2	226,6	243,4	247,9	252,2	424,5	579,0	326,5	262,9
I alt	2.981,8	3.244,7	3.351,1	3.517,3	3.509,7	3.398,1	3.507,4	3.522,4	3.947,2
Andre forskningsinstitutioner									
Basis	375,8	396,5	379,7	430,7	398,4	459,4	446,5	445,2	368,6
Program	15,0	32,4	14,3	55,8	56,2	107,0	87,2	64,4	31,4
I alt	390,8	428,9	394,0	486,5	454,6	566,4	533,7	509,6	400,0
Forskningsrådene									
Basis	2,2	2,8	-	-	-	-	-	-	-
Program	1.065,3	1.287,8	1.195,2	1.116,6	1.148,7	759,0	755,6	723,1	1.058,7
I alt	1.067,5	1.290,6	1.195,2	1.116,6	1.148,7	759,0	755,6	723,1	1.058,7
Andre større tilskudspuljer									
Basis	634,1	422,8	405,3	453,7	444,3	255,2	308,0	298,9	282,6
Program	1.057,5	1.463,9	1.220,3	1.433,7	1.269,8	1.757,2	1.580,8	1.409,5	1.043,6
I alt	1.691,6	1.886,7	1.625,6	1.887,4	1.714,1	2.012,4	1.888,8	1.708,4	1.326,2
Internationale aktiviteter									
Basis	320,1	306,7	352,1	422,3	426,1	495,6	546,1	448,8	306,3
Program	186,6	189,5	401,0	271,9	236,8	239,3	125,7	161,0	277,6
I alt	506,7	496,2	753,1	694,2	662,9	734,9	671,8	609,8	583,9
Andet									
Basis	125,6	109,3	122,7	122,6	112,3	44,4	57,2	53,6	42,3
Program	303,4	200,3	298,9	350,2	455,0	353,3	361,6	376,0	282,5
I alt	429,0	309,6	421,6	472,8	567,3	397,7	418,8	429,6	324,8
I alt	8.083,2	8.822,1	8.866,2	9.345,9	9.259,6	9.037,9	9.056,2	8.794,3	8.773,4

Kilde: Analyseinstituttet for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 8. Finanslovens bruttobevillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor og forskningsformål i 2003, mio. kr.

	Sektor- forsknings- institutioner	Universiteter mv.	Andre forsknings- institutioner	Forsknings- rådene	Andre store tilskudsuljer	Internationale aktiviteter	Andet	I alt
01. Land- & skovbrug, jagt og fiskeri	398,0	-	-	-	263,9	94,1	18,2	774,2
02. Industri, håndværk & bygge og anlæg	42,5	10,3	-	-	574,9	4,6	11,8	644,1
03. Produktion og fordeling af energi	83,5	-	-	-	30,0	-	-	113,5
04. Transport og telekommunikation	10,0	-	-	-	25,7	-	28,3	64,0
05. Boligforhold og fysisk planlægning	37,3	4,7	-	-	-	-	9,0	51,0
06. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse	159,4	-	-	-	3,8	1,0	24,8	189,0
07. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse	109,2	-	-	-	-	26,7	18,7	154,6
08. Sociale forhold	29,9	-	-	-	25,5	4,0	26,1	85,5
09. Kultur, massemedier og fritid	-	13,8	66,7	-	-	-	-	80,5
10. Uddannelsesforhold	-	52,3	5,0	-	213,8	-	91,8	362,9
11. Arbejdsbetingelser	76,4	-	-	-	70,0	-	25,5	171,9
12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning	4,3	-	10,3	-	-	3,9	27,5	46,0
13. Udforskning og udnyttelse af jorden	68,1	-	12,4	-	-	-	0,1	80,6
14.1 Naturvidenskab	15,3	877,5	-	232,2	29,3	133,5	1,3	1.289,1
14.2 Teknisk videnskab	13,2	616,6	-	162,0	-	-	1,3	793,1
14.3 Sundhedsvidenskab	-	589,3	-	179,2	-	12,8	-	781,3
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab	-	333,0	-	85,4	-	-	-	418,4
14.5 Samfundsvidenskab	37,2	509,8	28,1	87,1	-	22,2	4,2	688,6
14.6 Humanistisk videnskab	3,8	719,1	51,8	112,3	-	1,2	-	888,2
14.7 FoU som ikke kan fordeles	12,8	558,2	225,7	200,5	89,3	9,9	49,0	1.145,4
15. Rumforskning	26,5	-	-	-	-	195,3	-	221,8
16. Forsvar	36,2	-	-	-	-	74,7	-	110,9
I alt	1.163,6	4.284,6	400,0	1.058,7	1.326,2	583,9	337,6	9.154,6

Kilde: Analyseinstituttet for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tablet 9. Finanslovens bruttobevillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor og -art 1995-2006, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Sektorforskningsinstitutioner												
Lønninger	777,7	883,4	684,2	763,6	795,1	788,2	852,5	863,7	759,6	696,8	637,7	622,5
Køb af varer og tjenester	172,5	146,1	298,4	224,3	195,4	180,0	305,0	303,3	255,8	239,4	214,2	210,9
Erhvervelse af materialer, netto	0,7	-	1,2	1,2	0,9	1,3	25,3	32,9	54,0	51,7	46,0	44,2
Leje, vedligeholdelse og skatter	0,6	-	4,0	3,3	2,8	2,8	45,7	47,4	55,2	53,1	50,7	50,2
Afskrivninger mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diverse driftsudgifter	29,0	86,0	94,0	140,2	164,3	153,0	2,9	2,6	2,8	2,8	2,6	1,3
Tilskud til udland mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til personer	-	8,6	9,2	9,7	9,5	9,2	9,3	6,4	2,5	-	-	-
Tilskud til erhverv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til anden virksomhed	35,3	41,4	34,6	28,8	34,3	34,8	39,4	35,2	2,7	2,7	2,7	2,7
Anlægsudgifter	74,4	113,6	83,6	31,2	75,5	56,1	52,4	20,3	31,0	22,7	12,1	12,1
Bruttoudgifter i alt	1.090,2	1.279,1	1.209,2	1.202,3	1.277,8	1.225,4	1.332,5	1.311,7	1.163,6	1.069,2	966,0	943,9
Universiteter mv.												
Lønninger	59,1	64,2	42,0	289,3	463,9	214,7	2.363,1	1.906,9	2.149,9	2.054,1	1.920,9	1.863,6
Køb af varer og tjenester	2.486,4	2.697,6	2.798,5	2.940,6	2.937,9	2.871,0	656,3	517,0	584,0	557,4	525,9	512,7
Erhvervelse af materialer, netto	-	-	-	1,4	0,5	-	-	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Leje, vedligeholdelse og skatter	-	-	-	-	-	-	-	250,9	282,8	269,7	254,3	248,4
Afskrivninger mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diverse driftsudgifter	-	-	-	4,6	4,2	4,1	0,2	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2
Tilskud til udland mv.	-	-	-	-	1,8	1,8	-	2,2	2,6	2,5	2,5	2,4
Tilskud til personer	177,4	216,5	236,2	6,4	1,1	243,9	256,1	124,0	1,1	1,1	1,1	1,1
Tilskud til erhverv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til anden virksomhed	258,9	266,4	274,3	275,0	100,3	62,6	231,6	719,9	925,4	1.167,9	1.533,5	1.068,1
Anlægsudgifter	-	111,2	452,2	410,0	462,3	533,4	512,8	541,5	337,4	278,5	230,2	166,5
Bruttoudgifter i alt	2.981,8	3.355,9	3.803,2	3.927,3	3.972,0	3.931,5	4.020,1	4.063,9	4.284,6	4.332,6	4.469,8	3.864,2

A-Tablet 9 fortsættes...

A-Tablel 9 fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andre forskningsinstitutioner												
Lønninger	183,0	187,1	196,4	211,5	196,7	215,3	205,0	204,2	170,2	162,4	158,0	157,0
Køb af varer og tjenester	49,4	54,8	57,0	61,1	53,3	65,3	68,4	88,6	49,9	47,3	46,9	46,0
Erhvervelse af materialer, netto	8,2	7,9	8,4	6,8	2,7	0,8	42,8	56,3	49,6	47,9	46,5	46,3
Leje, vedligeholdelse og skatter	1,5	1,7	1,9	2,1	2,0	1,7	10,6	14,1	11,0	10,9	10,9	10,9
Afskrivninger mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diverse driftsudgifter	56,6	68,8	70,3	73,9	69,1	71,7	17,6	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilskud til udland mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til personer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til erhverv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til anden virksomhed	92,1	108,6	60,0	131,2	130,8	211,6	189,4	146,2	119,2	137,8	135,3	135,3
Anlægsudgifter	13,9	-	64,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	404,7	428,9	458,6	486,6	454,5	566,4	533,8	509,6	400,0	406,4	397,7	395,6
Forskningsrådene												
Lønninger	-	1,9	-	-	-	6,1	5,9	2,6	1,0	-	-	-
Køb af varer og tjenester	-	0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervelse af materialer, netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leje, vedligeholdelse og skatter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afskrivninger mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diverse driftsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til udland mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til personer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til erhverv	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til anden virksomhed	1.067,5	1.287,8	1.195,2	1.116,6	1.148,7	753,0	749,7	720,6	1.057,7	1.186,0	1.102,8	493,5
Anlægsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	1.067,5	1.290,6	1.195,2	1.116,6	1.148,7	759,1	755,6	723,2	1.058,7	1.186,0	1.102,8	493,5

A-Tablel 9 fortsættes...

A-Tabel 9 fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andre større tilskudspuljer												
Lønninger	206,7	61,3	50,5	6,0	23,8	1,4	14,8	1,3	12,3	10,0	10,0	10,0
Køb af varer og tjenester	-	-	29,5	48,6	34,4	-	13,4	25,5	30,5	13,1	13,0	13,0
Erhvervelse af materialer, netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leje, vedligeholdelse og skatter	-	-	11,2	-	-	-	-	-	1,2	1,0	1,0	1,0
Afskrivninger mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diverse driftsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til udland mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til personer	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Tilskud til erhverv	916,3	1.029,5	974,0	1.030,9	969,2	951,3	902,9	756,0	764,1	702,6	629,3	466,9
Tilskud til anden virksomhed	568,6	795,9	560,4	801,9	686,7	1.059,7	957,7	924,7	517,3	335,2	849,9	257,6
Anlægsudgifter	50,4	-	-	-	-	-	-	27,1	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	1.742,0	1.886,7	1.625,6	1.887,4	1.714,1	2.012,4	1.888,8	1.735,4	1.326,2	1.062,7	1.54,0	749,3
Internationale aktiviteter												
Lønninger	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Køb af varer og tjenester	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Erhvervelse af materialer, netto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Leje, vedligeholdelse og skatter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afskrivninger mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diverse driftsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til udland mv.	424,4	465,4	606,5	548,9	523,8	600,1	575,4	525,5	505,5	493,8	431,2	432,7
Tilskud til personer	57,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til erhverv	-	-	58,7	48,2	46,9	44,5	4,7	4,2	4,6	4,6	4,6	4,6
Tilskud til anden virksomhed	24,5	30,8	87,9	97,1	92,2	90,3	91,7	80,1	73,8	71,8	67,2	63,3
Anlægsudgifter	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	506,7	496,2	753,1	694,2	662,9	734,9	671,8	609,8	583,9	570,2	503,0	500,6

A-Tabel 9 fortsættes...

A-Tabel 9 fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andet												
Lønninger	71,2	61,3	75,0	85,2	76,3	28,6	20,9	24,0	10,0	10,6	10,2	10,0
Køb af varer og tjenester	31,9	31,6	47,1	59,8	61,1	56,7	34,3	54,5	51,3	83,5	51,2	43,3
Erhvervelse af materialer, netto	0,5	0,2	-	0,7	0,1	6,5	-	-	-	-	-	-
Leje, vedligeholdelse og skatter	3,1	3,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Afskrivninger mv.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Diverse driftsudgifter	0,2	1,1	-	6,1	0,8	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til udland mv.	11,0	10,8	22,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til personer	3,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilskud til erhverv	96,7	35,0	40,3	72,9	58,6	59,5	45,3	17,4	14,2	15,5	15,4	10,9
Tilskud til anden virksomhed	211,2	166,5	237,1	248,1	370,4	246,4	318,3	333,7	249,3	216,6	194,1	154,8
Anlægsudgifter	21,3	35,3	22,9	30,0	35,2	22,6	25,2	13,1	12,8	40,9	8,5	9,7
Bruttoudgifter i alt	450,3	344,9	444,5	502,8	602,5	420,3	444,0	442,7	337,6	367,1	279,4	228,7
I alt	8.243,2	9.082,3	9.489,3	9.817,2	9.832,6	9.650,0	9.646,6	9.396,3	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 10. Finanslovens bruttobevillinger til FoU fordelt på modtagende hovedsektor og ministerier 1995-2006, mio. kr. i 2003-priser

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Sektorforskningsinstitutioner												
Udenrigsministeriet	23,3	24,1	25,5	25,9	35,7	36,0	40,6	36,3	30,1	29,2	25,1	25,1
Finansministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Økonomi- og Erhvervsministeriet	38,9	37,0	35,2	35,3	35,3	33,0	50,3	41,7	40,9	39,1	38,2	37,5
Forsvarsministeriet	40,3	40,8	42,4	42,7	42,7	40,2	36,3	36,3	36,2	36,2	36,2	36,2
Socialministeriet	36,1	43,7	41,5	46,0	46,0	49,3	51,4	49,0	46,0	44,3	42,7	36,9
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	60,8	63,7	61,3	70,6	60,0	57,1	52,5	42,8	45,6	44,0	43,4	43,1
Beskæftigelsesministeriet	51,0	49,5	47,7	50,2	58,3	48,8	52,5	52,5	59,1	56,0	54,5	53,3
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	355,7	449,0	401,4	362,1	343,4	335,9	349,6	293,3	280,7	265,4	247,2	241,9
Undervisningsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kulturministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miljøministeriet	245,0	275,4	293,5	306,3	311,7	296,7	310,7	303,7	228,8	184,5	170,6	163,7
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	239,1	295,9	260,7	263,2	344,7	328,4	362,6	445,6	386,9	362,3	300,0	298,4
Trafikministeriet	-	-	-	-	-	-	26,0	10,6	9,3	8,2	8,1	7,8
Bruttoudgifter i alt	1.090,2	1.279,1	1.209,2	1.202,3	1.277,8	1.225,4	1.332,5	1.311,8	1.163,6	1.069,2	966,0	943,9
Universiteter mv.												
Udenrigsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Økonomi- og Erhvervsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forsvarsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Socialministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskæftigelsesministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	2.909,2	3.274,8	3.746,4	3.852,0	3.894,9	3.869,3	3.924,1	3.967,0	4.166,2	4.197,1	4.334,0	3.721,5
Undervisningsministeriet	25,6	33,5	6,2	6,5	9,6	-	35,9	34,7	50,8	66,6	66,6	73,6
Kulturministeriet	47,0	47,6	50,6	68,8	67,6	62,2	60,1	62,2	67,6	68,9	69,2	69,1
Miljøministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trafikministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	2.981,8	3.355,9	3.803,2	3.927,3	3.972,1	3.931,5	4.020,1	4.063,9	4.284,6	4.332,6	4.469,8	3.864,2

A-Tabel 10 fortsættes...

A-Tabel 10 fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andre forskningsinstitutioner												
Udenrigsministeriet	-	-	-	-	12,2	11,9	17,5	13,5	-	-	-	-
Finansministeriet	-	-	-	-	-	-	-	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6
Økonomi- og Erhvervsministeriet	-	-	-	-	-	19,8	19,0	15,2	4,7	4,4	4,1	3,9
Forsvarsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Socialministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	-	-	-	-	-	33,8	33,7	33,8	-	-	-	-
Beskæftigelsesministeriet	-	-	-	-	-	11,2	2,0	2,1	2,0	-	-	-
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	41,1	47,8	61,1	61,0	39,2	23,1	13,7	14,8	10,7	10,2	10,0	9,7
Undervisningsministeriet	-	-	-	-	-	5,5	7,0	5,1	5,0	4,8	4,7	4,6
Kulturministeriet	363,6	381,1	397,4	425,5	403,1	419,4	401,3	406,4	361,6	371,1	363,3	362,0
Miljøministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trafikministeriet	-	-	-	-	-	41,7	39,5	15,2	12,4	12,3	12,0	11,8
Bruttoudgifter i alt	404,7	428,9	458,5	486,5	454,5	566,4	533,8	509,6	400,0	406,4	397,7	395,6
Forskningsrådene												
Udenrigsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Økonomi- og Erhvervsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forsvarsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Socialministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beskæftigelsesministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	1.067,5	1.290,6	1.195,2	1.116,6	1.148,7	759,0	755,6	723,1	1.058,7	1.186,0	1.102,8	493,5
Undervisningsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kulturministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miljøministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trafikministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	1.067,5	1.290,6	1.195,2	1.116,6	1.148,7	759,0	755,6	723,1	1.058,7	1.186,0	1.102,8	493,5

A-Tabel 10 fortsættes...

A-Tabel 10 fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andre større tilskudspuljer												
Udenrigsministeriet	53,3	54,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Økonomi- og Erhvervsministeriet	276,0	280,9	188,4	207,0	209,5	195,6	111,0	30,7	30,0	30,0	30,0	30,0
Forsvarsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Socialministeriet	-	-	-	-	-	-	-	30,7	25,5	10,2	-	-
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	163,1	-	-	75,1	72,9	-	-	-	-	-	-	-
Beskæftigelsesministeriet	159,5	278,4	78,5	148,8	90,4	176,5	103,7	51,3	70,0	24,4	14,0	14,0
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	-	-	-	-	-	53,2	51,9	-	-	-	-	-
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	398,7	476,3	410,0	617,7	531,0	580,4	803,6	1.030,5	693,5	656,8	1.071,0	357,3
Undervisningsministeriet	136,0	221,3	269,4	199,5	195,6	359,2	390,3	266,3	213,8	90,9	83,0	83,1
Kulturministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miljøministeriet	-	38,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	461,4	477,3	638,8	639,3	586,6	647,5	401,4	298,8	263,9	226,4	282,0	240,9
Trafikministeriet	94,0	59,7	40,5	-	28,1	-	26,9	27,1	29,5	24,0	24,0	24,0
Bruttoudgifter i alt	1.742,0	1.886,7	1.625,6	1.887,4	1.714,1	2.012,4	1.888,8	1.735,4	1.326,2	1.062,7	1.504,0	749,3
Internationale aktiviteter												
Udenrigsministeriet	141,2	139,8	266,1	243,3	230,2	282,0	266,6	246,1	161,0	158,6	158,6	158,6
Finansministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Økonomi- og Erhvervsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	60,0	63,0	-	-
Forsvarsministeriet	-	-	-	12,3	12,8	14,6	14,2	14,6	14,7	15,2	15,7	16,2
Socialministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	7,2	7,2	7,3	7,2	7,3	7,2	7,1	7,3	7,1	7,1	7,1	7,1
Beskæftigelsesministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	319,2	323,5	452,3	377,9	383,7	400,1	347,2	315,3	322,6	309,6	309,1	310,0-
Undervisningsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kulturministeriet	2,6	2,5	2,5	2,4	3,3	3,4	3,4	-	-	-	-	-
Miljøministeriet	24,5	12,0	11,7	33,3	11,2	10,9	-	-	-	-	-	-
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	10,2	10,0	12,0	17,3	14,4	16,8	33,4	26,5	18,5	16,7	12,5	8,7
Trafikministeriet	1,8	1,2	1,2	0,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Bruttoudgifter i alt	506,7	496,2	753,1	694,3	662,9	735,0	671,8	609,8	583,9	570,2	503,0	500,6

A-Tabel 10 fortsættes...

A-Tabel 10 fortsat...

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Andet												
Udenrigsministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Finansministeriet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Økonomi- og Erhvervsministeriet	58,8	79,9	68,3	81,9	76,8	66,8	71,7	34,4	24,1	21,5	21,3	11,6
Forsvarsministeriet	11,0	10,8	11,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Socialministeriet	18,0	11,3	17,7	27,3	33,7	40,8	36,0	11,9	17,6	14,4	6,1	6,1
Indenrigs- og Sundhedsministeriet	24,5	22,8	26,2	9,6	9,7	17,4	17,0	33,3	14,6	14,6	14,5	13,5
Beskæftigelsesministeriet	44,0	14,0	16,0	48,6	108,8	63,0	52,2	70,4	52,5	48,3	41,9	30,5
Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration	2,5	1,2	2,4	2,3	27,9	1,5	-	18,1	13,8	8,0	7,4	6,9
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	60,1	38,0	54,7	12,5	53,4	44,5	76,2	68,6	53,9	103,5	69,6	42,3
Undervisningsministeriet	40,9	28,5	76,8	133,4	109,7	51,2	67,8	89,1	83,3	59,4	56,2	57,1
Kulturministeriet	6,4	8,0	6,2	4,4	6,8	-	-	-	-	-	-	-
Miljøministeriet	91,6	50,1	88,2	68,7	84,7	68,3	64,4	37,8	32,4	29,6	29,3	28,8
Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	52,9	28,0	19,7	21,4	22,8	4,7	18,0	18,5	14,5	8,9	8,9	8,9
Trafikministeriet	39,6	52,3	56,8	92,7	68,2	62,1	40,7	60,6	30,9	58,9	24,2	23,0
Bruttoudgifter i alt	450,3	344,9	444,5	502,8	602,5	420,3	444,0	442,7	337,6	367,1	279,4	228,7
I alt	8.243,2	9.082,3	9.489,3	9.817,2	9.832,6	9.650,0	9.646,6	9.396,3	9.154,6	8.994,2	9.222,7	7.175,8

Kilde: Analyseinstituttet for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tabel 11. Finanslovens bruttobevillinger til FoU pr. hovedkonto 2003, mio. kr.

Ministerium	Hovedkonto	Formål	2002	2003	
§ 6 Udenrigsministeriet	6.11.11	Dansk Center for Menneskerettigheder	13,5	...	
	6.11.12	Center for Freds- og Konfliktforskning	9,5	...	
	6.11.13	Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder	...	30,1	
	6.11.15	Ikke-lovbundne tilskud til internationale formål og institutioner	8,3	...	
	6.22.03	Tilskud til Øvrige organisationer	3,2	2,8	
	6.32.04	Særlig projektbistand	60,5	...	
	6.33.04	Øvrige bilaterale aktiviteter	118,9	78,2	
	6.36.03	International ulandsforskning	82,0	80,0	
	§ 7 Finansministeriet	7.11.01	Departementet (DREAM-gruppen)	3,6	3,6
	§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	8.11.11	Det Økonomiske Råd	3,1	2,6
8.33.01		Erhvervsfremme m.v.	15,5	71,6	
8.41.11		Støtte til nye boligtyper til særligt udsatte grupper	10,5	5,2	
8.43.21		Oplysning og vejledning vedr. byfornyelse og boliger	5,0	4,8	
8.43.22		Forskning, udredning og forsøg vedr. byfornyelse	3,5	2,5	
8.46.01		Statens Byggeforskningsinstitut - By og Byg	41,7	40,9	
8.51.01		Danmarks Statistik	12,1	2,1	
8.62.02		Tilskud til energiforskning	30,8	30,0	
§12 Forsvarsministeriet	12.21.01	Forsvarskommandoen	36,3	36,2	
	12.22.01	Bidrag til NATOs militære driftsbudgetter m.v.	14,6	14,7	
§15 Socialministeriet	15.13.01	Socialforskningsinstituttet	41,6	42,2	
	15.13.02	Center for selvmordsforskning m.v.	...	2,1	
	15.13.11	Omstillingsinitiativer m.v.	2,4	2,0	
	15.13.15	Frivilligt socialt arbejde	2,1	0,7	
	15.13.23	Rammebeløb til handicappede m.v.	1,0	1,0	
	15.13.40	Udvikling af socialt arbejde og brugerinddragelse	...	25,5	
	15.13.44	Bedre kvalitet i den sociale indsats gennem målrettet metodeudvikling og formidling	3,6	...	
	15.64.31	John F. Kennedy Instituttet	7,4	3,8	
	15.64.42	Tilbud til demente og andre svage ældre	1,3	2,8	
	15.75.10	Rammebeløb til projekter på det børne- og familiepoltiske område	30,8	8,0	
	15.75.26	Pulje til socialt udsatte grupper	1,5	...	
	15.75.30	Pulje til ældre- og pensionsområdet	...	1,0	

A-Tabel 11 fortsættes...

A-Tabel 11 fortsat...

Ministerium	Hovedkonto	Formål	2002	2003	
§16 Indenrigs- og Sundhedsministeriet	16.11.11	Sundhedsstyrelsen	33,8	...	
	16.21.02	Sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse	3,2	...	
	16.21.30	Pulje til initiativer til forebyggelse af uønsket graviditet m.v.	2,1	...	
	16.21.45	Pulje til miljømedicinsk forskning	2,3	2,2	
	16.21.46	Forebyggelse af astma hos børn	...	1,0	
	16.33.01	Statens Institut for Folkesundhed	15,1	15,6	
	16.33.07	Forskning i almen praksis	6,2	6,1	
	16.33.31	IARC	7,3	7,1	
	16.35.01	Statens Serum Institut	27,8	30,0	
	16.51.04	Tilskud til MTV- og evalueringsprojekter	9,2	...	
	16.51.05	Tilskud til Rigshospitalet til bioteknologisk forskning	5,3	5,3	
	16.51.70	Pulje til finansiering af miljømedicinsk forskning på kræftområdet	5,1	...	
	§17 Beskæftigelsesministeriet	17.11.03	Forskningsprojekter og arbejdsmarkedspolitisk forsøgsvirksomhed m.v.	8,4	9,0
		17.21.02	Arbejdsmiljøinstituttet	52,5	59,1
17.21.05		Forskning og forsøg på arbejdsmiljøområdet	18,6	17,2	
17.21.06		Arbejdsmiljøhandlingsplan 1999	15,9	28,3	
17.21.07		Arbejdsfastholdelse m.v.	5,9	8,3	
17.21.08		Arbejdsmiljøforskningsfond	...	41,7	
17.47.01		Aktiv arbejdsmarkedspolitik - driftsudgifter m.v.	51,3	14,0	
17.49.21		Forsøgsordninger på beskæftigelsesområdet	20,0	...	
17.49.23		Det rummelige arbejdsmarked m.v.	3,7	6,0	
§18 Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration		18.11.04	Evaluering-, analyse-, forsknings- og oplysningsvirksomhed	3,3	3,2
	18.31.06	Forsøgs og kvalitetsudvikling	2,8	2,6	
	18.32.15	Nedbrydning af barrierer for beskæftigelse af indvandrere og flygtninge	4,0	4,0	
	18.32.16	Virksomhedsrettede forsøgs- og udviklingsaktiviteter for flygtninge, indvandrere og efterkommere	...	2,0	
	18.33.13	Bypolitiske initiativer	4,5	1,0	
	18.34.01	Tilskud vedrørende indvandrere og flygtninge	3,1	0,5	
	18.34.02	Styrkelse af integrations- og repatrieringsindsatsen	0,5	0,5	

A-Tabel 11 fortsættes...

A-Tabel 11 fortsat...

Ministerium	Hovedkonto	Formål	2002	2003
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	19.11.04	IT- og Telesyrelsen	6,4	0,6
	19.11.06	Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger	537,4	326,2
	19.11.08	Statslige anlægsforpligtelser	5,2	4,3
	19.11.10	Generelle reserver og udredninger (universiteter, IT-området, BRIC)	11,3	48,2
	19.11.11	Reserve til nye initiativer, 2002	410,0	...
	19.15.01	Obligatoriske internationale programmer (CERN, ESO, ESA)	214,5	208,5
	19.15.02	Ikke obligatoriske programmer under Den Europæiske Rumorganisation ESA	90,8	104,0
	19.15.03	Internationalt forsknings samarbejde	5,7	5,5
	19.17.03	Strategiske forskningsprogrammer	5,3	...
	19.17.04	Andre programaktiviteter (Forskerparker, innovative universiteter, Nationalmuseet, indlejring)	46,9	15,0
	19.17.05	Forskningens Højhastighedsnet	31,5	23,1
	19.22.01	Københavns Universitet	750,8	865,1
	19.22.02	Københavns Universitet (særlige anlæg)	4,1	11,2
	19.22.05	Aarhus Universitet	568,0	607,0
	19.22.11	Syddansk Universitet	322,5	361,8
	19.22.15	Roskilde Universitetscenter	130,6	132,2
	19.22.17	Aalborg Universitet	288,9	312,9
	19.23.01	Handelshøjskolen i København	140,7	138,5
	19.23.11	Handelshøjskolen i Århus	68,3	68,9
	19.24.05	Danmarks Farmaceutiske Højskole	62,9	73,4
	19.24.09	Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole	324,4	327,0
	19.24.13	IT-Højskolen	36,8	37,4
19.24.17	IT-Vest	15,5	16,0	
19.25.01	Forskellige tilskud til mindre enheder	9,7	9,9	
19.25.02	Danmarks Tekniske Universitet	444,4	443,5	
19.25.05	Fællesbevillinger (universitetsreform, huslejeregulering mv.)	3,1	201,8	
19.25.08	Forsøg og udvikling af videregående uddannelser	5,6	...	
19.25.15	Ph.d.-stipendier i udlandet (Firenze)	2,6	2,5	
19.25.18	Danmarks Pædagogiske Universitet	152,2	150,4	
19.26.02	Forskeruddannelsesrådet	98,4	...	

A-Tabel 11 fortsættes...

A-Tabel 11 fortsat...

Ministerium	Hovedkonto	Formål	2002	2003
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	19.42.01	Forskeruddannelsesrådet	...	60,5
	19.41.02	Lønnede ph.d.'ere under Statens forskningsråd	2,6	1,0
	19.41.10	Forskningsforum	720,6	1.057,7
	19.51.01	Forskningscenter Risø	236,7	222,4
	19.51.02	Forskningscenter Risø (Vindmølleprojekt)	14,8	23,5
	19.55.01	Dansk Rumforskningsinstitut	24,9	23,9
	19.55.03	Dansk Polarcenter	12,2	10,7
	19.55.05	Støtte til Arktisk forskning	14,5	29,5
	19.55.09	Center for Sprogteknologi	3,7	3,8
	19.55.25	Center for IT-forskning	2,6	...
	19.55.35	Analyseinstitut for Forskning	4,8	4,4
	19.55.40	Tilskud til forskningsinstitutioner (Teknologirådet; Institut for Grænseregionsforskning)	23,1	13,6
	19.65.01	Netværksamfundet	11,3	60,9
	19.74.01	Udvikling af kompetence og teknologi m.v.	546,3	579,5

A-Tabel 11 fortsættes...

A-Tabel 11 fortsat...

Ministerium	Hovedkonto	Formål	2002	2003
§20 Undervisningsministeriet	20.29.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. grundskolen	16,1	15,6
	20.29.03	Statens pædagogiske Forsøgscenter	5,1	5,0
	20.29.05	IT, medier og folkeskolen	106,8	104,2
	20.29.10	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. med tilsagnsordning ifm. grundskolen	2,1	2,0
	20.39.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. erhvervsrettede ungdomsuddannelser	66,5	77,0
	20.39.10	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. med tilsagnsordning ifm. erhvervsrettede ungdomsuddannelser	52,0	14,5
	20.49.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. gymnasiale uddannelser	8,5	9,9
	20.49.10	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. med tilsagnsordning ifm. gymnasiale uddannelser	3,8	7,0
	20.59.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. andre ungdomsuddannelser	0,7	0,5
	20.59.10	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. med tilsagnsordning ifm. andre ungdomsuddannelser	0,2	0,5
	20.69.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. videregående uddannelser	21,2	38,0
	20.69.02	Forskningsstilknytning ved CVU'er	13,5	12,8
	20.79.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. folkeoplysning samt voksen-, efter- og videreuddannelse	20,3	23,7
	20.79.02	Central pulje til udviklingsaktiviteter, læreruddannelse m.v.	41,0	...
	20.79.10	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. med tilsagnsordning ifm. folkeoplysning samt voksen-, efter- og videreuddannelse	1,8	1,8
	20.89.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. tværgående og internationale aktiviteter	20,8	32,6
20.89.10	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. med tilsagnsordning ifm. tværgående og internationale aktiviteter	14,8	7,8	

A-Tabel 11 fortsættes...

A-Tabel 11 fortsat...

Ministerium	Hovedkonto	Formål	2002	2003
§21 Kulturministeriet	21.11.23	Forskellige tilskud (Det Danske Sprog- og Litteraturselskab)	4,7	4,2
	21.31.04	Tilskud til folkebiblioteksformål m.v.	20,0	14,8
	21.31.06	Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek	39,2	11,6
	21.31.11	Det Kongelige Bibliotek	83,2	82,7
	21.31.15	Danmarks Natur- og Lægevidenskabelige Bibliotek, Universitetsbibliotek	30,0	29,4
	21.31.17	Statsbiblioteket og statens avissamling i Århus	70,0	65,5
	21.32.01	Statens Arkiver	6,0	6,2
	21.32.05	Dansk Folkemindesamling	2,7	2,9
	21.32.07	Dansk Sprognævn	1,4	1,5
	21.33.11	Nationalmuseet	16,7	16,1
	21.33.15	Tøjhusmuseet	2,2	2,1
	21.33.17	Dansk Landbrugsmuseum	0,1	0,1
	21.33.19	Jagt- og Skovbrugsmuseet	0,1	0,2
	21.33.21	Statens Museum for Kunst	38,1	36,8
	21.33.23	Den Hirschsprungske Samling	0,1	0,1
	21.33.31	Tilskud til museer med almindelig tilskudsordning	42,4	39,9
	21.33.33	Tilskud til museer med særlige tilskudsordninger m.v.	44,0	43,5
	21.33.37	Diverse tilskud (museer)	5,4	4,0
	21.41.07	Arkitektskolen i Aarhus	12,4	12,8
	21.41.08	Kunstakademiets Arkitektskole	13,9	19,3
	21.41.21	Det Kgl. Danske Musikkonservatorium	6,8	6,4
	21.41.22	Det Jyske Musikkonservatorium	3,6	3,3
	21.41.23	Vestjysk Musikkonservatorium	1,7	1,5
	21.41.24	Det Fynske Musikkonservatorium	1,5	1,5
	21.41.25	Nordjysk Musikkonservatorium	0,8	0,8
	21.41.26	Rytmsk Musikkonservatorium	2,1	1,5
21.41.51	Danmarks Biblioteksskole	18,6	18,6	
21.42.55	Uddannelsespulje (omstilling)	0,8	1,9	

A-Tabel 11 fortsættes...

A-Tablet 11 fortsat...

Ministerium	Hovedkonto	Formål	2002	2003
§23 Miljøministeriet	23.21.01	Miljøstyrelsen	3,1	1,0
	23.23.11	Renere produkter m.v.	6,4	5,9
	23.24.31	Aktiviteter vedrørende bekæmpelsesmidler	15,4	13,7
	23.31.01	Danmarks Miljøundersøgelser	141,8	90,1
	23.41.01	Forskningscentret for Skov & Landskab	63,1	66,2
	23.51.01	Skov- og Naturstyrelsen	8,9	7,8
	23.55.05	Produktudvikling af skovbrugsprodukter	4,1	4,0
	23.61.01	Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse	87,7	63,8
	23.91.01	Kort- og Matrikelstyrelsen	11,1	8,7
	24.23.17	Innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren	183,2	159,2
	24.32.01	Fødevarerektoratet	72,8	66,6
24.32.25	Danmarks Veterinærinstitut	105,4	59,8	
24.33.02	Tilskud til fødevarer- og jordbrugsforskning	142,2	123,2	
24.33.03	Danmarks JordbrugsForskning	199,3	195,6	
24.33.04	Anlægsprogram (Danmarks JordbrugsForskning)	5,5	7,5	
24.33.13	Fødevarerøkonomisk Institut	13,4	10,0	
24.38.10	Danmarks Fiskeriundersøgelser	49,2	47,4	
24.38.60	Øvrige forskningstilskud vedrørende fiskerisektoren	18,5	14,5	
§28 Trafikministeriet	28.11.75	Danmarks TransportForskning	10,6	9,3
	28.21.10	Tværgående vejsektoropgaver, overordnet styring og samordning	16,9	14,2
	28.21.40	Trafik (Vejdirektoratet)	5,6	5,0
	28.32.01	Danmarks Meteorologiske Institut	15,2	12,4
	28.33.01	Luftrafiktjeneste Danmark	8,7	5,5
	28.33.03	Luftrafiktjeneste Grønland	4,4	3,6
	28.42.03	Kystbeskyttelse, havne m.v.	1,5	2,6
	28.63.01	Banestyrelsen	23,4	29,5
	28.63.02	Banestyrelsen (anlæg)	27,1	-
	I alt		9.396,3	9.154,6

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

A-Tablet 12. Sektorforskningsinstitutioners FoU-bevillinger 2002-2003, mio. kr. i 2003-priser

	2002	2003	Ændring i pct. 2002-03
Center for Freds- og Konfliktforskning	9,5	.	.
Dansk Udenrigspolitisk Institut	8,3	.	.
Center for internationale studier og menneskerettigheder	.	30,1	.
Center for udviklingsforskning	18,5	.	.
Statens Byggeforskningsinstitut	41,7	40,9	-1,9
Forsvarskommandoen	36,3	36,2	-0,3
Socialforskningsinstituttet	41,6	42,2	1,4
John F. Kennedy Instituttet	7,4	3,8	-48,6
Statens Institut for Folkesundhed	15,1	15,6	3,3
Statens Serum Institut	27,8	30,0	7,9
Arbejds miljøinstituttet	52,5	59,1	12,6
Forskningscenteret Risø	251,4	245,9	-2,2
Dansk Rumforskningsinstitut	24,9	23,9	-4,0
Center for Sprogteknologi	3,7	3,8	2,7
Analyseinstitut for Forskning	4,8	4,4	-8,3
Bornholms Forskningscenter	5,6	.	.
Institut for Grænseregionsforskning	2,8	2,7	-3,6
Danmarks Miljøundersøgelser	141,8	90,1	-36,5
Forskningscenteret for Skov og Landskab	63,1	66,2	4,9
Danmarks og Grønlands Geologiske undersøgelser	87,7	63,8	-27,3
Kort- og Matrikelstyrelsen	11,1	8,7	-21,6
Fødevarer direktoratet	72,8	66,6	-8,5
Danmarks Veterinærinstitut	105,4	59,8	-43,3
Fødevarer økonomiske Institut	13,4	10,0	-25,4
Danmarks Fiskeriundersøgelser	49,2	47,4	-3,7
Danmarks Jordbrugsforskning	204,8	203,1	-0,8
Danmarks Sportforskning	10,6	9,3	-12,3
I alt	1.311,7	1.163,6	-11,3

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsbevillinger

Bilag B - Tilskudspuljer

Ministerium	Hovedkonto	Formål	I alt
§ 8 Økonomi- og Erhvervsministeriet	8.62.02	Tilskud til energiforskning	30,0
§15 Socialministeriet	15.13.40	Udvikling af socialt arbejde og brugerinddragelse	25,5
§17 Beskæftigelsesministeriet	17.21.06	Arbejds miljøhandlingsplan 1999	28,3
	17.21.08	Arbejds miljøforskningsfond	41,7
§19 Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	19.11.10	Generelle reserver og udredninger	28,2
	19.11.79	Reserver og budgetregulering	0,0
	19.55.05	Støtte til Arktisk forskning	29,5
	19.65.01	Netværkssamfundet	60,9
	19.74.01	Udvikling af kompetence og teknologi m.v.	574,9
§20 Undervisningsministeriet	20.29.05	IT, medier og folkeskolen	104,2
	20.39.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. erhvervsrettede ungdomsuddannelser	77,0
	20.89.01	Forsøgs- og udviklingsarbejde m.v. uden tilsagnsordning ifm. tværgående og internat. aktiviteter	32,6
§24 Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri	24.23.17	Innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren	159,2
	24.33.02	Tilskud til fødevarer- og jordbrugsforskning	104,7
§28 Trafikministeriet	28.63.01	Banestyrelsen	29,5
I alt			1.326,2

Kilde: Analyseinstitut for Forsknings database over offentlige forskningsmidler.

Bilag C - Vejledning

VEJLEDNING
vedr.
OFFENTLIGT FORSKNINGSBUDGET
2003

1. INDLEDNING.....	118
2. OPGØRELSE AF FOU-BEVILLINGER.....	118
3. FoU-KONTI.....	119
4. FoU-BEVILLINGER.....	121
5. FORSKNINGSFORMÅL.....	122
6. DRIFTSUDGIFTER OG DRIFTSTILSKUD.....	124
7. ANLÆGSBEVILLINGER.....	125
8. OVERFØRSLER.....	125
9. BESKRIVENDE TEKST.....	125

1. INDLEDNING

Formålet med Offentligt Forskningsbudget er at tilvejebringe et overblik over de offentlige midler, der er budgetteret til forskning og udviklingsarbejde (i det efterfølgende forkortet til FoU).

Offentligt Forskningsbudget består af henholdsvis:

- 1) Finanslovsbevillinger
- 2) Internationale FoU-midler
- 3) Midler fra Danmarks Grundforskningsfond
- 4) Kommunale og amtskommunale FoU-bevillinger
- 5) Midler fra VækstFonden

Data vedrørende punkterne 2 - 5 indhentes fra de pågældende administrative organer.

Denne vejledning beskriver, hvorledes data vedrørende punkt 1 indsamles. **Finanslovsbevillinger til forskning**, det vil sige det statslige forskningsbudget, opgøres på basis af en rapport fra Undervisningsministeriets arbejdsgruppe vedrørende finanslovens FoU-aktiviteter, afgivet den 1. november 1984. Senere ændringer, bl.a. som følge af introduktionen af den nye kontoplan i 1991, er foretaget af den daværende tværministerielle referencegruppe for et informativt statsligt forskningsbudget.

Oplysninger vedrørende de statslige FoU-bevillinger har karakter af budgetoplysninger, der i sig selv hverken hjemler afholdelse af udgifter eller begrænser de disponerende myndigheders bevillingsanvendelse.

Indberetningen til det statslige forskningsbudget sker på følgende måde:

For hver standardkonto med FoU-indhold udfylder den centrale bevillingshaver et skema, hvor FoU-andelen af bevillingen oplyses. FoU-beløbet fordeles herefter på forskningsformål. Formålsinddelingen svarer til Nordforsk-klassifikationen omfattende i alt 16 grupper, se afsnit 5.

For driftsudgifts- og driftstilskudskonti opsplittes endvidere efter styringstype: basis- eller programbevilling. Basisbevillinger har til formål at sikre den løbende gennemførelse af kontinuerlige forskningsaktiviteter, mens programbevillinger typisk er knyttet til et konkret forskningsprogram eller -projekt og er tidsmæssigt begrænsede.

En nærmere beskrivelse findes i det følgende.

2. OPGØRELSE AF FOU-BEVILLINGER

Det statslige forskningsbudget omfatter de standardkonti på finansloven, der indeholder finansiering af FoU. Af denne grund følger det statslige forskningsbudget finanslovens bevillingssystematik, der ved et eksempel kort kan beskrives således:

Ministerområde:	§ 19. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling
Hovedområde:	19.5. Forskningsinstitutioner
Aktivitetsområde:	19.55. Særlige Forskningsinstitutioner
Hovedkonto:	19.55.01. Dansk Rumforskningsinstitut
Underkonto:	19.55.01.10. Almindelig virksomhed
Standardkonto:	19.55.01.10.11. Lønninger

Det statslige forskningsbudget er baseret på oplysninger fra ministerierne, som inden for deres ansvarsområde skal:

- Finde alle standardkonti med FoU-indhold (FoU-konti), se afsnit 3.
- Skønne det beløb af Finanslovsbevillingen, der går til FoU, se afsnit 4.
- Fordele FoU-beløbet på forskningsformål, se afsnit 5.

Der skal således udelukkende tages udgangspunkt i de bevillinger, der optræder på det enkelte ministeriums finanslov.

FoU-bevillinger indrapporteres til Analyseinstitut for Forskning på standardkontoniveau (dvs. ikke på hovedkonto- eller underkontoniveau). Indrapporteringen foregår på tre typer skemaer til henholdsvis:

- 1) Driftsudgifter og tilskud (se afsnit 6).
- 2) Anlægsbevillinger (se afsnit 7).
- 3) Overførsler (se afsnit 8).

Der fremsendes både fortrykte og blanke skemaer. De fortrykte skemaer tager udgangspunkt i de FoU-bevillinger, der blev indrapporteret i 2002 eller blev identificeret i forbindelse med opstillingen af det foreløbige forskningsbudget 2003. Disse skemaer er fortrykt med kontonummer, kontonavn, ministeriets navn samt det indberettede FoU-beløb for 2002. Skemaerne i år desuden fortrykt med:

- Kontoens sektor.
- Kontoens samlede FoU-andel (beregnet som FoU-indberetningen 2002 sat i forhold til Finanslovsbevilling for 2002).
- Kontoens samlede FoU-indberetning for 2002 procentvis fordelt på formålene.
- Kontoens Finanslovsbevilling og budgetoverslag for 2002-2006.

Vurderingen af forskningsindholdet i de enkelte konti indebærer en række skøn. Disse må ske ud fra intentionerne hos den centrale bevillingshaver, dvs. normalt ministeriets intentioner. Ved tvivlsspørgsmål kan der søges supplerende vejledning hos Analyseinstitut for Forskning.

3. FoU-KONTI

En FoU-konto er en **standardkonto**, som indeholder finansiering af FoU.

Ifølge OECD defineres FoU som:

Forskning og udvikling omfatter skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden, samt udnyttelsen af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder.

FoU-begrebet omfatter forskning inden for teknik, naturvidenskab, sundhed, jordbrugs- og veterinærområdet samt kendskabet til mennesket, kulturen og samfundet. Det betyder, at f.eks. forskning og udvikling i forbindelse med administration, økonomisk planlægning, systemanalyser etc. skal medtages i opgørelserne.

I det følgende gives en række definitioner og eksempler med henblik på at lette afgrænsningen af hvilke aktiviteter, der skal **medregnes til FoU**:

a) Undervisning

Undervisning medregnes ikke, med undtagelse af forskeruddannelse, som er integreret i et forskningsprojekt.

b) Videnskabelig og teknisk information

Videnskabelig og teknisk information medregnes ikke, med undtagelse af information til anvendelse ved FoU-virksomhed samt den første rapport af et forskningsresultat fra FoU-virksomheden.

c) Almen dataindsamling

Dataindsamling foretaget med henblik på et FoU-projekt skal medregnes, medens dataindsamling foretaget med henblik på almene formål ikke skal medregnes.

d) Prøvning og standardisering

Prøvning med henblik på at opfylde nationale standarder, rutinetestning og analyse af materialer, produkter m.v. skal ikke medregnes, medmindre aktiviteten udføres udelukkende eller primært med henblik på et FoU-projekt.

e) Projektering

Projektering ved hjælp af eksisterende teknikker skal ikke medregnes, medmindre den udføres som del af en FoU-virksomhed.

f) Avanceret lægelig behandling

Rutineundersøgelser og normal anvendelse af speciallægeviden skal ikke medregnes. Avanceret lægelig behandling, fx. på universitetshospitaler, kan indeholde FoU.

g) Patent- og licensarbejde

Administrativt og juridisk arbejde forbundet med patenter og licenser medtages ikke. Dog medtages patentarbejde, som er direkte tilknyttet et FoU-projekt.

h) Udredningsarbejde

Analyse og evaluering af eksisterende programmer samt indsamling og sammenstilling af eksisterende viden medtages ikke.

Af hensyn til afgrænsningen af det **udviklingsarbejde**, som medregnes til FoU over for andre aktiviteter, gengives her definitionerne på grundforskning, anvendt forskning og udviklingsarbejde. Opdelingen anvendes ikke selvstændigt i forskningsbudgettet.

Grundforskning:	Virksomhed af original karakter med henblik på at hverve ny viden og indsigt uden primært sigte på bestemte praktiske mål eller anvendelser.
Anvendt forskning:	Virksomhed af original karakter med henblik på at erhverve ny viden og indsigt - først og fremmest med sigte på bestemte praktiske mål og anvendelser.
Udviklingsarbejde:	Anvendelse af viden med henblik på at fremstille nye materialer, produkter, processer, metoder, systemer eller tjenester eller at forbedre sådanne som eksisterer.

Afgørende for, om en aktivitet medregnes til FoU, er **nyhedselementet**.

For at lette indberetningen skal indtægtsdækket og tilskudsfinansieret virksomhed ikke indrapporteres, da disse midler for at undgå dobbelttælling ikke medtages i det statslige forskningsbudget. Dvs. bevillinger til FoU, der i finansloven optræder på underkonti 90, 95 eller 97 skal **ikke** indrapporteres.

4. FoU-BEVILLINGER

Efter identifikation af standardkonti med et FoU-indhold skal beløbet, der vedrører FoU-aktiviteter, findes. Som i de foregående år indrapporteres kun de FoU-konti, hvor FoU-beløbet udgør mindst 1 mio. kr. - dog er det som følge af kontoplanen fra 1991 summen af en underkontos standardkonti, der mindst skal udgøre 1 mio. kr. FoU-beløbet omfatter:

- **Direkte udgifter**, dvs. udgifter, som er direkte relateret til FoU-aktiviteter (typisk løn, materialer og apparatur).
- **Indirekte udgifter**, dvs. fællesudgifter, som ikke direkte kan relateres til FoU-aktiviteter, men som er nødvendige for forskningens gennemførelse (f.eks. varme, rengøring, biblioteksarbejde, EDB-faciliteter, administration m.v.).

Nogle standardkonti er rene forskningskonti. Da både direkte og indirekte FoU-bevillinger skal medregnes, jf. ovenfor, er FoU-beløbet hele bevillingen.

Andre standardkonti omfatter også bevillinger til andet end FoU-aktiviteter (blandede konti). I disse tilfælde må der på grundlag af intentionerne hos den centrale bevillingshaver ske en fordeling af det samlede beløb i bevillinger til FoU-aktiviteter og bevillinger til andre aktiviteter. Fremgangsmåden ved denne fordeling vil være forskellig for de enkelte standardkonti afhængig af bl.a. den måde, hvorpå kontoen budgetteres. Som hjælperedskab kan eventuelt benyttes regnskaber og budgetter fra de udførende institutioner.

For driftsudgiftskonti, hvor en institution udfører andre primære aktiviteter end forskning som f.eks. undervisning, kan beregningen af FoU-beløbet eksempelvis gøres således:

1. Finde de direkte FoU-udgifter.
2. Finde de direkte udgifter til andre primære aktiviteter.
3. Finde FoU-andelen af de indirekte udgifter ved hjælp af en fordelingsnøgle baseret på forholdet mellem de direkte udgifter, dvs. forholdet mellem (1) og (2). (Denne fordelingsnøgle bør naturligvis ikke anvendes, hvis man har konkrete opgørelser, der viser, at fordelingen bør være anderledes).

Det er væsentligt, at en beregningsmæssig fordeling af en standardkonto er baseret på et så specificeret grundlag som praktisk muligt. For at sikre kontinuitet og sammenlignelighed anbefales det at opretholde beregningsgrundlaget for hver FoU-konto med henblik på indrapportering til forskningsbudgettet i de følgende år. Udviklingstendensen bør være lige så velunderbygget som størrelsen af det enkelte års FoU-bevilling.

Udgifterne skal tjekkes med finansloven for 2003. De budgetterede udgifter til FoU på de enkelte standardkonti må **ikke** overstige beløbet på finansloven.

5. FORSKNINGSMÅL

Fordelingen på forskningsformål skal ske ud fra intentionerne hos den centrale bevillingshaver. Hvis et beløb tjener flere formål, må der ske en fordeling af beløbet.

Der anvendes Nordforsks 16-punkts klassifikation. Denne klassifikation benyttes i den danske forskningsstatistik som grundlag for indberetninger til OECD, EU og i nordisk regi. Forskningsformålene fordeles på følgende 16 punkter:

1. Landbrug, skovbrug, jagt og fiskeri

FoU med henblik på disse aktiviteter, inklusive relevant forskning i forbindelse med kemiske produkter og mekanisering. FoU i forbindelse med forarbejdning af landbrugs- og fiskeriprodukter m.v. medtages ikke, men anføres under formål 2.

2. Minedrift, industri og håndværk, bygge- og anlægsvirksomhed og andre erhverv

FoU, hvis formål er at bidrage til den industrielle udvikling, dvs. finde frem til, udvikle og markedsføre industriprodukter, rationalisere produktionen etc. Desuden medtages FoU i relation til udvinding af mineraler, olie og gas, men **ikke** prospektering, der anføres under formål 13. Endvidere FoU med relation til handel, bank- og forsikringsvæsen, hotel- og restaurationsdrift, etc.

3. Produktion og fordeling af energi

Alle FoU-aktiviteter med relation til produktion og distribution af alle energiformer, herunder vand. FoU vedrørende fremtidigt energibehov og FoU vedrørende energibesparelser og energikilder medtages. Atomenergi indgår, hvorimod FoU vedrørende fremdriftsmidler for befordringsmidler og raketter **ikke** indgår, men anføres under formål 4 eller 15.

4. Transport og telekommunikation

FoU med henblik på bedre og mere sikre transportsystemer - bortset fra FoU i forbindelse med samlet fysisk planlægning (formål 5). Desuden FoU med henblik på telekommunikation. FoU inden for disse områder udført ved hjælp af satellitter medtages under rumforskning (formål 15).

5. Boligforhold og fysisk planlægning

FoU med henblik på en samlet planlægning af by- og landområder, bedre boligforhold og fællesfaciliteter. FoU vedrørende by-, regions- og landsplanlægning samt den overordnede trafikplanlægning indgår således.

6. Forureningsbekæmpelse og naturbeskyttelse

FoU vedrørende forureningskilder, årsager til forurening samt virkningerne på miljøet. FoU vedrørende luft-, vand-, jord- og støjforurening, fast affald og stråling.

FoU, der gennemføres inden for bestemte sektorer med henblik på nedbringelse eller ophør af den forurening, disse sektorer forårsager, medtages **ikke**, men henføres til de relevante områder (fx landbrug, industri og energi). FoU vedrørende sundhedsmæssige følger af forurening medtages **ikke**, men anføres under formål 7.

7. Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse

FoU-programmer med henblik på beskyttelse og forbedring af den menneskelige sundhed. Den omfatter FoU angående fødevarerhygiejne og ernæring samt FoU vedrørende stråling i medicinsk øjemed, biokemisk ingeniørvirksomhed, medicinsk information, rationalisering af behandlingsmetoder samt farmakologi (inklusive medicin og opdrætning af forsøgsdyr). Desuden medtages FoU vedrørende epidemiologi og narkotikamisbrug.

8. Sociale forhold

FoU vedrørende sociale relationer, familiespørgsmål, offentlig forsorg, sociale sikringsordninger, revalidering, ligestilling etc.

9. Kultur, massemedier og fritid

FoU i forbindelse med forskellige kulturelle aktiviteter. Desuden FoU vedrørende massemedier (TV, radio, dags- og ugepressen etc.) samt fritidsaktiviteter som sport, hobby og rekreation.

10. Uddannelsesforhold

FoU vedrørende undervisning og uddannelse.

11. Arbejdsbetingelser

FoU vedrørende arbejdssygdomme og arbejdsmiljø.

12. Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning

FoU vedrørende økonomisk politik, konjunkturvurderinger, arbejdsmarkeds- og beskæftigelsesproblemer samt regionaludvikling. Desuden FoU med henblik på varekvalitet, -prøvning og -kontrol samt andre forbrugerspørgsmål.

Endvidere FoU med direkte tilknytning til og betydning for den offentlige forvaltning, men som ikke umiddelbart kan henføres til nogen af de forrige grupper, fx almen statistik, politi og retsvæsen, freds- og konfliktforskning. Desuden FoU vedrørende organiseringen af den offentlige virksomhed, herunder rationaliserings-foranstaltninger.

13. Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren

FoU vedrørende naturressourcer inkl. geologiske undersøgelser vedr. mineraler, olie, gas etc., hvorimod FoU vedrørende jordbrugs- og fiskerispørgsmål samt forurening **ikke** medtages, men anføres under henholdsvis formål 1 og 6. Meteorologi medtages, bortset fra FoU udført ved hjælp af satellitter, der anføres under rumforskning (formål 15).

14. Almen videnskabelig udvikling

FoU, der primært er iværksat for at skaffe sig dybere indsigt inden for et bestemt fagområde, men ikke umiddelbart har betydning for nogle af de øvrige samfundsaktiviteter. Det vil hovedsageligt dreje sig om grundforskning, der alene er iværksat med videnskabeligt formål for øje.

Al FoU ved universiteter og højere læreanstalter finansieret via ordinære driftsbevillinger medtages her.

FoU i denne gruppe søges fordelt efter forskningsfelt, således at der bliver følgende undergrupper:

- 14.1. naturvidenskab
- 14.2. teknisk videnskab
- 14.3. sundhedsvidenskab
- 14.4. jordbrugs- og veterinærvidenskab
- 14.5. samfundsvidenskab
- 14.6. humanistisk videnskab
- 14.7. FoU, som ikke kan fordeles på 14.1 - 14.6.

15. Rumforskning

Al civil FoU med relation til rumfart og rumteknologi etc.

16. Forsvar

FoU-aktiviteter, der er iværksat af militære grunde uanset indhold og eventuelle sekundære civile anvendelser. Atom- og rumforskning med et militært sigte medregnes.

6. DRIFTSUDGIFTER OG DRIFTSTILSKUD

På skemaet for driftsudgifter og -tilskud skal alle FoU-bevillinger, der er opført på nedenstående standardkonti, medtages:

Driftsudgifter:

11. Lønninger
14. Køb af varer og tjenesteydelser
15. Erhvervelse af materiel, netto
16. Leje, vedligeholdelse og skatter
17. Afskrivninger mv.
19. Diverse driftsudgifter

Overførselsudgifter ("tilskud"):

51. Tilskud til udland mv.
52. Tilskud til personer
53. Tilskud til erhverv
54. Tilskud til anden virksomhed

Som nævnt er det ikke længere tilstrækkeligt kun at fordele underkonti med driftsudgifter på standardkonto 11. Lønninger og herefter placere summen af de resterende driftsudgifter på én anden standardkonto. Driftsudgifterne for en underkonto **skal** fordeles ud på samtlige standardkonti, der indeholder udgifter til FoU, således at FoU-bevillingen på en standardkonto ikke overstiger beløbet på standardkontoen i finansloven.

På skemaet for driftsudgifter og -tilskud skal det oplyses, om bevillingen er en basis- eller programbevilling. Sondringen mellem de to styringstyper gennemføres ved brug af følgende vurderinger:

- tjener bevillingen til at sikre den løbende gennemførelse af basale forskningsaktiviteter (ikke at forveksle med grundforskning)
- er bevillingen knyttet til gennemførelsen af et konkret forskningsprogram/projekt
- disponeres bevillingen således, at den er knyttet til tidsbegrænsede aktiviteter (ud over den normale finansårsbinding)
- disponeres bevillingen efter en ansøgningsprocedure eller lignende
- er bevillingen af marginal størrelse i forhold til den modtagende institutions samlede forskningsaktiviteter.

Typisk placerer basisbevillinger og programbevillinger sig således:

Karakteristik	Basisbevillinger	Programbevillinger
Løbende gennemførelse af basale forskningsaktiviteter	X	
Knyttet til et konkret forskningsprogram/projekt		X
Tidsbegrænset		X
Efter ansøgning		X
Af marginal størrelse		X

I mange tilfælde vil standardkontoen omfatte både basis- og programbevillinger, og FoU-beløbet må så opsplittes i en basisandel og en programandel.

7. ANLÆGSBEVILLINGER

På skemaet for anlægsbevillinger skal alle FoU-beløb, der er opført på nedenstående standardkonti, medtages:

- 31. Bygge og anlægsproduktion
- 32. Erhvervelse af anlæg m.v.
- 55. Investeringstilskud mv.

8. OVERFØRSLER

På skemaet for overførsler skal alle FoU-beløb, der er opført på nedenstående standardkonti, medtages:

Overførselsindtægter

- 63. Løbende overførselsindtægter
- 64. Øvrige overførselsindtægter
- 76. Interne statslige overførselsindtægter
- 77. Overførsler fra kommuner
- 79. Forbrug af videreført overskud mv.

Overførselsudgifter

- 71. Interne statslige overførselsudgifter
- 72. Overførsler til kommuner
- 74. Reserver og budgetregulering

Overførsler er karakteriseret ved at være midler, som kommer fra et andet ministerium, hvorfor de kun medtages i det afsnit, hvor de enkelte ministerier er beskrevet enkeltvis. Såfremt man mener, det er irrelevant at medtage disse overførsler i afsnittet for det pågældende ministerium skal Analyseinstitut for Forskning have besked herom.

9. BESKRIVENDE TEKST

Det enkelte ministeriums FoU-indsats beskrives i 1-3 siders tekst. Denne opdeles i korte afsnit med overskrifter svarende til finanslovens opdeling i hovedområder. Hvis forskningsaktiviteterne er samlet på et hovedområde, kan dette opdeles i flere aktivitetsområder.

Denne opdeling sikrer kontinuitet, og at oplysningerne kan relateres direkte til finansloven. Det bedes bemærket, at tidsserietabellerne ikke skal indsendes, idet disse vil blive udarbejdet af Analyseinstitut for Forskning.

Bilag D - Indberetningsskema fra ministerierne

§ Ministerierne:

Hovedkonto: ____ . ____ . ____

Underkonto: ____ .

Standardkonto: ____

Forskningsformål	FoU-andel 2002			FoU-beløb angives i mio. kr. med 1 decimal			Fordeling på formål i 2002
	Basis	Program	I alt	Basis	Program	I alt	
1 Landbrug, skovbrug, jagt og fiskeri							
2 Industri, håndværk, bygge- og anlæg							
3 Produktion og fordeling af energi							
4 Transport og telekommunikation							
5 Boligforhold og fysisk planlægning							
6 Foreningsbekæmpelse og naturbeskyttelse							
7 Sygdomsbekæmpelse og -forebyggelse							
8 Sociale forhold							
9 Kultur, massemedier og fritid							
10 Uddannelsesforhold							
11 Arbejdsbetingelser							
12 Økonomisk planlægning og offentlig forvaltning							
13 Udforskning og udnyttelse af jorden og atmosfæren							
14 Almen videnskabelig udvikling							
14.1 Naturvidenskab							
14.2 Teknisk Videnskab							
14.3 Sundhedsvidenskab							
14.4 Jordbrugs- og veterinærvidenskab							
14.5 Samfundsvidenskab							
14.6 Humanistisk videnskab							
14.7 FoU som ikke kan fordeles på 14.1-14.6							
15 Rumforskning							
16 Forsvar							
Forskning i alt							
Finanslovsbevilling							
Kontoens FoU-procent i 2002							

Dato: ____ Sagsbehandler: ____

Tlf: ____

E-mail: ____

